
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

SUPPLEMENTUM SECUNDUM IN PHYSICAM SUBTERRANEAM.

Id est:

JOANNIS JOACHIMI BECHERI
SPIRENSIS, MED. DOCT.
Sacr. Cæsar. Majest. Consiliarii

Demonstratio Philosophica,

Seu

THESES CHYMICÆ,

Veritatem, & Possibilitatem transmutationis metallorum in aurum evincentes.

Ad

Invictissimum Romanorum Imperatorem

LEOPOLDUM.

ENCOMIUM CHYMIÆ AUGUSTINI PETRÆI.

Nobilissima ars Chemiæ, hominem sanum à morbis præservat, ægrum sanitat, restituit pauperem ab inopia, sublevat naturam, abdita eruit, animum solidâ scientia imbuit, nulli injuriam facit, omnibus prodest, & tandem ad ipsam DEI cognitionem adducit.

(o)

Francofurti,
Impensis JOH. DAVIDIS ZUNNERI.
ANNO M DC LXXV.

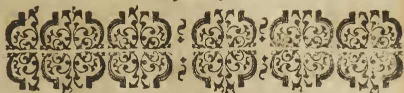
COLLECTA

Ab Archi-Præsule Nicolao Melchiore Cibinensi Transylvano ad Ladislaum Hungariæ & Boëmiæ Regem olim missa.

DEus largitor totius bonitatis, qui maximè in fine temporum solâ tuâ bonitate & sapientiâ famulo tuo non suis meritis præcedentibus, sed tuâ ineffabili pietate & gratiâ præveniente, lumen sacræ artis alchymicæ inspirâsti, præsta quæsumus, ut quod ex tuæ Majestatis dono accepit, ad salutem animæ & corporis ejus prosit, in ipsoque omnia vitia mortifica, & gratiam virtutis infunde, ut eandem sacram artem, solummodò ad laudem & gloriam nominis tui, & fidei Christianæ propagationem fideliter expendat, per Dominum nostrum Iesum Christum, Amen.

Abbatis Trithemii in Sponheim censura de Alchymiâ.

CHymia à plurimis amatur, & casta est, multas habet ancillas familiares, quæ Dominam suam perpetuâ vigilantiâ custodiunt, seque ejus nomine supponunt, ut eam præservent à commercio tot importunè amantium, tempore à talibus sempiternò intactam, vanitas, fraus, dolus, sophisticatio, cupiditas, falsitas, confidentia, mendacium, stultitia, paupertas, desperatio, fuga, proscriptio, & mendicitas, pedissequæ sunt Chymiæ, quæ Dominam simulantes, ut eam inviolatam custodiant, semetipsas amatoribus pecuniosis, avaris, cupidis, & fastuosis libenter prostituunt.

Invictisſime Romanorum Imperator, Rex, Princeps & Domine Clementisſime &c.

NOn olim modò, verùm etiam in hodiernum usq́ue diem apodixes, diatribes, demonſtrationes, Exercitationes diſputationes & Theſes variarum ſcientiarum, præſertim ſi quædam nova, ſubtilia, & rara contineant, Magnatibus, Principibus, Regibus, imò ipſis Imperatoribus offerri, dedicari, & inſcribi ſolent. Cujus ex

Illuſtriſſimis, Societatis IESV Gymnaſiis inter alia, tam curioſa, quàm ſumptuoſa, tam alta, quàm profunda, Auguſtisſimis Imperatoribus, inprimis Glorioſiſſimæ memoriæ Imperatoribus Ferdinando 2do & 3tio, Veſtræ etiam Majeſt. Cæſ. inſcripta literaria monumenta, Aſſerta, Concluſa, nempè Theſes, Diſputationes extant quàm plurima, taceo, quòd & alii literati viri ad hanc ſacram ſemper Anchoram, & Juſtitiæ ſtateram cum Demonſtrationibus ſuis confugerint. Sicut enim, præſertim in locis Orientalib⁹, moris eſt, ne quis Imperatores vel Reges ſine munere ſalutet, quin imò

pu-

publicis Mandatis præceptum ne quidquid in Naturalibus, præſertim Cimeliis aut aliis induſtrioſis manufacturis præ cæteris vel natura vel arte excellens inter Privatos lateat, ſed ad iſtius loci Imperatorem deferatur, quantò magis ingeniorum excellentes labores, inventiones, ſubtiles ſpeculationes, rationes, concluſiones, & experimentationes non in tenebris, aut inter privatos parietes deliteſcere, verùm pretioſiſſimarum gemmarum inſtar ad Regia, Imperatoriaque Gazophylacia, id eſt, in conſpectum Regium deferri, & eò magis exponi debent, quò apud tantos Principes amor erga

ga rara & cara, ſubtilia & curioſa excellere ſolet, & quidem tanto cum affectu, ut non pauci Imperatores, Reges, Principes tam veteriores, quàm recentiores ipſi manum admoverint, variisque ſcientiis claruerint, ſic *Hermes* Alchymiam, *Mithridates* Medicinam, *Ptolomæus* Aſtronomiam, *Rudolphus* Imperator Alchymiam, & Aſtronomiam, *Ferdinandus* 3. glorioſ. mem. Imperator univerſam Philoſophiã, Peripateticã & Hermeticã, Matheſin, pluresq; alias ſciẽtias coluerunt: his permotus cauſis, auſus fui *Sac. C. Maj. Veſt.* Theſes has meas Philoſophicas de Metallorum transmutatione

tione humillimè offerre, & dedicare, nempè argumentum tanto Cæsare dignum, quod à multis etiam ſeculis, à multis Imperatoribus, Regibus & Principibus tractatum, & æſtimatum, prout in Menſa Aurea *Michaëlis Meieri* legitur, quod à viris Theologis, ut *Martinus del Rio* recenſet, approbatum, quod à ſummis Jureconſultis permiſſum, ut ex *Guidone* de Mineralibus, & *Faniano* in prima Part. Theatr. Chym. claret, quod denique à Doctisſimis & Acutisſimis Philoſophis defenſum, & contra Miſochymicos vindicatum, ut ex Reſponſis Maieri ad Pyrrhgopolynicen, & *Clavei*

vei ad Eraſtum apparet, quod à Politicis tanti habitum, ut recenſente *Suida* Diocletianus Imperator Ægyptiorum libros Chymicos comburere juſſerit, ne opibus adjuti & potentes facti Imperio ſuo reſiſtere poſſent: ab Hiſtoricis denique per multa ſecula, recenſente *Hornio* in progreſſu Chemiæ, ſic fundatum ac tot demonſtrationibus fulcitum fuit, ut veritas, poſſibilitas, & experientia ejus, ſole meridiano clariùs luceat, proinde Theſium mearum dedicationi, ſi Majeſtas Veſt. conſideretur, cui illas ſubmiſſiſſimè offero, & ſi illarum argumentum ſpectetur, quod tracto, in Maj. & Sublimi-

limitate nihil desit, præterquam offerentis humilitas & exilitas. Attamen cum hic non ejus persona, sed ingenii & judicii ratio habenda sit, sine arrogantia affirmare ausim, argumentationes & ratiocinationes meas allatas non infra oblati argumenti pondus esse, sed si benè cum illo trutinentur, æquilibrare, prout totus Philosophorum, atque in hac arte expertorum Cœtus procul dubio pronunciabit. Magnum quidem aliquid moliri videor, qui coram Tanto Cæsare, coram Universo Mundo Literato, Artem profundam, & tot invisam ac exosam defendere, ac vindicare, & quidem

publicis Typis, non inanibus verbis, ſed invincibilibus rationibus & demonſtrationibus audeam, ſed fretus victoriâ, ſolus quaſi omnes in medium provoco, omnibus & ſingulis reſpondere & ſatisfacere paratus, modò rationes, experientias, intellectum & judicium, ſemotis privatis paſſionibus, admittant, tùm enim his Theſibus, illos Sole clariùs convincam, *artem hanc Naturæ legibus convenire, cum univerſo Naturæ fœdere cohærere, ac proinde nec veritati, nec poſſibilitati in minimo non refragari.* Hinc quicunq; illam juxta has leges, nempè naturæ exigentiam, tractant, non impoſtores, non circumforaneos, aut deceptores, ſed veros Phyſicos, & Philoſo-

phos

os, Peripateticis si non utiliores, tem æque frugales; Imperatores ò, Reges, & Principes imò quosnque, qui se his fautores, & pro- otores præbent, non errare, aut cem cassam tractare, verùm Im- ratorium, & Regium Exercitium, iò verè Salomoneum studium fo- re, qui equidem *scopus unicus & ialis ac præcipuus harum mearum esium, earumq́; dedicationis, & iblicationis est.* Cæterùm non me tet fore quosdam rigidos Censores Catones, qui vitio mihi vertent, uòd inter Turbulenta *Martis* Classica, quibus jam ferè tota Germania erstrepit, Majest. Vest. Cæs. hisce, ut ales quidam existimant, nugis Philoso-

losophicis interpellare audeam; a
sciant, me æque Classica *Martis*
nere, non quidē sanguinolenta
sed aurea, quæ Marti, juxta Chym
cos, originem debent, & finem lo
gè Patriæ utiliorem, ac subditis p
ficuum, quàm malè feriati illi Po
tici, bellique succentores ex Ma
suo cruorem & sanguinē extrahun
unde optandum foret, ut *Marti*
sua Politica bono publico min
nocerent, sed tantum prodesser
quàm hæc *Philosophia Martia*
Chymica Vest. Majestati Cæs. subv
nire intendit. Faxit DEVS Ter OP
Max. ut Majestas Vestra Cæsarea
triusque Martis & Martialis even
tûs felix nanciscatur experimentum

&

finem, quod animitùs precor, at-
ꝗue ut has Theſes meas Philoſophi-
s Clementiſſimo vultu non dedi-
ari velit, humillimè rogo, qui
rmaneo

Sacræ Cæſ. Regiæꝗ;
Maj. Veſtr.

nnæ 20. Martii, Anno ſupra
Milleſ. ſexcenteſ. ſeptuageſi-
mo quinto.

Humillimus Servus

Joan. Joach. Becherus,
Doctor.

Præ-

Præfatio ad Lectorem.

DE tribus tibi, Lector benev
in hac præfatione ratio
reddere debeo; *Primò* cur
chymiam, ſcientiam omn
ferè, & quidem maximis
exoſam, ſuſpectam, ludicram & omni comm
cio literario proſcriptam, deceptionibus
fraudibus, ſcurris & impoſturis plenam, ni
ominus coram toto Mundo, & quidem in c
ſpectu *Auguſtiſs. Cæſ. Leopoldi* defendendam
vindicandam, non verbis & teſtimoniis, ſed
tionibus & experimentis ſuſceperim. *Secu*
cur defenſionem hanc non Privato cuida
verùm ipſi Romanorum Imperatori, & quid
publicis Typis, dedicaverim & inſcripſeri
Tertiò cur argumenta, & experimenta in
fenſionem Alchymiæ tam clara, tam perſpic
attulerim, ut coram dignis pariter, ac indign
totam Artem propalare, prophanare, & p
ſtituere viſus ſim: Ex quibus tribus punctis
feres, vel omnes Miſochymicos, id eſt, Perip

tetic

reticos ferè omnes, Alchymiam oppugnando insanire, aut me solum insanire, Alchymiam defendendo; deinde Demonstrationem, quam coram Imperatore Nostro Clementissimo pro Alchymia propugnandam suscipio, vel Suæ Majest. Cæs. non satisfacturam, vel satisfacturam, sin priùs, certissimum periculum prostitutionis, & temeritatis publicæ coram toto Mundo incursurum; si verò posteriùs, id est, si argumentis meis veritatem Alchymiæ evincam, certo certius periculum imminere, parumque absuturum, ne ad demonstrationem practicam cogar, cum omnis Theoria Praxin supponat, Tertiò inferes sine necessariis Demonstrationibus & Argumentis veritatem Alchymiæ defendi non posse, at his publicatis, totam Artem propalari, atque sic me promissis meis, nempè Demonstrationi vel non satisfacturum, vel si satisfecero, omnium Philosophorum anathema incursurum. Ad singula hæc, præfationis loco, succinctè respondebo, atque Lectorem, ut decet, de omnibus informabo.

I.

Ad primum ergò punctum seu objectionem dico, *Artem non habere Osorem, nisi ignorantem*; nulla scientia Mundo magis invisa, & suspecta, quàm *Iurisprudentia* est, utpote in quâ plures fraudes,

fraudes, deceptiones, nebulones, & impostores reperiantur, quæque captu difficilior, pluribusque contradictoriis implicatior sit, inde tamen non sequitur, Jurisprudentiam non esse scientiam, non tractandam, aut ex Publico proscribendam esse, esto ergò, quòd quidam præter vocationem suam, sine ordine, sine scientia, Chymiam involent, illam malè tractent, & ut digni sunt, depauperentur, ergone Alchymia erit scientia falsa ? sane qui Artem vitrariam tractare suscipit, eamque non intelligit non miretur, si damnum patiatur, neque concludat, illam artem esse impossibilem, licet ipse illam non calleat, & dato, quòd quidam Artem Alchymicam verè calleant, interim tamen pessimè vivant, nulla erit sequela, falsæ scientiæ; Optimi, & plurimi ferè pictores luxuriosissimè vivunt, sed quid illorum vita malè morata ad industriosas suas picturas, quas pingunt? sic, etsi Scurra luxuriosus, imò hæreticus arte Chymica verum aurum producat, quid hujus hominis malitia ad auri bonitatem? si hoc sequeretur, aliqui Alchymistæ sunt Nebulones, ergò omnes Alchymistæ sunt Nebulones, tunc etiam sequeretur, aliqui Theologi, Juristæ, & Politici sunt Hæretici, Athei, & sine conscientia, ergò omnes Theologi, Juristæ, & Politici sunt tales; vides ergò, quòd nec igno-

ran-

rantia, nec malitia Alchymiſtarum, quidquam vel ad artis Alchymicæ veritatem, aut falſitatem faciat, neque etiam Alchymia ideò odio habenda ſit, quod non omnibus malè feriaris ſuccedat; quot enim ſunt, qui omnem ætatem, & facultates ſuas in Jurisprudentiæ ſtudium impenderunt, cujus tamen finem non aſſecuti, atque ita depauperati ſunt; quo jure autem tales perditum tempus & ſumptus Jurisprudentiæ adſcribent? certè non video, quo jure Alchymia odio perſequi debeat: Sicut enim formoſa Virgo non eſt cauſa, quòd quidam illam aſpectans, in ipſam miſerè amore depereat, cum faciem aliò divertere poſſit, ſic Alchymia neminem cogit, neque ulli nocet, niſi volenti, cum cuique liberum ſit illam vel colere, vel negligere; tum Alchymia minus depauperat homines, quàm luſus, Comœdiæ & venationes, quæ tamen nec prohibitæ nec exoſæ ſunt; imò Alchymia non nocet Bono Publico, ſed intendit eidem benefacere, aurum enim procurare, ſi malum eſſet, tum etiam malum eſſet, aurum fodere, & quidem vitæ periculo, incertisque ſumptibus, at Metalli fodinas multis privilegiis donatas eſſe, tantum propter bonum publicum, quis ignorat? cur ergò non liceret extra mineras, etſi eodem ſumptu & periculo fieret, aurũ quærere, quàm intra mineras? tum ſi in mineris Metallum non reperiatur, aliud nihil

invenitur, verùm, etsi in Alchymia desideratus scopus non acquiratur, aliæ tamen non contemnendæ scientiæ atque experimenta obviant; sic occasione Alchymiæ pulvis pyrius, ars vitraria, Encaustica, Saponaria, Tinctoria, pluraque alia artificia inventa sunt, taceo Medicinas, vegetabilium vegetationes, multaque alia curiosissima secreta. Alchymista ergò si ad desideratum scopum deveniat, & sanitate, & opibus proximo prodesse potest, si non deveniat, saltem nulli alii, nisi sibi nocet, neque in tantum etiam, ut non habeat, unde honestè vivere possit, si nempe moderatè procedat, neq; profusè pecuniam in artem impendat; ast, inquies, multi depauperantur quærendo hanc artem, dispergu ntque bona sua in rem incertam, quid tum? nonnè Metallifodinas, Mercaturam, rus colere, honesta sunt negotia, interim tamen incerta, utpotè quorum finis certò sponderi nunquam possit, ergone relinquenda? ergò prohibenda? etsi certum sit, multos inde depauperari. Porrò objicies certissimum esse, quod paucissimi, & inter mille vix unus ad hanc artem perveniat, ergò temerarium esse illam fortunã sperare millesimo vix contingentem. Ad quæ Resp. certum esse ipsius Salvatoris nostri verbis, paucissimos in Regnum Dei intraturos, ergòne sequeretur, quòd ideò temerarium esset ad Regnum Cœlorum aspirare, quod

tam

tam paucis intrare contingeret ? Tandem dices, malè ſonat vocabulum *Alchymia*, ſed ego replico, peius ſonare vocabula, *Contributio*, *Impoſta*, *Accis*, *Intereſſe*, *Telonia*, *Vſuræ*, *Fiſcus*, atque ejusmodi, quibus ſubditorum bona exhauriuntur, & aggravantur, certè ſi nervus rerum gerendarum juxta Politicos, ſit pecunia, ſine qua Reſpublica conſervari nequit & cujus cauſa Principi, quidquid ei ferè in mentem venit onerum ſubditis imponere licet, tunc auſim dicere, nullam ſcientiam, nullam propoſitionem, fundum nullum, Principi honeſtiorem, utiliorem, ſubditis verò proficuum eſſe, quàm Alchymia, quidquid etiam *Weberus* Canon. Regul. ille, in Spiritu ſuo Principali contra Alchymiam ſcribat, Principibusque illam diſſuadeat, ſtylo ſanè & doctrinâ minus Principali. In Alchymia enim non eſt turpis fœneratio, aut uſura, non ſubditorum exaggeratio, non alterius marſupii exſuctio, ſed auri vel argenti productio citra præjudicium ullius Mortalium, ſic quaſi providente Sanctiſſima Naturâ, ut, quæ in omnibus locis fodinas fundare nequivit, ſaltem extra mineras artem concederet Metalla maturandi, aurumque & argentum ſine turpi fœnore augmentandi, & multiplicandi, ſi itaque Oſores & Contemptores Alchymiæ penitiùs in affectus ſuos inquirerent, atque Alchymiam intuerentur, invenirent

ſanè illam bono Publico , Proximo , Sibimet ipſi,omnibus numeris commendabilem ; quot Subditorum enim ſubſtantiæ quaſi ad ſanguinem usque exhauriendæ ſunt, antequam mille Ducatos acquirat Fiſcus,quot maria Mercatori transfretanda, quot uſuræ turpes inſtituendæ , donec. 50. pro. 100. lucretur, quot fraudibus implendæ artes & manufacturæ,ut nummus aureus conquiratur, quot Doctiſſimis & Clariſſimis viris etiam ſubeunda ſunt turpia ſervitia,ut leve ſalariolum lucrentur, taceo de proſtituenda Juſtitia, eâq; venali, ob ſordidum quoddam , atque exile lucrum, quibus omnibus medetur Alchymia, tollit enim rerum penuriam, avaritiam, invidiam, ſorditiem,abjectam ſervitutem,incertitudinem , facultatum curam , verumque præbet aſylum , vade mecum, ad libertatis portum,non ergò erubeſco hanc artem vindicare, quâ generi humano nulla ferè utilior. Neque ſanè inſanio, cum hanc artem defendo , verùm illi inſaniunt, imò calumniantur, qui omnibus objectionibus ſibi reſolutis, ſolis convitiis & calumniis illâ ulteriùs dilacerare intendunt , & pergunt. Verùm quibus mos eſt etiam de Maximis Principibus malè loqui, hi pro roſtri ſui modulo de quacunque etiam ſcientia, & re malè loquentur, *à corvo enim non niſi crocitus expectandus, licet iſto cantu ſe ipſum prodat.* Priusquam verò hoc pun-

punctum finiam, objectio mihi adhuc occurrit diluenda, à Politico quodã sive subtili sive crasso, quasi pro indissolubili nodo Gordio proposita, quâ mirè sibi blanditur, totique Alchymiæ inextinguibile stigma inussisse existimat, sic enim argumentatur, *Si Alchymia esset vera, & naturalis scientia, tum utique Rex Salomon tanquam scientiâ, omnium naturalium rerum infusâ à Deo ipso præditus, & quidem præ cunctis mortalium, illam calluisset: at ipsum hanc scientiam nescivisse, patet ex instituta navigatione commerciorum causa, Tyrum, & auri ergò Ophir versus, tum ex magna exactione suorum subditorum, quibus opus non habuisset, si hanc Artem calluisset, ergò Ars hæc Salomoni incognita fuit, nempè non existens, & nulla.* Ad quod argumentum Resp. concedendo primò *majorem*, neque enim nego, Salomonem à Deo scientiam rerum naturalium infusam habuisse, nam qui naturam vegetabilium Hysopi usque ad Cedrum intelligebat, cur non etiam intellexisset Mineralium naturam? quamquam vix credam scientiam generalem infusam Salomoni adeò ad specifica se extendisse, ut particulares quascunque scientias noverit, unde artem præparandi pulverem pyrium, vitri, chartæ, impressoriam, aliaque quàm plurima ipsi incognita fuisse, vix non ausim asserere. *Minorem* verò quod attinet, hanc omnimodè nego, esto enim, quòd Salo-

mon institutis navigationibus in Tyro, & Sidone commercia foverit, ex Ophir aurum eruerit, à subditis contributiones exegerit, inde tamen non sequitur ipsum Lapidem Philosophorum non habuisse; nam dato, & quod faxit Deus, ut *Augustiss. noster Imperator Leopoldus* Tincturam Philosophicam possideat, ergone suaderet ille Magnus Politicus, ut commercia nulla foveret, ut subditos omni contributione, & sic devotione solveret? imò ut omnes Mineras auri & argentiferas in Ungaria, & Ditionibus suis hæreditariis negligeret? absit hoc à sana & politica ratione, *non enim publica negligenda sunt propter privata*, & optarem, ut altiùs parùm speculetur ille Politicus, cur Salomon Rex auri causa navigationem ad Ophir instituerit, dicet utique, si aurum potuisset facere in Residentia sua Hierosolymitana, cur opus fuerat tantum mare trajicere? Ad quod Resp. non implicare Salomonem, si in Ophir Mineras auri habuerit, vel exinde acquirere sciverit, etsi Tincturam domi habuerit, illud ideò derelinquere? vel etiam, si Lapidem possederit, illum ideò inter familiares Aulicos, & vicinos, apud quos nullum Secretum tutum, ideò illibi, & non in dissito loco quem Ophir vocabat, præparare, & transmutatum metallum in aurum, adferre debuisse vel potuisse. Certè quicunque in Salomonem commentati sunt, Optimi

Theologi

Theologi & Philoſophi, exiſtimant illud Ophir fuiſſe in Indiis Orientalibus ; at mirum, ejusmodi fodinarum nulla ampliùs extare veſtigia, quæ ſanè adeſſe deberēt tanquam Foveæ inſignes, utpotè ex quibus tanta auri copia, & argenti eruta fuerit ; de Salomone enim expreſsè legitur, quòd *tantùm fecerit auri, & argenti, quantùm erat Lapidum ſuper terram*, in Indiis verò Orientalibus nullam argenti fodinam dari certiſſimum eſt, quod ſi quis dicat Salomonem in Americam navigationem inſtituiſſe, eodem utor fundamento, nulla ibi Salomonearum fodinarum veſtigia extare, taceo, quòd navigatio in tanta loca incognita & diſſita æque incerta ſit, utpotè quæ ſine Magnetis uſu tunc temporis incognito abſolvi non potuit, vel ſi Salomon ex iſtis partibus tantùm auri, vel argenti advexerit per modum commercii, non credibile eſt illas gentes aurum, & argentum Salomoni dono dediſſe, aut ultro obtuliſſe, quæſo verò quid poterat in Judæa, & toto Salomonis Imperio commerciorum reperiri, quod tantæ auri, & argenti copiæ comparandæ & commutandæ par & æquivalens fuiſſet, taceo, quod maximum eſt argumentum, Salomonis Regis Filium Rehoboam auri cupidiſſimum, defuncto ſuo patre navigationem iſtam auriferam verſus Ophir ſtatim neglexiſſe, nempè crediderim ego Patris ſui ſcientiam ignoràſſe, neque

enim tantorum redituum ſui Patris illicò oblitus fuiſſet, aut neglectui habuiſſet, qui certè primus fuit ob pecuniæ penuriam Subditos ſuos maximè aggravans, tum aurum ex Ophir advectum ſcriptorum teſtimoniis, multò nobilius naturali fuit, & quidem talis bonitatis, & gradûs, ut etiamnum in utrisque Indiis tale quidquam non reperiatur; arte ergo Salomonem aurum feciſſe, & quidem in loco remoto, & fictâ longâ navigatione propter Secretũ celandum omnimode ſupponendum eſt, aliàs navigatio iſta utiliſſima poſt mortem Salomonis tam citò deperdita, aut neglecta non fuiſſet, neque enim Mineræ auri tam ſubitò deficere potuerunt. Sive ergò Rex Salomon hanc ſcientiam practicaverit, ſive non practicaverit, non tamen implicat, illum eam non ſciviſſe, multa enim ſcimus, quæ in praxim non deducimus, ſive eum hanc Artem omnimodè neſciviſſe, quod tamen neq; conſtat, non tamen ideò ſequitur Artẽ faciendi aurum impoſſibilem eſſe, quòd vel Salomon illam ſciverit, vel neſciverit; practicaverit, vel nõ practicaverit, cum ut dixi, nulla ſit Regula univerſalis, *illa omnia impoſſibilia eſſe, quæ Salomon nõ ſciverit*, & plures rationes pro me ſtent, Salomonem hanc ſcientiam habuiſſe, quàm non habuiſſe, infero *ſi ſcientia transmutandi metalla imperfecta in aurum naturalibus, & rationabilibus fundamentis innitatur, tunc certum eſt Salomonem,*

monem , si omnium rerum naturalium scientiam habuerit, illam possedisse, sive, exercuerit, sive non exercuerit, at priùs est verùm, ergò & posterius, quod ipsum mihi jam in Thesi ab objiciente isto Politico concessum est, prius verò nempè Artem hanc naturalibus principiis fundari & probari, abundantissimè, & irrefragabiliter hac meâ Demonstratione Philosophicâ, nempè hoc Libro meo evincam, ergò clarum & liquidum est, Salomonem hanc scientiam habuisse, & nostri Politici objectionem stultam, frivolam, & nullam esse: Si proinde Magnus hic noster Bartholus Encyclopædista, & Pansophus non firmioribus & solidioribus utatur argumentis & rationibus in Politicis, Militaribus, Cameralibus, & publicum statum concernentibus, quàm in his Alchymicis & Philosophicis, tunc sane professione suâ multò infelicius fungetur, & infrugalius, quàm ego meâ, nempe Nobilissimam Artem Alchymiæ, à nugis, & calumniis vindicando.

II.

Secundum punctum quod attinet, cur nempè ausus fuerim Theses has meas *Invictiss. Imp. nost.* inscribere, & dedicare & quidem publicis Typis coram universo Mundo Literato,

rato, & Philoſophico, idque rationibus & argumentis, naturalibus principiis fundatis & innixis. Ad quod Reſp. mihi viſum fuiſſe id omnimodè mihi licere, ſi enim publicè cuivis Scurræ, Loco Publico, in Cæſaris Reſidentia, imò in facie Aulæ, Alchymiam publicis ſcenis ludere, & ludibrio ac omnium irriſui ac contemptui exponere, ut his Bacchanalibus factum eſt, impunè licet, cur non & homini Philoſopho licitum eſſet, publicis ſcriptis, argumentis ſeriis, demonſtrationibus utilibus, coram doctis & Philochymicis illam defendere, laudare, & commendare, tum officio quaſi meo incumbit, ut ſerius rem ſeriam ſeriò tractem, dedit enim Sac. Cæſ. Majeſt. commiſſionem mihi, Chymicis hiſce invigilandi, & incumbendi, quoniam itaque res eò devenit, ut non ipſa ſcientia modò, tanquam ſubjectum meæ Commiſſionis à Miſochymicis pro re vana habeatur, ſed & ego illius cauſa vellicer, & promotione aliis poſtponar, neceſſarium duxi & Artem, & meipſum defendere, & illum primariò, qui commiſſionem mihi dedit, nempè Auguſtiſs. noſtr. Imp. qui etſi olim hanc Artem averſatus, cum tamen biennio antè, veritatem ejus propriis oculis, & ſufficientiſſimè expertꝰ eſſet, illam ſuſpicere incepit, unde cum ſtatim à rigidis quibusdam Cenſoribus iniquâ cenſurâ notatus eſſet, quaſi rem ludicram & inanem tractans, non potui non iſtos in medium provoca-

re, nullitatis & temeritatis convincere, ut, quibus Cæſ. Clementia blaterandi habenas reliquit, Philoſophica tamen Demonſtratio frenum, & capiſtrum injiciat, ne ſicut *equi & muli*, imò prorſus plebei *Aſini*, ſine intellectui obganniant, & recalcitrent, qui ut ſæpiùs jam in hac præfatione poteſtatus ſum, *unicus & primarius Scripti mei ſcopus eſt.*

III.

Ut ad ultimum punctum præfationis meæ deveniam, cur nempè ego Spartham hanc obſeſſam, defendendam ſuſcipiam, partim ex antecedentibus patet, partim verò, & quo ad defendendi Methodum, ex ſequentibus patebit; homini enim Medico, non pudor eſt, imò neceſſarium Philoſophiam intelligere; Philoſophiæ autem maxima pars eſt Phyſica, & Matheſis, quid in utraq; præſtiterim, alia mea ſcripta teſtabuntur, Phyſices imo quidē ſed profunda, nempe ſubterranea pars eſt, metallorum notitia & cultura, hanc proinde ſive Medicinam, ſive Cameralia, Principisq; ærarium tractanti, colere, indecorum eſſe, & inconveniens, nemo ſanus pronunciare audebit, at Metalliculturam ſine Alchymia plenariè & perfectè intelligi, nemo credat, imò certò ſciat, ſi Alchymiæ nomen abhorreat, eadem quoque ratione & Metalliculturam, rem monetarium, nempè totam Metallurgiam, id eſt, præcipuam Principis ſui ærarii partem, vel

non

non intelligere, vel negligere, adeò ut nullo modo Professioni meæ contrarium sit de hac Arte scribere, illam colere, atque experimenta circa eam, pro meliori ejus esse, moliri; non quidem negaverim, illos fortè non adeò Principi prodesse, aut Officio suo perfungi, qui incertis fundamentis, totum tempus circa Lapidem Philosophorum adinveniendum impendunt, quod quidem hactenus à me tantùm abfuit, ut non modò præcipuum scopum in metallorum, & minerarum utilem Tractationem, maturationem, & separationem intenderim, Augustissimoque nostro Imperatori annuatim multa millia præter communem modum tractandi Metalla, & Mineralia procurare potuerim, nisi cacoëthes, illa mala consuetudo, *nihil novi, licet utilis, admittendi*, sicut in omnibus ferè locis, ita etiam in hac Aula sedem posuisset immutabilem, verùm etiam tam circa commercia utiliter introducenda, aliasque propositiones, maximis laboribus, occupatus fuerim, testantibus super hisce meis occupationibus, quàm plurimis actis, taceo quod pauculis, qui supersunt, horis succisivis, etiam variis scriptis, Typis mandatis, rei literariæ, consilio & ope prodesse non destiterim, adeoque aliud sit, *Alchymiam sic colere, ut omnia cætera relinquantur, Alchymiam colere ordine solo ad Lapidem Philosophorum, & Alchymiam colere in ordine ad Metallorum.*

tallorum & Mineralium meliorem tractationem, Principi & Patriæ utiliorem, quod verò, ut ad alteram partem, hujus puncti deveniam, Demonstrationem hanc Philosophicam tam claris argumentis ob oculos ponam, non caliget ad hæc oculus invidus, in omnibus scriptis meis semper eò collimavi; *ut non aliena, sed propria; non obscura sed clara; non prolixa sed succincta scriberem*, qui enim scribere vult quod nemo intelligat, præclaram rem præstat si taceat, interim tamen nunquam immemor sum triti istius proverbii, *scriptorem semper plus debere scire, quàm scriptum suum*, requirebat in hac Demonstratione argumenti gravitas, ut ad oculũ demonstranda demonstrarem, atque clarissimè scriberem, sed ex hoc ipso, Lector conjiciet, si sapiat, neque me prorsus desipere existimet, quantum adhuc lateat, & quantum reticuerim, ad Artis practicabilitatem spectans, aliud enim est demonstrare, dari viam in Indias, aliud est propriâ personâ navigare in Indias; *Artis veritatem & possibilitatem demonstrare volui, non omnia verò Artis repagula ad Demonstrationem non facientia detegere, & publicare.* Objicies, qui possibile sit, ut is viam monstret, quam ipse non calcaverit: Resp. distinguendum esse inter Theoriam & Praxin, aliud est scire, aliud est facere; sciunt & demonstrant Mathematici infallibilem distantiam Solis à Luna, interim nullus

nullus eorum pedibus illam metitus est, & sanè paucæ essent scientiæ in Philosophia, nisi Theoricè magis, quàm practicè demonstrari possent. In Hollandiâ Bibliopola fuit, qui nunquam fortè extra Urbem venit, quam inhabitabat, hic delectabatur Mappis Hydrographicis, inveniebatque circulo suo, in illis multò compendiosiorem & securiorem viam in Indias Orientales navigandi, quàm antehac, peritissimis etiam Naucleris iter illuc sæpiùs facientibus, cognita fuit, quæ Methodus etiam à Societate Indiæ Orientalis amplexa, & hactenus practicata est, non sine munere dato isti Bibliopolæ; sic non mirum, si & ego viam demonstrem, quam me ad finem perduxisse nec constat, nec perductum constare velim. Cæterùm scio quosdam futuros, quibus Demonstratio hæc plus placeret, si juxta illud Arnoldi Villanovani, *solve mihi hunc syllogismum*, aliquot libras Tincturæ Suæ Majest. practicè offerrem, scio, inquam, tales pecuniam pluris æstimare, quàm scientiam, sed & *tales potiùs ad Iudæos, quàm Philosophos* spectant, felix quidem ille, qui possidet rerum effectus, quanquam Poëta illum tantùm felicem prædicet, *qui possit rerum cognoscere causas*. Possidet Sacratiss. Sua Majest. nonnihil de isto pulvere, seu vera Tinctura Philosophorum, hujus etiam, & quotiescunque vult, memorabilem vidit effectum, veramque transmutationem

Metallo-

Metallorum in aurum, at non ſcit illuſti pulverẽ vel præparare, vel multiplicare, neque ille, qui dedit, ſcit, caſu enim reperit jam præparatum, nonne præſtaret ſcientiam inveniſſe, quàm Artem? Tum concludam, ſunt, qui exiſtimant, *ſcientiam hanc ſive ſpeculativè, ſive practicè apud Principes potentes non tutam fore.* Quid alii faciant Principes, vel facturi ſint, cum artis hujus poſſeſſoribus ignoto, hoc verò affirmare auſim, quod quotcunque etiam hactenus ſive veri ſive falſi Philoſophi ad Aulam hanc Cæſaream venerint, atque in hoc genere aliquid propoſuerint, à Majeſt. S. Cæſ. clementiſſimè ſemper ſint excepti, & habiti, etiamſi nihil ſciverint, & præſtiterint, imò ſi etiam ſcienter deceperint, adeò ut vix non exceſſum in Clementiâ commiſſum eſſe ſæpius obſervaverim: Longè enim à bonæ mentis Principibus, & Philoſophis veris illa popularis ſtultitia atque cupido abeſt, *ſi hanc Artem haberem, bella inciperem, inimicos deprimerẽ, auri & argẽti innumerabilẽ mihi copiam compararem, & neſcio, quæ magnifica opera extruerẽ, luxuriæ & libidini plenas habenas committerẽ, & deniq; nihil non omitterẽ, quod ex lepidis his argumentis demonſtraret corã Mundo me Tincturam poſſidere,* ſic ſentiunt Tyranni, ſic ſtulti, qui juxta modulũ ſuæ mentis perverſæ, & humilis Tincturæ uſum metiuntur atq; hinc concludunt, *nullos Philoſophos veram Tincturam poſſidere, niſi eâdem imbuantur oſtentationis, & vanæ gloriæ inſaniâ,* quo argumento ſi & ego convincar, me in hac Arte nihil ſcire,

æquo

æquo feram animo, res mihi non cum Politici[s] sed cum Philosophis est, ab his posterio[r]ibus vinci, temeritatis & ignorantiæ not[a] mihi esset, cum, quam, ut sub initium huju[s] puncti dixi, defendendam Spartham suscepi hanc viriliter me defensurum spero. Tu verò Lector benevole, præter Physicæ meæ Subterraneæ jam diu promissum Librum secundun[m] & hanc Demonstrationem, tanquam supplementum in illum, in Chymicis à me ampliù[s] nihil exspecta. Nemo enim, ut cum Plauto finiam, *exibit hic*, *Spectatores*, *omnes* (quoad praxin) *intus conficient negotium*. Concludo enim pro Thesi firmissima, *Asinus est, qui contra Alchymiam loquitur, sed stultus est & nebulo, qui illam practicè venalem exponit*.

Ad

AD NOBILISSIMUM EXCELLENTISSIMUM ATQVE EXPERIENTISSIMUM, PARTIS PRIMÆ PHYSICES SUBTERRANEÆ, ET EIVSDEM SVPPLEMENTI AVTHOREM, DE ERVDITO ORBE QVAM OPTIME MERITVM.

COmpilant alii librorum plaustra, paratum
    Hædera prægrandis futile vendit opus.
Intro-si spicias, vix est millesima lectu,
    Vix visu, aut titulo, linea digna suo.
Cento est, cassa scopo nux est, scopæque salutæ
    Atque infelici parte labore Mola.
Ast quorsum, quæso? Famæ est hæc vana cupido,
    Anne decus furtis erubuisse suis?
Si quivis repetat rapto sibi demta, libellus
    Exiguus, moles qui fuit antè, foret.
Staret & implumis, risu dignissima, cornix,
    Quam modo turgidulam credita penna facit.
Quilibet ingenio tantùm sapiens alieno
    Desipit, indocti nomine dignus obit.
At qui solerti Genio super æthera fertur,
    Qui sapit ex proprio, is mihi Doctus erit.
Talis es, ô! magnum meritò *Bechere* Sophorum
    Et decus, & nostri splendida stella Poli.
Te natum Musis Orbis fateatur oportet.
    Teque bono natum Posteritatis Ego.
Prædico. Collaudo. Rumpantur ut ilia Codro
    Te natum nobis gratulor ex animo.
Mirantur cuncti, Tibi quæ solertia mentis,
    Quæ vires animi, qui vigor ingenii.

Quis Tua vel videat, nisi sit de stipite fungus,
Nec laudet merito Dædala scripta suo.
Unanimi quivis, qui legerit, ore fatetur,
Hæc quadrant *Rebus* scripta polita suis.
Seu Divæ Sophiæ, seu Gnosios abdita pandis
Palladia, illustri nomine, Mysta clues.
Seu cupis in numeros transferre Mathemata justos
Te jubet in socium Musa venire thorum.
Seu mavis Chymici penetrare ænigmata Sphyngis
Oedipodis veri munia cautus obis.
Seu mavis opibus patriam fulcire labantem,
Aligeri Hermetis suscipis ipse vices.
Seu satagis demùm tenebrosum lumine Pindum
Illustrare novo, Phœbus ut alter ovas.
Viscera si Matris rimari discupis Almæ
Immensi pandis ditia regna soli.
Sponte Tibi semet Natura benignior offert,
Conferat in dotem quò tria regna Tibi.
Quo pacto fiant, pereant animalia, plantæ,
Quove Minera suo germinet in gremio,
Qui cujusq; scopus, quæ principia, hæc ad amussim
Illa Tibi, Sponso, scire, docere dedit.
Imò se superare dedit, mirâ arte parandi
Extra Telluris, vera Metalla, sinum.
Pleraque concessit docto depromere Mundo
Thesauro dignos prona beare suo.
Scripsisti primam, defunctus munere, partem
(Conveniunt rebus tradita cuncta suis.)
Ac supplevisti. Spondent promissa secundam,
Vixque Theoriæ praxis abesse potest.
Est *aliquid* scripsisse, *magis* supplêsse priorem;
Postremam, summum scribere perge decus.

O Te

O Te Felicem! qui cuncto *Creditor* Orbi
Cunctus cûi rursum *Debitor* Orbis erit.
Euge! age! solve fidem, fac ne pars altera desit,
Ut quadrent factis & Tua verba Tuis.

Gustavus Casimirus Gahrlieb von der Mühlen/ Philos. & Med. Doctor, Serenifs. Elect. Brandenb. Archiater & Physicus Colbergensis.

Præliminaria pro faciliori intelligentia Demonstrationis meæ Philosophicæ.

I.

Ransmutatio definitur, quòd sit immutatio seu alteratio unius corporis in aliud, duplex est, vel *essentialis*, ubi forma interna corporis transmutatur, ut cum ovum in pullum, bombyx in papilionem, caro in tineam mutatur; vel *accidentalis*, ubi forma interna manet, & tantùm accidentia mutantur, ut cum vinum dulce fit acidum, immaturum maturescit: Essentialis transmutatio unius formæ in aliam *ex generatione & corruptione*, sed accidentalis transmutatio accidentium ex *digestione & penetratione* procedit, Naturam verò indies circa utramque transmutationem occupatam esse, artemque Naturæ in ejusmodi transmutationibus multùm inservire posse, experientia, Transmutatio duplex Essentialis & accidentalis.

tam in animalium, vegetabilium, quàm mine-
ralium genesi, mixtione & alteratione docet.

II.

bje- t trās- itatio- in au- est o- ne rpus talli- ni.

Si propterea arte Alchymicâ quicquam i
aurum transmutari possit, tum quæstio erit, a
talis transmutatio vel *in forma vel in materi*
transmutandi subjecti contingat, & quòd sub
jectum huic transmutationi magis vicinum si
ad quod Resp. illa corpora semper sibi mag
affinia esse in transmutatione, tum essential
tum accidentali, quæ in gravitate proxim
conveniunt, *quantitas enim est primum, & prin
cipale accidens corporum*, videmus autem null
corpora in gravitate, omnibusque accident
bus auro magis assimilari & convenire, quàn
metalla, hinc concludere possumus, metall
præ omnibus aliis subjectis in aurum faciliù
transmutabilia esse, An verò illorum forma ve
tantùm materiæ accidentia, in aurum trans-
mutentur, quoque scitu necessarium est, dic
quod metalla omnia unam tantùm eandemqu
essentialem formam, & materiam habeant, in
argenti vivi, tanquam metallorum materiæ
coctione & perfectione consistentem, & quo
forma plumbi, stanni, cupri, ferri, argenti &c
quæ nobis specialis & specifica apparet, neque
in forma, neque in materia differat, sed tantùm
in accidentibus versetur ex varietate coctioni
& puritatis argenti vivi, resultantibus: Hinc,
si ta-

si talis materia metallica, nempè argentum vivum, purissimum, & perfectissimè coctum, purum ac homogeneum sit, tum nobis sub auri, sin verò imperfectissimum, tum sub ferri, & sic juxta gradus, coctionis & puritatis argenti vivi, sub plumbi, stanni &c. reliquorumque mineralium specie nobis comparet. Ex quibus liquet metalla non essentialiter, sed tantùm accidentaliter inter se specificari, & diversificari, atque ita *non essentialem, sed tantùm accidentalem* transmutationem in aurum requiri, quæ in sola purgatione & digestione argenti vivi, tanquam metallorum materiâ consistit.

III.

Objectum, metalla in aurum transmutans, debet esse *subjectum quoddam materiale, substantiæ argenti vivi, sed qualitatis argento vivo communi contrariæ.* Hoc subjectum Tinctura, seu Lapis Philosophorum vocatur, *tinctura*, quia metalla in aurum tingit, sumitur autem in communi à colore, tanquam accidenti, oculis perspicuo, potior denominatio, *Lapis Philosophorum* vocatur, quia Philosophi Chymici circa Tincturam præparandam occupati sunt; *Lapis* verò, quia rubini speciem externo intuitu refert: porrò definitio hæc Tincturæ omnimodè competit, debet enim Tinctura *aliquid* esse, non imaginarium, vel in concavo Lunæ vel aliqua Phantasti-

Obje transm tans. Tinct. vel La Philo phor aurum

ca, Peripatetica, Ariſtotelica, aut Galenica f
cultas,ſed reale aliquid & materiale ſubjectun
ſicut illud ſubjectum, quod transmutari debe
quoque reale aliquod exiſtens metallum eſ
deinde Objectum hoc ſeu Tinctura *de ſubſtan
tia argenti vivi*,id eſt, metallica eſſe debet, ali
enim nullum in metalla haberet ingreſſum,n
que enim quicquam metalla eſſentialiter in
greditur, aut cum eis permiſcetur, quod no
eſt de illorum natura, at,hanc argentum vivu
eſſe, antea doctum eſt, ergò Tincturam de ſul
ſtantia argenti vivi eſſe debere ; ſi ingredi d
beat, neceſſum eſt, ſine ingreſſu enim non d
tur contactus, & ſine contactu nulla actio, cu
non detur actio in diſtans medio non affecto, ſine
ctione verò nulla mixtio, alteratio & tempera
tio. Tandem Tinctura quoad ſubſtantiam qu
dem argentum vivum, ſed quoad *qualitates* a
gento vivo contraria eſſe debet, aliàs enim a
gentum vivum in metallis, nempè illorum ſu
ſtantiam metallicam transmutare non poſſe
quæ transmutatio in temperamento verſatu
verùm cum qualitates argenti vivi communi
& illius quod imperfectis metallis ineſt, man
feſtè reperiatur eſſe qualitatum crudarum, fr
gidarum,volatilium,impurarum,heterogene
rum, neceſſariò ſequitur Tincturam,ſeu a rge
tum illud vivum, quod pro tinctura inſervit,de
ber

pere eſſe temperamenti contrarii, nempè qualitatum, coctarum, calidarum, fixarum, puratum, homogenearum, at tale ſubjectum, quod, quoad ſubſtantiam ſit argentum vivum, & tamen quoad qualitates communi argento vivo ſit contrarium, nullibi reperitur niſi in auro, ergò meritò concludimus, *aurum eſſe verum Objectum artis transmutatoriæ.*

IV.

Fotr Tinc ræ ſ jusd mod gen con in ſ liati auri quæ Mer nũ lopl cauſ

Tincturæ *formam* definio, quòd ſit *ſubtilis fixitatis permanentis,* quam definitionem ſic defendo. *SVBTILIS*, nam ſi metalla imperfecta debeant transmutari in aurum, tunc debent alterari in ſuo temperamento, at hæc alteratio non poteſt fieri, niſi per introductionem aliarum qualitatum auro magis propinquarum, hæ verò introduci non poſſunt, niſi inhæreant ſubjecto, cui nempè inſunt, ut auro, quare aurum neceſſariò debebit miſceri cum metallis intimè, ſine contactu enim non datur mixtio, at verus contactus Phyſicus eſt penetratio, juxta Philoſophum, *Omnis phyſica penetratio eſt vera transmutatio*, aurum autem, ut corpus craſſum, non miſcetur, ſic in minimis cum metallis, ut vires ſuas & qualitates illis imprimere, nec rurſus ab eis immutatis viribus, & ſine reactione ſeparari poſſit, ergò debet *ſubtiliari*, ut penetrare, atque metalla alterare, & temperare poſſit, quod probandum erat.

 FI-

FIXITATIS. Probavi antè, quòd aurum debeat subtiliari, quod corpus, nempè auri substantiam, non qualitates ejus concernit, quæ immutatæ permanere, imò per subtiliationem exaltari debent, hinc omnis subtiliatio auri, quæ qualitates ejus tollit, reprobanda est: potissima autem auri qualitas est *fixitas*, quâ aurum ab omnibus aliis corporibus specificè definitione suâ, præscindit, ergò in subtiliatione auri, fixitas ejus retinenda, hinc benè definitur Tinctura à *Gebro*, nempè quòd sit *subtilis fixitatis*, ac fixum esse, est esse terreum, ergo forma Tincturæ absoluta erit terrea, nempè *pulvisculus*, qui ab Esdrâ definitur, quòd sit *parvus pulvis*, unde aurum fit, ubi per *parvum* intelligit subtile & penetrans, nam quod penetrat non magnum, sed parvum esse debet, per *pulverem* verò intelligit *terrestre subtile*, sicut ab Alberto Magno definitur, ast quorum corporum finis est fixissimus, nempè maximè *terreus*, horum principium debet esse volatilissimum, nempè maximè *aqueum*, omne enim *aqueum tendit in terreum*, *sicut omne liquidum tendit in solidum*, cum ergò Tincturæ finis sit *subtile terreum*, necessariò ejus principium erit *subtile aqueum seu humidum, unctuosum*, *aut oleum incombustibile, manus non madefaciens*, tale verò humidum est argentum vivum, ergò Tincturæ principium

seu

ſeu *forma inchoata lapidis erit converſio auri in argentum vivum.*

PERMANENTIS. Probavi antea, quòd aurum non tingat niſi penetrando & quòd nulla penetratio poſſit fieri ſine ſubtiliatione, jam verò dico, quòd *nulla fiat ſubtiliatio ſine extenſione* corpuſculorum, & nulla extenſio *ſine interpoſitione* aliorum corpuſculorum, ergò ſi aurum debeat ſubtiliari, tunc neceſſariò ejus corpuſcula, ſeu atomi debent, ex-vel diſtendi, at talis *diſtenſio*, ne detur locus vacui, non poteſt contingere ſine interpoſitione corpuſculorum aliorum, verum omnia corpuſcula quæcunque interponi poſſent, vel erunt ignea, aërea, aquea, vel terrea, tria priora eſſe non poſſunt, cum ejuſmodi corpuſcula in ignis examine evaporent, ruſusque ſeparentur, ut atomorum auri *reſtrictio*, *extenſi corporis reconcentratio*, priſtinaque ejus craſſities, & penetrandi, ac tingendi inhabilitas ſequatur, ergò erunt corpuſcula terrea, ſed nihil illorum cum auro fundamentaliter uniri poteſt, præterquam, quod aurum *gravitate* æquat, vel ſaltem proximè, gravitatem auri accedit, *levia enim non uniuntur gravibus*, *ſed ſupernatant*, at nullum corpus terreum, quod ſit valde grave, quoque erit ſubtile, ſed potiùs durum craſſum, denſum, ergò omnes lapides, arenæ, terræ &

 mi-

mineralia rejicienda, nullum autem corpus i universo censu naturæ reperitur, quod sit *terreum*, *aurum gravitate proximè accedens & tamen subtile, id est, gravissimum, levissimum, quàm argentum vivum*, est enim terreum, nam manus non madefacit, est gravitate aurum proximè accedens, est subtilissimum & levissimum nam in igne avolat, coreum & vitra transit quod subtilissimus etiam vini spiritus non facit ergò *argentum vivum erit unicum adæquatum subjectum pro permanente subtiliatione auri*, sed argentum vivum vulgi est nimis humidum, aqueum, frigidum, & indefinitum pro solvendo auro corporum omnium fixissimo & calidissimo, tum ob indefinitam suam humiditatem nunquam in statum fixum fusilem sola digestione coagulari potest, ergò sequitur *aliud argentum vivum*, magis digestum in humido calidum, pro solvendo auro proportionatum, in solutione reactionem cum auro instituens, & cum ipso, solâ digestione coagulationẽ fixam, fusilem suscipiens, nempè permanentem, cum auro persistens, idque à reconcentratione præservans. *Tale argentum vivum est illud, quod natura jam aliqualiter concoxit, digessit, & sulphure aureo embryonali, igne naturæ grano aureo fixo fermentavit, atq; in actum deduxit*, hoc verò argentum vivum in minerali reperitur, calidissimi,

mi, atque aurei ſulphuris pleno, tale eſt *ferrum*, cujus *aureum terreſtre*, *humidum requirit ſubtiliſſimum*, quale eſt in *antimonio*, ex quibus junctis, *terreum ſubtile*, *humidum unctuoſum*, *argentum vivum ſeu Mercurius* oritur, quem Philoſophi *ſuum* vocant, poteſtatem habens, *aurum permanenter*, *citra reconcentrationem ſubtiliandi* quod demonſtrandum erat.

GENERALE ARGUMENTUM OMNIUM THESIUM.

Datur Deus, unde omnium rerum vita, ex qua motus, ex hoc actio & paſſio, hinc alteratio, unde corporum transmutatio, etiam metallorum in aurum, cui transmutationi proxima ſunt corpora metallica, non materiâ, quæ argentum vivum, ſed formâ, nempè argenti vivi decoctione differentia, illorum ergò materia decoctione perfici, atq; aliam formam induere poteſt, hæc decoctio argenti vivi crudi, contingit per argentum vivum pluſquam perfectè coctum, nempè per objectum concoquens, quod, quoad ſubſtantiam argento vivo communi ſimile, propter ingreſſum, quoad qualitatem & temperamentum verò ei quarto gradu contrarium, propter alterationem, quod ſubjectum eſt aurum, non quidem in ſubſtantia groſſa & ſolida, ſed ſubtiliatâ & penetrativâ, quam ſubtiliationem & penetrationem

tionem acquirit per spiritum metallicum, qui est argentum vivum arte exaltatum & subtiliatum; mediante quo aurum solidum in substantiam fluidam & penetrantem resolvitur, coagulaturq; fixione perfecta, in formam, quæ ipsi juxta gradus subtiliationis congruit, quam Tincturam, Lapidem Philosophorum, Elixir, vocant.

ALIUD.

Ex cursu naturæ necessariò rerum alterationes, mutationes & transmutationes oriri, author probat, tum demonstrat, prout in omnibus corporibus transmutationes admitti debent, ita etiam illas metallis concedere necessum esse, utpotè quæ unius sint generis & naturæ, cumq; natura semper tendat in perfectius, omnia metalla ad gradum auri adspirare probat, necq; hanc transmutationem imperfectorum metallorum in aurum impossibilem vel difficilem esse demonstrat, cũ metalla unius sint materia cum auro, quoad speciẽ seu formam verò, solâ suæ materiæ puritate & coctione diversificari, quam diversificationẽ purificatione & coctione ad identitatem auri, reduci posse, proponens asserit, causam verò digerentem, & concoquentem imperfectam metallorum materiam in aurum, esse quoad substantiam similem materiam cum metallis, sed quoad qualitates ei contrariam, nempè attenuatam & plusquam perfectam & concoctam, verùm quoad modum agendi, debere esse subtilis & penetrantis fixitatis

xitatis, fixitatem ex propria substantia habere, subtilitatem verò & penetrantiā arte acquirere posse, per sui generis subtilissimum & penetrantissimum, totius Mundi admirandum subjectum, Mercurium Philosophorum, quem præparare docet author.

SVMMA ALCHYMIÆ.

Finis Alchymiæ est Mercurius, *medium* est Mercurius, *principium* est Mercurius.

Finis nempè subjectum Transmutationis est Mercurius, vel communis vel imperfectorum metallorum, qui in aurum mutari debet, nam si metalla non haberent Mercurium, vel si non esset Mercurius in Mundo, non posset fieri transmutatio in aurum, quia nihil potest in aurum mutari nisi Mercurius, neque metalla in projectione plus dant auri, quàm quantum habent Mercurii.

Medium scilicet objectum aut Tinctura, est Mercurius, nempè aurum, quod tota sua substantia Mercurius est, communi Mercurio, quoad substantiam in omnibus similis, sed quoad qualitates, in omnibus ei contrarius, nempè fixus, coctus, calidus, siccus, digestus, purus, unde qualitatem & vim Mercurium communem digerendi, concoquendi & alterandi habet.

Principium nempè modus operandi Tincturæ, est Mercurius, qui aurum resolvit, subtiliat, & penetrativum reddit, ut tingere queat, aurificat enim Tinctura, quia aurum est, sed extendit suam aureitatem in numerosa multiplicatione, quia subtiliatum

est,

eſt, & penetratum, talis autem ſubtiliatio, citra re-concentrationem, non, niſi per Mercurium contingere poteſt.

Eſt ergò in Mercurio, quicquid quærunt Sapientes. Unde Arnoldus Villan. *Tota tua intentio ſit in coquendo ſubſtantiam Mercurialem, juxta ejus enim dignitatem etiam dignificabuntur corpora, quæ nihil aliud ſunt, niſi Mercurius à Natura decoctus.*

Tria mira in Alchymia & incredibilia inexpertis,

Simillimum diſſimillimum, craſſiſſimum ſubtiliſſimum, graviſſimum leviſſimum.

Ami-

Amici cujusdam familiaris carmen aggratulatorium, seu allusio ad Authoris nomen, cum Thesium harum experimentum practicum, ipsi demonstraret Author.

CALIX MEUS INEBRIANS
QVAM PRÆCLARUS EST!

PLene redundanti Jehovæ nectare, & omni
Encyclopædiæ cognitione Calix!
Quàm mihi præclarus, quia toti natus es Orbi
Accidis! & mentis quò mea sensa rapis?
Ebrius à te, sum, tua pulchro è corpore virtus
Proflua, replevit pectoris ima mei.
Ah mihi si liceat Calicis libare saporem
Cui color ejusdem cognitus est, & odor.
Sed quia non cuivis concessum est ire Corinthum,
Saltem hujus Calicis semper amator ero.

Admirandi Calicis

Venerabundus Cultor
A. L.

Ad Nobilissimum & Excellentissimum Artis & Scientiæ Alchymicæ Cultorem, Promotorem, & Vindicem strenuissimum Dn. Ioannem Ioach. Becherum M. Doctorem &c.

MAgne Sophos, Bechere, tui admiratio secli
Qui scribis magno digna legenda Jovi.
Quique adeò penetras rerum cognoscere causas,
Ac quasi consilio cuncta relicta tuo.

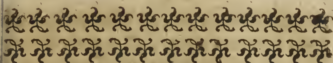
Quem

Quem tribus appendit digitis, tu vertice gestas
 Naturæ immensum, Vir pretiose, globum.
Quæ Geber, atq; Hermes, Paracelsus, & inclyta Turb
 Singula scripserunt, omnia Solus habes.
Sole tui ingenii reseras ænigmata cæca,
 Et, quæ Telluris viscere tecta, tenes.
Quid Steropes, Brontesq; antris fabricando laboran
 Hoc in aperta Author per tua scripta trahis.
Atque viæ monstras curtæ compendia Doctor
 Aurea quâ Jason vellera nave ferat.
Si propter libros divus sit Plato vocatus
 Tu meliore modo, credito divus eris.
Nam qui pro vita, libros, famamque subornat,
 Desinit ip se quidem, non tamen ipsa perit.
Non auritus ego, sed ego sum oculatus ubique
 Testis in hoc, Orbi quod dedit Author opus.
Hæc proprio, ut flores, calamo labentia verba,
 Quæ tenet iste liber, Scriba premenda dedi.
Det Tibi, quam dederas Libro, Deus optimus illam
 Tam sine fine, Author, quàm sine nube diem.

Ita ex devoto affectu applaudit

Joan. Bapt. Schulte
Ph. Baccal. & JC.
pro tempore Amanuensis
Domini Authoris.

THESIS I.

De transmutationis Metallicæ necessitate & connexione cum universo naturæ cursu.

Datur Deus, unde omnium rerum vita, ex qua motus, ex hoc actio & passio, hinc alteratio, unde omnium corporum & rerum, etiam metallorum transmutatio.

Defensio hujus Thesis.

DEum dari, qui neget, carnificis potiùs manu, quàm Philosophi demonstratione convincendus est, adeò enim tota natura atque universum cum Deo cohæret, ut si hunc negaveris, omnia, imò teipsum neges, è contra si hunc admiseris, omnia de quibus hic agam admittere cogaris; sicut enim Plato ait, *animæ naturam absque Universi natura cognosci non posse*; ita certe universi & universalis natura sine eo cognosci nequit. Concesso ergò & rato, quòd Deus detur, statim simul & vitam admittes, ubi enim Deus, ibi vita, nam sicut vita est fons

1. *Deus.*

2. *Vita.*

caloris, ita fons vitæ eſt Deus, hinc ipſe Deus ſe Deum vivum, Deum viventium, inſpiratorem vitæ vocat, imò Deus adeò eſt vita omnium rerum, ut omnia in ipſo & per ipſum vivant, hinc omnia quo magis in Deo, hoc magis vivunt, æternum vivunt Angeli, animæ, mentes, multum virtutis divinæ ſoli conceſſum, cujus radii omnibus corporibus vitam diſtribuunt, non vegetativam modo, ſed & ſenſitivam, ut in vermibus aliisque inſectis & ovis, ſolo calore animatis, vitâque donatis, quotidie conſpicimus. Nunc ſi vitam admittas, eadem ne-
3. Motus. ceſſitate & motum concedes, nulla enim vita ſine motu, imò ideo cor principium vitæ cenſetur, quod primum motus ibi incipiat, itaque ubi motus ibi vita, & ubi vita ibi motus, *Dices*, ergò Sol vivit, nam movetur, non quidem ſtatuam Solem vivere, quamvis non adeò forte abſurdum ſit, cum multi mundo animam, & naturæ vitam tribuant, hoc tamen certum eſt, Solem non à ſeipſo, ſed ab aliquo motore moveri, & hunc motorem vivere, adeò quòd nihil omninò moveri ſtatuam, quòd non ab alio moveatur motore, & quod talis motor vita ſit.

Objicies, Horologium movetur, ergò vivit; R. horologium mediante elatere vel pondere ſeſe extendere conante, aut terræ

centrum

centrum versus tendente, ergò *dices* elater seu pondus cum sint motores horologii, vivent, R. Elater & pondus est motor secundarius, primarius verò motor ponderis, est vis impellens illud versus centrum terræ, seu vis elastica, illa vis est intelligentia quædam, quam sive magnetismum sive naturam voces, certe à Deo omnium rerum primo motore profluit. Vides ergò, quod omnia quæ moventur ab aliqua vita moveantur seu si Deum concedas, necessario etiam vitam, & inevitabili consequentia motum admittere debeas.

Nullus autem motus est quin agat, tendit enim de uno termino ad alterum, ergò agit de uno fine ad alterum, dumque hoc agit, afficit medium, non enim datur actio in distans medio non affecto sic, ut motus & patiatur & agat, patitur à fine, quo decedit & agit ad finem, versus quem tendit, ex hac autem passione & actione oriuntur diversi gradus, quo propius enim est apud finem à quo, hoc fortius patitur, & quo propius apud finem ad quem, hoc fortius agit, medium autem est æqualis distantia de uno ad alterum finem, nempe reactio, seu id quod ex passione & actione oritur, porrò si motum admittas, eadem ratione etiam & locum & tempus admittes, motus enim non fit in uno puncto, sed tendit de uno ad

4. *Actio.*

5. *Reactio.*

 alterum,

alterum, atque ſic conſtituit ſive lineam directam ſive circularem, cujus extremitates conſtituunt locum diverſum ratione diſtantiæ, dum autem motus de uno loco ad alterum tendit, neceſſario ſpatium temporis intercedere debet, cum ſicut non datur actio in diſtans medio non affecto, etiam id non affici poſſit ſine tempore in inſtanti. Nunc
6. ſi ex motu actionem admittas & paſſionem,
Alteratio. fateberis exinde neceſſariò procedere rerum alterationem, ſeu per aut tranſmutationem, nam quæ ſunt alterata, meritò mutata; imò optimè tranſmutata dici poſſunt, præſertim ſi in ſua actione, paſſione & reactione de uno fine ad alterum perveniunt, dum enim Vienna Romam venio, atque ibi ſto, tum certè ſum alteratus & transſlocatus ex loco Viennæ in locum Romam, ſic ſi ex divite pauper, ex ſtulto doctor, ex ſubdito
7. Rex, ex acido dulcis, ex opaco diaphanus,
Transmutatio. ex duro mollis, ex corruptibili & mortali incorruptibilis & immortalis fiam, tum neceſſario alteratus & tranſmutatus dici debeo, non ergo obſtupeſces ad vocabulum tranſmutationis, cum tranſmutatio nihil ſit aliud, niſi alteratio prioris quidditatis, & hæc procedat ab actione & paſſione, illa à motu, hic à vita & hęc à Deo proveniat, proinde ut rem prorſus naturalem indies videmus, alterationem ſyderum, animorum, regnorum,

gnorum, corporum, quæ alteratio translocationem, transmigrationem, transmutationem, transplantationem, metempsychosim, palingenesim atque omnia complectitur, quibus alteratio causatur. In præcedentibus rerum transmutationem in politicis, moralibus, mechanicis, metaphysicis, astrologicis, ipsis etiam physicis concedere coactus es, tum ipsa experientia magistra, tum verò ipsa ratione urgente, cum enim vitam sine motu non esse posse demonstraverim, motum verò de uno ad alterum tendere, si sistere nolit, evidentissimè sequitur ex ejusmodi motibus præsertim physicis, alterationem corporum procedere, nam sicut motus localis subjectum est punctum, de uno ad alterum, unde linea fit, ita motus physici subjectum est corpus de liquido tendens ad solidum seu de humido in siccum, de aqueo in terreum, de frigido in calidum & è contra, ita quod totus motus physicus in his duabus extremitatibus versetur, ex quarum alteratione plurima & diversa formantur mixta, corpora, temperamenta & complexiones, sed de his hoc loco abstrahens, duo à te petam, unum, utrum animalium, alterum utrum vegetabilium transmutationem admittas, certè animalium transmutationem vix negabis, ovum enim in pullum, bombycem in papilionem, carnes in tineas mutari

8. *Animalium.*

9. *Vegetabilium.* indies videmus, vegetabilium transmutatio æque clara est, nonne aqua in vinum mutatur in vite, in pomum, in pyrum, in rosam, in lilium, in cucumerem, cujus unum granum aliquot centena rursus profert, porrò gramen à bove in carnem bubulam, caro putrefacta ac in terram redacta in carduum aut flores, imò canis à leone devoratus in leonem, cerasum in pomum mutatur, quotidiana rerum experientia, nempe pro qualitate motus physici, atque inde procedentis actionis & reactionis seu mixtionis, hæc ergò si in corporibus admittas difficilis mixtionis & partium dissimilarium, utpote in animalibus ex nervis, venis, musculis, variis visceribus, in vegetabilibus ex variis radicibus, caulibus, herbis, floribus, fructibus, odore, colore, sapore variantibus constant, ad quarum temperiem singulatim naturam respicere oportet, quanto faciliùs
10. *Metallorum.* transmutationem & alterationem in metallis concedes, quæ partibus constant prorsus similaribus & homogeneis, quarum temperies proinde sola fusione ut aqua cum vino temperari potest: aut ergò concedes dari transmutationem metallorum (facilius quidem quàm in aliis corporibus) aut omnimodè negabis dari transmutationem vegetabilium & animalium, qua negata, negabis ctionem motus physici, atque simul

ſimul curſum naturæ, ejusque motorem Deum.

THESIS II.

De ſubjecto tranſmutationis metallicæ.

Si datur tranſmutatio metallorum, dabitur in perfectius, nempe in aurum, cui tranſmutationi proxima ſunt corpora metallica, tanquam ſpecies unius generis, non materia (quæ in argento vivo tanquam genere) ſed forma (quæ in argenti vivi coctione, tanquam ſpecie conſiſtit) differentia, nempe tantùm in metallis in aurum tranſmutari poteſt quantum continent argenti vivi.

Defenſio hujus Theſis.

1. PRæcedens theſis demonſtravit poſſibilitatem & neceſſitatem tranſmutationis metallicę, nunc hac theſi, qualiter illa naturaliter contingat, examinabimus, atque ita de ſubjecto tranſmutationis metallicæ agemus, cum verò natura ſemper intendat per- II.
fectius, etiam illam ſuum ordinem circa *Ordo na-*
tranſmutationem metallorum obſervare cre- *turæ in*
dibile eſt, ſtatuemus ergò, naturam omnia *tranſmu-*
corpora metallica in aurum deducere *tatione*
metallo-
rum.

 velle,

velle, etiam deducturam, si non impediatur, quod ex eo concluditur. 1. quod metalla omnia unam habeant materiam. 2. quæ sola coctione perficitur per gradus, ergò poterit perfici in ultimum gradum (si duret concoctio) nempe in aurum. *Objicies*, pari ratione rosas, lilia, rosmarinum in vini naturam aspirare, utpotè in perfectius. ℞. negando paritatem, metalla enim non sic differunt specie ab auro, quali differunt rosæ, lilia &c. à vino; sin verò dicas vinum imperfectum & immaturum naturaliter tendere ad vinum maturum & perfectum, tum omnimodè concesserim & similitudinem & con-

12. *Metalla habent naturalem motum ad perfectionem auri.*

sequentiam. 2. avτοψία in mineris observatum est, metalla longo tempore alterari, in alia metalla transmutari & perfici, ergò habent motum ad perfectionem, sic plumbum in stanni, ferrum in cupri, cuprum in argenti, argentum in auri perfectionem tendit, & hæc ratio quod imperfecta metalla in mineris semper cum perfectis mixta sint, tanquam immaturæ & maturæ uvæ in uno botro. 3. quo metalla profundiora in mineris, hoc perfectiora, nempe hoc magis calori centrali perficienti & concoquenti propiora sunt, ergo signum est metalla calore perfici: *Objicies*, observatum esse, quod extra mineras calore metalla destruantur, concedo, si calorem violentum intel-

ligas,

ſigas, & non naturalem, ſin verò ignem il-
lum adhibeas, quo natura utitur, pari ra-
tione metalla etiam extra mineras perfice-
rentur, non ſecus ac mala aurantia in hypo-
cauſtis perficiuntur & creſcunt, quo ergò
inſtinctu immaturum ad ſtatum maturita-
tis naturaliter properat, eodem plane ſti-
mulo imperfecta metalla ad ſtatum perfe-
ctionis properant, nempe ad aurum, cum
ergò de metallorum tranſmutatione hic ago,
ſemper tranſmutationem imperfectorum
metallorum in aurum intelligo. 2. Finis 13.
ergò tranſmutationis, de qua hic agimus eſt *Finis tranſ*
aurum; Subjectum verò eſt omne imper- *mutationis*
fectum minerale & metallum, nulla enim *metallicæ*
ſpecies facilius tranſmutatur in alteram, *eſt aurum.*
niſi quæ unius eſt generis, at metalla com- 14.
prehenduntur ſub uno genere metalleitatis, *Subjectum*
& tantum differunt ſpecie concoctionis, *tranſmu-*
ergò faciliùs in aurum tranſmutari poſſunt, *tandum*
quam lapides, ligna, oſſa; metallicas verò *eſt omne*
ſpecies ſub uno genere metalleitatis com- *metallum.*
prehendi, experientia docet & ratio, nam
quibus communia ſunt accidentia, iis 15.
etiam commune eſt genus, atqui metal- *Metalla*
la communia habent accidentia, nempe fu- *compre-*
ſionis, ponderoſitatis, malleabilitatis (ſecun- *henduntur*
dum tamen majus & minus) quibus acciden- *ſub uno*
tibus præſcindunt definitione ſpeciali ab *genere.*
omnibus aliis generibus corporum totius
mundi,

mundi, ergò clarum eſt, convenire in uno genere, & inter ſe, in qua re verò metalleitas conſiſtat, nempe quæ ſit materia metallorum ſi ſcire deſideres, neceſſariò ſupponere debebis ea, quæ in omnibus corporibus conſiderantur, principia remota, media, propin-

16. *Metallorum principia remota.* qua; principia metallorum remota Ariſtoteles vaporem ſeu humidum unctuoſum, Albertus terreſtre ſubtile, alii alio nomine denotârunt, quo tamen ſemper unctuoſum incombuſtibile denotaretur, ut aqua per-

17. *Media.* manens & ſimiliter, principia media Rupeſciſſa ſal ſeu vitriolum vocat, nempe vaporem unctuoſum reſolutum & concretum in terræ aut ſalis quandam ſpeciem, quam, ut dixi, aliqui ſalem, alii fuliginem, alii Gur, alii Ferch vocant, habetq; jam ſe ad principium metallorum propinquum ut ſanguis

18. *Propinqua* ad ſperma, principium verò metallorum propinquum vocat D. Thomas ſulphur & argentum vivum, cum ait, *ex ſulphure & argento vivo ut natura, ſic ars producit metalla, per principia nempe principiata, unde Alchymiſtæ per veram artem alchymiæ aliquando metalla producunt &c.* Hic verò oritur queſtio, utrum metalla unum vel plura ha-

19. *Metallorum principia quot?* beant principia, aliqui enim unum, nempe ſolum argentum vivum, aliqui duo, puta, ſulphur & Mercurium, aliqui tria, ut ſal, ſulphur, & Mercurium ſtatuunt, ad quæ Re.

ſicut

ſicut ſperma, ſemen fœmineum & ſanguis menſtruus ad uterum fluens, omnia tria ad generationem animalis faciunt, temperamento & coctione diverſa, ſubſtantia tamen una, ita triplex datur argentum vivum quod ad generationem metallorum ut plurimum concurrere ſolet, ſola puritate & coctione differens, ſubſtantia verò unum, benè enim concoctum ſub forma ſulphuris apparet, & ſupplet vices maris, mediocriter coctum & non nihil crudum, ſupplet vices fœminæ & ſalis larvâ imponit, minimè coctum ſecundum vices ſanguinis menſtrui agit, ac ſub forma currente apparet, unde Mercurius vocatur, hinc doctè Baſilius, Seind drey und zwey und doch nur eins / ex quibus omnibus apparet, argentum vivum ſolum eſſe unicam materiam Metallorum, quæ ratione coctionis, tum varia metallorum principia, tum ipſa quoque metalla ſub diverſa ſpecie producat, argentum vivum enim ſi ſit vitioſum & non ſufficienter à natura purgatum ac decoctum, non in ſulphur fixum, ſed in ſulphur arſenicale mutatur, pro cujus vitioſitate etiam diverſa fiunt mineralia, quod etiam de reliquis principiis metallorum intelligendum eſt, manifeſtè enim apparet, in quibusdam metallis & mineralibus ſemen fœmineum metallorum ſeu ſalem aut Mercurium reſolventem fortiorem

20\. *Triplex argentum vivum.*

21\. *Argentum vivum maſculum.*

22\. *Fœmineũ.*

23\. *Menſtruũ.*

24\. *Sulphur arſenicale cauſa imperfectionis metallicæ.*

eſſe

25. *Argenti vivi diversitas.* esse quàm in aliis, ut thesi quarta demonstratum, & Mercurii comunis currentis diversa esse species ex Mercurio Virgineo & comun apparet, unde firmiter concludere licet, puritatē & coctionem argenti vivi, causam esse diversarum specierum metallicarū quarum diversa forma in sola maturitate consistit, non in specifico quodam semine, ut lilium, alium, rosa, prout quidam somniant sed sicuti vini maturi & immaturi diversa quidem est forma externa, interna verò nulla nisi in ejusdem coctione & puritate, ita materia nempè argentum vivum plumbi, stanni, cupri, ferri, argenti, auri, unum est idemque argentum vivum, forma verò hujus argenti vivi diversa, secundum gradus puritatis & coctionis, auri enim argentum vivum magis decoctum esse quàm plumbi, ignis demonstrat, in quo unum manet, alterum aufugit: *objicies*, te non negare metallis unam eandemque esse materiam, quoad substantiam, & variantem specificè juxta qualitates ex decoctionis gradibus resultantes, sed negare hanc materiam argentum vivum esse, contra quod ℞. 1. metallicam materiam esse aliquid liquidi, quod eorum fluxu patet, atque hoc liquidum non potest esse humidum aut manus madefaciens, nam tale humidum non subsisteret in igne, sed illico evaporaret, liquidum autem quod non sit humidum, nullum reperitur nisi oleum, atque

Marginal notes: 26. *Causa diversa speciei metallica.* 27. *Est sola coctio argenti vivi.* 28. *Argentum vivum est materia metallorū.* 29. *Nempe humidum unctuosum incombustibile.*

atque hoc est combustibile, ergò, necessariò sequitur, nihil reperiri in censu naturæ, quod sit liquidum & tamen non humidum aut inflammabile, præterquam argentum vivum, unde clarè liquet, hoc esse illud liquidum metallorum, seu illorum materiam, de qua agimus. 2. Metallū in fluxu repræsentat argentum vivum fluidum, fluxu & gravitate, quinimò, 3. ut thesi quarta audiemus, resolvitur in ipsum argentum vivum currens & currenter, etiam in frigido permanens, in quod autem aliquid resolvitur, ex eo factum fuisse credendum est: *Objicies*, metalla resolvuntur in vitriolum, ergò constant ex vitriolo, ad quod ℞. me hic non defensurum utrum non omnia metalla quoad principium medium, ex vitriolo seu sale constent, unde ipsum argentum vivum provenit, cum ex omni vitriolo facilè fiat argentum vivum, ut thesi ultimâ demonstrabimus, sed tantum heic loci distinguere inter decomposita & simplicia, si ex cupro vitriolum elicere velis, sulphur addendum est, vel spiritus sulphureus, cujus coctione cum cupro, tertium oritur, quod vitriolum vocant, sin verò ex Venere Mercurium elicere velis, aliqua tibi ex Venere extrahenda sunt, nempè sulphur arsenicale, Mercurium Veneris coagulans, atque ita in operatione reductionis corporum in Mercurium, illa ad simpli-

ſimpliciorem mixturam, non ad ulteriorem decompoſitionem deducuntur, hinc in hac ultima operatione decompoſitionis, valet objectio, in priori non. Ex quibus omnibus concludo, ſi quæ corpora in aurum poſſint mutari, illa proxima corpora metallica eſſe, non tamen negârim unum vicinius altero eſſe, quo nempe ſulphure aduſtibili & arſenicali plus liberum, & Mercurio cocto plus abundans, ut argentum eſt, in tantum enim metalla ſunt vocanda metalla in quantum materiæ metallicæ, nempè argenti vivi habent, atqui, ſi debeant transmutari, debent in eſſentia ſua, nempe in humido radicali mutari & alterari, hęc autem eſſentia ſeu hoc humidum radicale metallorum, eſt illorum argentum vivum, ergò tantùm in metallis tranſmutabile in aurum eſt quantum Mercurii habent & non plus, nam lapides, ſcorię, aliaque non reſpiciunt eſſentiam metalli, ſicut in muſto araneæ, feſtucæ, aliaque inſecta nihil eſſentialiter ad vinum faciunt.

30. *Vnum metallum præ altero faciliùs in aurum tranſmutatur.*

31. *Qua ratione metalla vocentur metalla.*

32. *Quantum nempe habent argenti vivi.*

THESIS III.
De objecto tranſmutationis metallicæ.

Argentum vivum crudum & imperfectum in metallis, non poteſt immutari, niſi per commixtionem alterius argenti vivi à natura

natura decocti , & plus quam perfecti , quod quoad Substantiam sit argento vivo communi connaturale , quoad temperamentum verò , argento vivo communi & metallico, quarto gradu contrarium. Tale autem argentum vivum est aurum, tanquam objectum artis transmutatoriæ.

Defensio hujus Thesis.

EX præcedenti thesi clarissimè patet, si quæ corpora in aurum transmutari possint, illa proximè metalla esse, & quidem in illis tantum transmutari, quantum argenti vivi habent, nempe in quantum metalla sunt, reliqua enim omnia sunt heterogenea, & extranea, quæ natura in tansmutatione separat, non secus ac fermentatio in musto, omne ejicit, quod non de natura vini est, nunc utrum & quomodo argentum vivum commune vel metallorum alterari & transmutari possit, quoque exponendum venit, sciendum autem præliminariter, quemadmodum metalla ex materia (argento vivo) & forma (argenti vivi decoctione) constant, ita etiam duplicia illis accidentia inesse, una è materia, altera è forma illorum promanantia. quoniam autem, ut demonstravi, metallis omnibus una eademque est materia, nempe argen-

33. *Metallorũ accidentia duplicia.*

34. *Accidentia materia metallica sunt eadem.* argentum vivum, ita etiam necessariò sequi debet, quod accidentia metallorum, quæ ex illorum materia profluunt, sint una eademque; nempe gravitas, malleabilitas, fusio, his enim tribus; juxta majus & minus tamen; omnia metalla gaudent; definiuntur, & præscindunt ab omnibus corporibus mundi, accidentia verò quæ à forma metallorum proveniunt, sunt varia, diversa & specifica, juxta gradus coctionis & puritatis argenti vivi; versanturque in fixitate, homogeneitate & colore; quæ enim ad ultimum finem decocta sunt; illa fixa manent; quæ omnimodè pura, illa homogenea, quæ diu & sufficienter excocta, citrinitatem, & rubedinem contrahunt, ex quibus manifestè apparet, sola coctione metalla diversificari; & sola coctione in forma sua alterari posse; tum enim prior forma perit, aut immutatur, cum omnia ejus accidentia immutantur, atqui quod accidentia formæ metallicæ immutari queant, experientia docet; ergò sequitur formam metallorum transmutari posse, manente nihilominus materia metallica, nam sicut materia uvę maturæ & immaturæ; una eademque est, nempe vinum, & solâ decoctione Solis, forma immaturi vini mutatur in maturum, manente materia uvæ, ita forma metallorum potest transmutari in formã auri, manente materiâ metalli-

35. *Accidentia formæ metallicæ sunt varia.*

36. *Forma metallorum transmutatur non materia.*

metallicâ, quam etiam retinere debet, si aliàs verum metallum ex tali transmutatione produci debeat, porrò sic minorem probo, accidentia formæ metallicæ possunt particulariter alterari & transmutari, ergò possunt ex toto transmutari in naturam auri, probo antecedens; volatilitas metallorum in igne, quod aufugiant, etiam quòd ab aquis corrosivis attingantur, est accidens formæ metallicæ, & signum argenti vivi non bene concocti, atqui talis volatilitas potest artificiali decoctione sic figi, ut ignem sustineat sat vehementem, idque tantummodo per agens extrinsecum, nempe coctione in lixivio, vel oleo vitrioli vel sulphure, ergò si ex parte per agens extrinsecum figi potest, poterit multò magis per agens intrinsecum figi ex toto, sed figi éx toto est habere fixitatem auri; Secundo idem sentiendum est de homogeneitate, cui opponitur heterogeneitas, unde metallorum levitas & friabilitas, cui opponitur gravitas & malleabilitas, sed aurifabris, & metallicolis vel trivialibus quibuscunque notum est, metalla friabilia reddere malleabilia, vel ut vocant dulcia, idque tam ratione separationis partium heterogenearum, quàm decoctionis substantiæ argenti vivi; habita autem homogeneitate, omnia reliqua accidentia sua sponte alterantur, nempe decens

37. Materia metallorũ in transmutatione manet.

38. Accidentia formæ metallicæ possunt alterari.

fusio, sonus, pondus. Tertiò, metalla particulariter colorari posse, tironibus alchymiæ notum est, idque per gradationes & cementa varia, ergò ex toto colorari posse ratio dictat, jam ergò hoc infero, quod si

39. *Metalla in accidentibus mutata, etiam in forma mutantur.*

imperfecta metalla ex. gr. plumbum, stannum, mutentur taliter in accidentibus, ut fluxum gravitatem, malleabilitatem, sonum, colorem, fixitatem auri acquirant, tunc necessariò in forma sua mutata, & in formam auri transmutata, ac proinde à monetariis, docimastis ac aurifabris quibuscunque pro auro æstimanda & declaranda esse, rationem & experientiam civilem suadere, pro-

40. *Imperii Romani proba auri super ejusdem accidentibus tantùm fundatur.*

ba enim Imperii Romani pro auro dignoscendo super accidentibus non super materia auri fundatur, supponit enim Romanum Imperium, si metallum quoddam vera accidentia auri habeat, illud etiam veram auri formam & materiam seu essentiam continere, quę enim in accidentibus conveniunt, in essentia seu forma convenire necesse est, quod verò accidentia metallorum imperfectorum ad statum accidentium auri deduci queant, antecedentibus demonstratum est, ergò clarè probavi, auro & imperfectis metallis unam esse materiam nempe argentum vivum, accidentia verò diversa, quę tamen alterari & ad iden-

d idenditatem auri deduci poſſint , ergo
oncludo metalla poſſe alterari, immutari, &
andem tranſmutari. Nunc qua id ratione
ieri poſſit quoque phyſicè exponendum
enit, omnis autem tranſmutatio naturalis *41. Tranſmutatio naturalis fit per ſimile diſſimile.*
k placida non violenta debet contingere
per ſimile diſſimile, per ſimile ut tranſmu-
ans habeat aſſociationem & ingreſſum ad
ranſmutandum, nam cum non detur actio
n diſtans medio non affecto, multò minus
labitur actio in præſens ſine contactu, at *42. In tranſmutatione requiritur contactus phyſicus.*
ontactus non debet eſſe ſuperficialis ſed
entralis & eſſentialis, nempe ut tranſmutans
ntimè ingrediatur & ſe miſceat in eſſentiam
ranſmutandi, quod fieri non poteſt , niſi
ranſmutans ſit de ſubſtantia tranſmutandi,
ulla enim propior affinitas niſi ejusdem
ubſtantiæ, hinc, *natura naturâ gaudet, na-
tura naturam amplectitur, natura non emen-
datur niſi in propria natura* ; quod in vino
idemus, quod per oleum meliorari nequit,
eſt enim naturæ heterogeneæ, hinc ſuper-
natat, & non miſcetur vino, è contra vinum
per vinum facilè melioratur, quoniam vi-
num eſſentialiter & radicaliter miſcetur, cum
igitur eſſentia ſeu ſubſtantia metallorum ſit
argentum vivum, neceſſariò concluditur ,
objectum tranſmutans, quoque debere eſſe
de natura argenti vivi, aliàs enim neque ho-
mogeneitatem neque ingreſſum neque ra-

dicalem & physicum contactum haberet ullum metallum, quod in experientia vidimus, omnis enim tinctura, quæ non ingressum habet, nec tingit, nec alterat, at nulla tinctura potest habere ingressum in metalla, quæ non est de natura metallorum, hanc vero argentum vivum esse, supra demonstravi, ergo claret objectum transmutans, quod

43. *Objectum transmutans debet esse de naturâ argenti vivi.*

tincturam vocant, debere esse de substantia argenti vivi, nempe debere esse cum metallis quoad substantiam simile, sed quoad qualitates dissimile, cum enim idem vel simile non agat in idem vel simile, necessariò vero transmutans debebit quoad qualitates seu

44. *Sed qualitatum contrariarum, id est, simile quoad substantiam, dissimile quoad qualitates.*

accidentia esse dissimile, seu contrariarum qualitatum & accidentium cum transmutando; at subjectum transmutandum est argentum vivum imperfectum metallorum, quod est naturæ frigidæ, humidæ, liquidæ, crudæ, volatilis impuræ, ergò si objectum transmutans debeat se proportionare ad subjectum transmutandum, necessariò illud debebit esse contrariarum qualitatum & accidentium nempe naturæ calidæ, siccæ, constringentis,

45. *Cur aurum sit objectum transmutans?*

coctæ, fixæ, puræ, tale autem objectum quod harum sit qualitatum, & tamen quoad substantiam, argentum vivum, non reperitur ullibi nisi in auro, ergò bene concludo, aurum esse verum objectum artis transmutatoriæ metallorum, hinc publicè Avicenna exclamat

xclamat, *si aurum non viderem, dicerem* *uod ars esset falsa*, benè dictum, nam si on videremus argentum vivum à natura in ormam auri concoqui, necessario etiam eberemus dubitare, utrum ars eò pertinere posset, deinde si non haberemus aurum, tiam non haberemus objectum quod quod substantiam esset argentum vivum, & quo d qualitates, argento vivo communi & metallorum quarto gradu contrarium, tali autem non habito objecto, etiam nulla posset ieri tinctura & transmutatio; ergò necessariò ad artem facit, ut aurum sit in rerum natura, aurum enim metallum esse communis visus docet, aurum purum putum argentum vivum esse, pondus explicat, aurum argentum vivum sufficienter coctum, fixum, purum homogeneum, siccum, solidum esse, ignis, ejus fluxus, malleabilitas, citrinitas & fixitas demonstrant, quæ omnia accidentia communi Mercurio seu argento vivo contraria sunt, ergò illud alterare ac temperare possunt, non secus ac vinum sole sufficienter excoctum, purum, defæcatum, subtile, igneum, aliud vinum fæculentum, crassum, aqueum, crudum coquere, attenuare & temperare potest: *Objicies*, multos philosophos de suo auro, item de essentia seu anima auri loqui, aurum commune repudiare, ergò au-

rum non eſſe neceſſarium objectum tran
46. *Quid ſit aurum philoſophorum.* mutationis metallicę : Rc. ex ſequenti the
patebit enodatio hujus objectionis : philo
ſophi nunquam aurum repudiârunt , quate
nus ſubjectum conſtans ex argento vivo co
cto, fixo, & puro, ſed quatenus corpus ſoli
dum , quod in ſtatu ſoliditatis vires ſuas i
commune argentum vivum crudum exſere
re nequit, deinde ſi qui non ſint uſi auro vul
gari , certe argentum vivum requirebant
quod jam ſive natura ſive arte diſpoſitun
eſſet ad ſtatum aureitatis , tertiò qui neſcio
47. *Anima auri quid ſit?* quam eſſentiam ſeu animam ex auro ſom
niant, quam formam auri ſtatuunt, hi neſci
unt quid vel dicant vel laborent , neque ejus
modi animam unquam producere & mon
ſtrare poterunt, decepti ſolventibus , aurum
dealbantibus hinc ſuâpte citrinatis certè
ſicut forma phyſica laterum eſt eorum co-
ctio ita forma auri eſt perfecta coctio
argenti vivi in auro , adeò quod aurum ex
partibus purè ſimilaribus , homogeneis ar-
genti vivi conſtet, totaque ſua ſubſtantia ſit
& præbeat objectum tincturæ , niſi quis
forte ſtatuat , eſſe in auro partes quaſdam
48. *Aurum prorsus homogeneum.* reſpectu puritatis & coctionis diſſimilares,
ita ut particulæ perfectè coctæ, præſervent
ab igne imperfectè coctas , quo dato etſi
non conceſſo, non tamen implicaret, parti-
culas quaſdam argenti vivi in auro perfectè
coctas,

coctas, plus & facilius alias coquere & perficere posse, quàm illas quæ sunt in imperfectis metallis, prorsus incoctę, adeoque tamen sequi, particulas argenti vivi plus cocti, temperare posse particulas argenti vivi minus cocti, particulas autem auri plus coctas esse reliquis, experientia docet, ergò concludo, aurum esse verum objectum artis alchymicæ transmutatoriæ.

THESIS IV.

De modo transmutationis metallicæ, nempe de objecti transmutantis penetrantiâ & formâ tincturæ absolutâ.

Aurum ut corpus solidum non tingit, quia non penetrat, penetrare autem nequit, nisi subtilietur citra reconcentrationem corporalem & amissionem qualitatum aurearum, talis auri subtiliatio non datur, nisi per Mercurium.

Defensio hujus Thesis.

Præcedentibus thesibus abunde & solidis rationibus demonstratum est, dari corporum & præsertim metallorum transmutationem, in metallis verò nihil in aurum transmutari posse, præter quam illorum substantiam Mercurialem, hanc mixtione ali-

cujus argenti vivi decocti, & plusquam perfecti temperari & alterari posse, tale autem argentum vivum esse aurum, nunc restat, ut de mixtione agamus, nempe de medio & modo agendi auri in metallorum vel commune argentum vivum. *Objicies* enim, etsi aurum fluat cum metallo imperfecto, id tamen per aurũ non alterari, quin non arte separatoria rursus ad granum usque separetur ex. grat. confluat una pars auri cum mille partibus argenti, sumaturque de tali argento pars millesima, & probetur, ecce invenies & separabis partem millesimam auri additi, quod signum est aurum cum metallis intimè misceri & confluere, nihilominus illa non per aurum alterari, ad quod R. 1. corpus solidum non agere in corpus solidum, atqui metalla sunt corpora solida & aurum est corpus solidum, ergò invicem agere non poterunt. 2. Distinguendum est inter juxtapositionem & penetrationem, aurum argento colliquefactum non aliter ei cohæret, quàm per modum juxtapositionis, corpus enim utrumque est reclusum & perfectum, neque actionem vel passionem ullam exercere potest, hinc ejusmodi corpora integra substantiâ & qualitate separantur, funde verò unam partem stanni cum multis partibus argenti vel auri, & videbis totam massam reddi friabilem, cum ante mixtionem utrum-

49 *Aurum in soliditate suâ non agit in metalla.*

50. *Distinguendum inter juxtapositionem & penetrationem.*

utrumque metallum, ipsum etiam stannum adeò malleabile sit ut folia inde extendi & cudi queant, ratio ergò hujus effectus tertij nempe friabilitatis promanat ex reactione stanni cum auro, cujus, nempe stanni, impurum, crudum & arsenicale argentum vivum, ob contrarias qualitates agit in partes puras & coctas argenti vivi auri, inducendo aliquam anomaliam seu discrasiã temperamento auri contrariam, idque agit ob porositatem & corpus apertum stanni, unde malignitate seu discrasia sua aurum in minimis penetrat, auro ob reclusos poros & corpus solidum, non reagente sed patiente, si jam aurum eadem penetrantiâ & porositate polleret, tum utique in stannum vel quodvis aliud metallum reagere, illud penetrare, ac penetrando qualitates suas temperatas aureas inprimere & diffundere posset, id est, friabila corpora reddere malleabilia, sicut stannum malleabilia metalla efficit friabilia, clarum ergò est metalla non per juxtapositionem, sed per reactionem alterari, atqui non potest dari reactio, ubi nulla est penetratio, *omnis enim penetratio physica, juxta Philosophum, est principium veræ transmutationis*, quod etiam probatur ab experientia mechanicè & physicè: Mechanicè quidem, ubi unicâ unciâ auri, deaurata libra argenti, per modum baculi extensa, per foramina, & tracta in filamenta aliquot

51. Penetrationis physicæ effectus.

52. Penetratio mechanica.

quot mille orgyias, omnia probè deaurata erunt, extenſa mechanicè unicâ illâ auri unciâ; quam ſi in fluxu cum libra argenti colliquefacies, ne in lapide quidem lydio vel minimum aurei coloris obſervares, cum medietas quidem auri vix ſit conſpectui, clarum ergò eſt aurum plus tingere cum extenditur, quam cum in forma compacta confunditur & colliqueſcit, deinde videmus uno grano calcis metallicæ plurima grana vitri tingi, in furnis vitriariis, idque quoniam vitrum tanquam ſubjectum tingibile, eſt poroſum in fluxu, ideo abſorbet tincturam calcis metallicæ in ſe, eamque tam mirificè extendit; at metalla tanquam ſubjecta tingibilia in fluxu non ſunt ſic poroſa & levia ut vitrum, conſtant enim ex materia ponderoſa, nempe argento vivo, quod compactum eſt, & gravitatem ſuam, citra deperditionem naturę metallicæ amittere nequit, ergò aurum tanquam objectum tingens, formâ ſuâ corporali ea penetrare nequit, ſed illam extenſionem requirit, quam in tinctura vitrorum ſubjectum tingendum habet, nempè vitrum, videntes ergò Philoſophi, quod metalla non poſſent in fluxu poroſa reddere, ſeu aurum extenuantia, confugerunt ad objectum tingens, nempè aurum, idque ſubtiliare ſategerunt, ut poſtea metalla penetrare poſſet. *Objicies* aurum non poteſt ſubtiliari, niſi volatiliſcetur,

53. *Phyſica in Vitris.*

tur, at volatile factum amittit fixitatem auream, nempe principale accidens, ergò taliter subtiliatum non proderit ad transmutationem, potior enim defectus in imperfectis metallis est, quodnon sint fixa. ℞. 54.
negando suppositum, quod aurum non possit subtiliari sine volatilisatione, Philosophus enim definit tincturam, quod sit *subtilis fixitatis*, dari autem *subtile fixum*, æque minus implicat, quam dari *volatile grave*, nonnè Mercurius est post aurum gravissimus, at nihilominus in igne volatilissimus, quid subtilius esse potest, quàm id, quod transit per chartam, illâ illæsa, imò quod transit corium ejusq; poros, quod etiam subtilissimus spiritus vini non facit, at ut postea audietis de potestate extensiva Mercurij, plumbum corpus gravissimum & compactum, transit corium, manente suâ naturâ illæsâ, & aurum solutum in aqua Regis transit filtratione per multa folia chartæ emporeticæ, quis non dicat aurum hic summè subtiliatum esse, & tamen fixitatem suam non amisisse experientia docet, reductum enim idem est aurum quod antea, aurum ergò & argentum imò omne metallum subtiliari posse manente suâ naturâ integrâ, experientia sufficienter demonstrat, aurum verò vel argentum subtiliatum intimius in metalla penetrare, eaque penetrando alterare & trans-

Distinguendum inter subtilem & volatilem fixitatem, datur enim subtile quod non sit volatile.

55. *Auri & argenti subtiliati vis penetrans & alterans.*

& transmutare rursus experientia docet, exemplum nobis esto argentum, quod cum cupro liquefactum, illud minimè transmutat, sed habet se ut juxta positum mortuum, hinc immutatis viribus & actu separabile à cupro, verùm solve idem argentum in aqua forti, præcipita cum sale communi vel ejus spiritu, præcipitatum edulcora, invenies argentum fusile, volatile & summè penetrativũ, hoc misce anatico vel duplo pondere cinerum stanni, vel limaturæ ferri, pone in globum cupreum ex duobus hemisphæriis constantem, reple infimum hemisphærium, luta juncturas, da ignem modicum, ut candendo ruffescat globus, non tamen fluat, relinque aliquot horis sic in igne, tunc frigefactum globum aperi, quod in fundo, liquefac fluxu reductivo, invenies tuum pondus impositi argenti, sed superius hemisphærium cupreum invenies spiritu hujus volatilis argenti sic penetratum, ut magna ex parte in proba verum & bonum argentum exhibeat, cujus transmutationis cupri in argentum, nulla alia ratio assignari potest, præterquam vis penetrativa argenti, quam per sal accepit, sine quo nihil operaretur ut constat. Porrò solvatur argentum in aqua forti vel spiritu nitri, abstrahatur solutio lento calore ad consistentiam salis, quod posteà

solvatur

solvatur aliquoties spiritu aceti, semper abstrahendo & resolvendo tandem cum spiritu vini sic procedatur, ultimò relinquatur in spiritu vini sal argenti sine abstractione, hic spir. vini sine ulla corrosione, aut violentia, instillatus argento vivo communi, quasi in momento illud figit, ac in argentum transmutat, & ne credas non plus reperiri argenti, quàm in spiritu fuit, certè proba benè instituta & pondere probè examinato, inveniens ultra pondus argenti, notabilem quantitatem argenti vivi in argentum mutatum esse, eique accrevisse, cuius transmutationis ratio soli penetrantię argenti adscribenda est; Idem contingit in auro, quod si in aqua Regis solvas, addasque Mercurium abstrahendo liquorem ad salis consistentiam, eamque in spiritu aceti resolvendo, filtrando, purgando, & denuo inspissando ad consistentiam, quæ ceræ instar fluet, ac quodvis argentum etiam in talerorum crassitie in aurum transmutabit, modò candescat citra fusionem, idque cum augmento auri, quæ experimenta ideo tantùm adduco, ut apertè clareat, aurum vel argentum non alterare nec transmutare metalla, quamdiu in statu soliditatis sunt, verùm cum primùm subtiliantur, ut penetrare possint, illa statim juxta gradum suę pene-

trantiæ in metalla agere, eaque alterare & transmutare, & hæc est ratio actionum omnium subtilium aquarum, quas gradatorias vulgò vocant. Verum *objicies* aurum &

56. *Reconcentratio subtiliatorum metallorũ impedimento est.* argentum præcedenti modo subtiliata, non modo fiunt volatilia amittendo statum fixitatis, sed abstractis talibus rursus reconcentrantur, atque in statum soliditatis redeunt, ergò hæc subtiliationis methodus non est recta nec vera nec utilis, ad quæ Rx. concedendo totam objectionem, neque enim ego hanc subtiliationem ideò adduxi, ut illam pro philosophica penetratione tincturæ commendem, sed tantùm ut aliquod exemplum monstrem, quo potestas subtiliationis clareat, si enim extra rectam viam, natura nihilominus possibilitatem monstret, quid non factura erit, si in via debita

57. *Solutio continui quid?* labores, cæterùm optimè scio subtiliationem auri vel argenti, debere contingere per solutionem continui, id est, per interpositionem aliorum corpusculorum in atomos auri mediantibus, quibus illud attenuetur, dis-

58. *Interpositio corpusculorum quid?* solvatur & penetretur, atqui omnia corpuscula, quæ auro interponi possunt, vel erunt ignea vel aërea vel aquea vel terrea, tria prima interponi non possunt, quia non valent; non valent autem, quia in ignis exa-

59. *Restrictio.* mine ex atomis auri recedunt, ipsisque reconcentrationem & restrictionem permittunt,

mittunt, unde auro pristina soliditas & compages, propter quam corpus spissum in metalla agere non potest. Etsi enim aurum in continuo solvatur, id est, de puncto ad punctum, ut fit in foliatione, trituratione, limatura, fusione, calcinatione, sublimatione, salificatione, solutione, illicò tamen ista puncta coire, & expulsis peregrinis intersitis corpusculis in pristinum solidum corpus concrescere possunt, taceo solutionem continui mechanicam, videamus liquefactionem auri, ubi atomi ignis sese ingerunt in poros auri, eosque dilatant, sic ut fiat solutio continui, rarefactus enim aer quærit majus spatium, ne ergò detur corporum compressio, cedunt puncta auri, fitque solutio continui, nempe liquefactio, at recedente calore, atomisque igneis, illicò, ne detur locus vacui, punctula auri coëunt, atque recongelascunt in corpus æquè durum consistens & solidum ut antea, porrò si atomi aerei sese insinuent, ut fit in trituratione & sublimatione, his certe recedentibus, illicò corpuscula coeunt, ut quilibet videt in antimonio, quod mediante aere in flores sublimatur, ita ut antimonium in minimos atomos resolutum existimetur, at in occluso sigillo suâ sponte in pristinam compagem redit, tum si omnis generis subtiles spiritus solventes & atte-

60. *Liquefactio.*

61. *Compressio*

62. *Metus loci vacui.*

63. *Dissolutio in sublimatione florum.*

& attenuantes aquas præ manus sumas, ill
64. *In solutione aquarum.* quidem auri corpuscula sic in continuo di
solves & discerpes, ut mirè subtiliata, i
formâ liquoris vel spiritus, chartam, alem
bicum, ipsa etiam vitra penetrare possint, a
ubi in ignis examen venerint, aurumqu
65. *Interpositio corpusculorum teneorum,* aliud metallum, in quod agere deberet, re
perit, statim peregrinum hospitem relin
quit, qui humiditatis suæ naturâ ignem de
serit, in calore evaporat, vel exsiccatur
66. atque ita aurum pristinam solidita
Subtilium, tem & formam recuperat. Vides erg
67. *Gravium,* quòd neque ignea neque aërea nequ
68. aquea corpuscula subtiliationi auri inservi
Fixabiliū. ant, ergò inquies terrea requirentur, quo
concesserim, at interim memor esto, quò
ejusmodi corpuscula terrea primò debean
esse subtilia secundò gravia, tertiò disposi
tionis fixabilis, *subtilia* esse debent, si enim
essent grossa, non possent attenuare aurū, ho
ergò cum sit corpus crassissimum, & com
pactissimum, necessariò ex opposito subtilians
requiret subtilissimum & penetrantissimum,
gravia imò gravissima esse debent ejusmodi
corpuscula subtiliantia, aliàs enim cum auro,
corpore gravissimo, nullam radicalem & ho
mogeneam mixtionem admitterent, levia
enim supernatant gravibus, neque se un-
quam perfectè miscent. Denique ejus-
modi corpuscula subtiliantia, dispositionis
fixabilis

fixabilis esse debent, nisi enim cum auro figerétur, fixione permanente, tum rursus in igne evaporarent, relicto auro reconcentrato; ast habere dispositionem fixabilem fixitati auri convenientem, est habere humiditatem in igne permanentem, quale humidum incombustibile nullum corpus nec animale nec vegetabile habet, ergò necessariò ad regnum minerale confugiendum, quod constat ex terris, lapidibus & metallis, salibus & sulphuribus, sed licet terræ, lapides, metalla, salia & sulphura ibi dentur, quæ fixa sint non tamen habent gravitatem auro convenientem, multò minus requisitam subtilitatem & penetrantiam, aut homogeneam cum auro commixtionem & fusionem; ergò necessariò ad tale subjectum confugiendum est, quod prædictis requisitis pollet, tale autem est argentum vivum, ergò illud pro adæquata causa subtiliante aurum declaratur, *probo* autem argentum vivum esse omnium corporum subtilissimum, gravissimum & dispositionis fixabilis, proinde auro amicabile & homogeneum, nam constat, argentum vivum evaporare subtilissimi spiritus forma, penetrare vitra & metalla quæcunque, ipsum etiam corium, quod subtilissimus spiritus vini facere nequit, deinde gravitate proximè æquat aurum, adeò quod subtilissimum sit etiam gravissimum, tertiò est ar-

69. *Cur argentum vivum sit causa subtilians aurum.*

eſt argentum vivum materia incorruptibilis, & incombuſtibilis, nam ututcunque in igne tractetur, ſemper ſe recolligit, neque aduri taceo comburi aut corrumpi poteſt, ſed eſt & manet ſemper materia homogenea, rotunditatem ſphęricam auri inſtar ſervans, quod ſi aliquanto tempore cum auro vel argento digeratur atque figatur præcipitationem admittit fixiſſimam, quod ſignum eſt ipſum eſſe qualitatis fixabilis. Denique propter hæc attributa, magnam cum auro ſympathiam & convenientiam habet, quod in amalgamatione ejuſdem ſeu conjunctione cum auro videmus, quàm avidè illud arripiat, quàm intimè ei aſſocietur, quàm ægrè ab illo divellatur, quàm fluidum reddat aurum, ut etiam aliquoties cum illo tractatum ceræ inſtar fluat, ipſaque vitra penetret, tingatque,

70. *Concluſio pro auri ſubtiliatione per argentum vivum.* concludo ergò *aurum debet ſubtiliari & penetrans reddi, aliàs non agit in metalla nec alterat aut tranſmutat illa, non poteſt autem ſubtiliari niſi per ſubtilians, penetrantiſſimũ, graviſſimũ & diſpoſitionis fixabilis aureæ, aut homogeneitatis cum auro, taliũ verò qualitatum ſubtilians nullibi reperitur niſi in argento vivo, ergò neceſſariò ſequitur aurum debere & poſſe per argentum vivum ſubtiliari.* Nunc ulterius agendum eſt de forma huius ſubtiliationis, ubi abſolutè concludo, aurum perfectè & eſſentialiter ac radicaliter debere aſſimilari

aſſimilari & reduci in formam ſui ſubtiliantis,
at forma ſubtiliantis eſt liquida, manus tamen 71.
non madefaciens, ergò aurum debebit reduci *Aurum*
in formã liquidam manus non madefacien- *aſſimilari*
tem, talis autem forma eſt forma argenti vi- *debet for-*
vi, ergo aurum debebit reduci in formam *ma ſubti-*
argenti vivi, id eſt aurum debet fieri argen- *liantis.*
tum vivum per argentum vivum, & hoc eſt 72.
quod philoſophi toties inculcant, *fac Mer- Formaſub-*
curium per Mercurium, ſi enim hoc cer- *tiliationis*
tum ſit, ut paulo ante ſufficienter probavi, *auri eſt*
quod argentum vivum ſit omnium corpo- *Mercuria-*
rum ſubtiliſſimum & penetrantiſſimum, in- *lis.*
ſuper graviſſimum ; ac quoad fixionem &
homogeneitatem auro propinquiſſimum,
adeoque ejus (auri) ſubtiliationi adęquatiſ-
ſimum, certè aurum in ejus naturam totali-
ter converti prorſus neceſſarium erit, niſi 73
enim hoc fieret, non contingeret vera ſub- *Aurum*
tiliatio, ſed ſubtilians à ſubtiliato ſecederet, *reducendũ*
tum non poteſt alia forma auro aſſignari, ſi *eſt in ar-*
ſubtilietur, quàm forma argenti vivi fluidi, *gentum*
aurum enim debet ſervare qualitates ſuas *vivum.*
aureas, & ſolum à ſtatu ſoliditatis recedere
in ſtatũ penetrantiæ; at ſoliditati propriè op-
ponitur liquiditas, ergò aurum ſi de ſoliditate 74.
recedere debeat, debebit aſſumere ſtatũ liqui- *Tres liqui-*
ditatis, omnis ſiquidẽ liquiditas penetrantior *ditates*
eſt ſoliditate, jam verò tantum ſunt tres li- *ignea, a-*
quiditates, nempe ignea, aquea, Mercuria- *quea, Mer-*
lis. Dixi, quod liquiditas ignea poſt fuſionem *curialis.*

 ſtatim

statim congelascat in frigore, aquea verò in examine ignis evaporet, ergò sola tertia restat, nempè liquiditas Mercurialis, in qua qualitates omnes auri etiam conservari possunt tanquam in liquore proprio & homogeneo, accidentia enim nullibi naturalius & integrius conservantur, quàm in formâ & materiâ, ast hanc argentum vivum in metallis esse præcedentibus thesibus demonstravi, ergò accidentia seu qualitates auri optimè

75. *Forma tinctura non est liquida currens.* conservabuntur in argento vivo; *Objicies.* 1. aurum subtiliatum esse tincturam, at tincturæ formam non esse argentum vivum currens, alias enim non esset fixa, ergò auri sub-

76. *Distinguendum inter formam tinctura inchoatam & absolutam.* tiliati formam non esse currentem Mercurium, ℞ distinquendo inter formam inchoatam, & inter formam absolutam, ex. gr. forma inchoata embryonis consistit in tribus bullulis seu ventriculis, unde postea caput, thorax & venter formatur, at forma absoluta embryonis consistit in perfecta arti-

77. *Inchoata est currens* culatione & effigiatione humana, sic, forma absoluta tincturæ est sulphurea vel gummosa, inchoata verò est aurum subtiliatum, nempe Mercurificatum, seu in sta-

78. *Absoluta est pulvis gummosus.* tum argenti vivi deductum. *Objicies.* 2. formam absolutam tincturæ non esse gummosam vel sulphuream, sed verè auream metallicam, aurum enim in Mercurium reductum, non potest aliam finalem formam servare, præterquam metallicam, cum decoctio argenti

gentì vivi sit ejusdem formâ perfecta, ergò decoctio argenti vivi constituit aurum, ergò ex Mercurio auri aliud nihil potest fieri, etiam adhibitâ perfectâ coctione, quàm aurum corporale, sed hoc est metallum solidum, ergò non tingit, ergò non datur tinctura ℞. formam argenti vivi in metallis, in decoctione eorum Mercurij consistere, sub initium harum thesium ipse demonstravi, dixique metalla juxta gradus 79.
hujus coctionis specificari, auri verò argentum vivum esse perfectissimè decoctum, ergo auri formam solâ perfecta decoctione à reliquis metallis præscindere, & hoc quidem in ordine circa productionem naturalem metallorum solidorum, verùm circa productionem artificialem tincturæ, non valet hęc consequentia vel comparatio, nam in tincturificatione vel auri subtiliatione, non sufficit sola decoctio argenti vivi in auro, sed requiritur decocti sufficiens & frequens resolutio, coagulatio, seu ut vocant cohobatio aut inceratio, unde fixi auri subtiliatio & penetratio, consistit ergo forma argenti vivi in tincturâ, non in sola puritate & decoctione auri, sicut in auro corporali, sed præcipuè in subtiliatione, penetratione & exaltatione istius decoctionis argenti vivi in auro, ast aurum sic subtiliatum necessariò acquisivit aliam formam nempe

Distinguendum inter naturalem & artificialē m. tallorum productionē. Naturalis solâ decoctione. Artificialis decocti attenuatione absolvitur. Proportio coagulationis juxta subtiliationem.

 majoris

majoris subtilitatis, ergò in coagulatione seu fixatione, necessario materia auri nempè ejus argentum vivum, se debet proportionare & restringere juxta suam formam (*materia enim nobilitatur juxta nobilitatem suæ formæ*) quę cum ut dixi sit subtilior quàm in auro corporali, (ubi cocta quidem, sed non subtilis, verùm spissa & solida fuit) ergò materia etiam subtiliorem consistentiam assumere debebit, quàm si suscipiat, aurum solidum corporale amplius esse nequit, & hoc intelligendum est de ipsa quoque tincturæ materia, quæ quotiescunque nova resolutione per Mercurium in Mercurium subtiliatur, totiescunque novam & subtiliorem formam acquirit, juxta quam materia tincturæ nempe argentum vivum restringitur, subtiliatur & penetrans redditur, unde contingit, quod ob frequentiorem penetrationem & subtiliationem semper plus metalla penetret & tingat, atque ita multiplicativa vi in qualitate & quantitate augeatur, non secùs ac vini spiritus, quò plus destillatur, hoc subtilior redditur, qui si vino, unde destillatus, reaffundatur, non tamen amplius pristinum vinum componet, etsi omnes partes componentes vinum adhuc simul sint, idque ob subtiliationem spiritus vini, quę major est, quàm in vino erat. *Objicies. 3.* te quidem concedere aurum per Mercurium in Mer-

Exaltatio formæ tincturæ.

80. *Vis multiplicativa tincturæ in qualitate & quantitate.*

81. *Exemplum in vino.*

in Mercurium redactum, cum denuò figitur, non amplius auri corporalis formam induere posse, cum Mercurius additus in atomis auri hæreat, corpusculaque auri disjungat, eundem quoque Mercurium, si cum auro figatur, id tandem sub pulveris rubri specie, quam præcipitatum vocant, ob oculos sistere, verùm vel una vel altera principali qualitate tincturæ carere, nempè vel non esse fixum, & rursus in liquefactione ab auro separari, atque ita auro reconcentrationem permittere, vel esse fixum sed non fusilem, atque ita non habere ingressum in metalla, prout etiam fixissimi pulveres præcipitati, nihil operando neque ingrediendo in metalla, testantur, te ergò concludere, aurum corporale, etsi per Mercurium subtiliatum, & formam inchoatam tincturæ adeptum sit, non tamen per illum in fixatione formam finalem & absolutam tincturæ (in fixitate & fusibilitate non metallica sed sulphurea consistente) acquirere posse. Ad quod ℞. si aurum in argentum vivum reduci possit, vel illud argentum vivum coagulabitur in digestione vel non coagulabitur, si hoc posterius, tum etiam nullum argentum vivum in mineris vel arte in metallum mutari posset, imò multò minus, cum argentum vivum crudum & in mineris, multò impurius & crudius sit, quàm illud,

82. *Mercurius præcipitatus communis.*

illud, quod ex auro factum est, contradicit etiam experientia, ut postea audiemus & demonstrabimus, omne argentum vivum digestione sola coagulari, quod in ejusdem præcipitatione videmus, præsertim in argento vivo ex metallis extracto, communi nempe plus cocto, quod paucorum dierum spatio in metallum figitur, sin prius, quod argentum vivum auri digestum coaguletur, tum vel in metallum vel in aliquid quod subtilius metallo est, coagulabitur. *Dices*, coagulabitur in metallum, & quidem in metallum auro multò solidius, quoniam quo plus decoquitur Mercurius auri, hoc fit fixior, ergò metallum solidius, nam si primò perfectæ decoctionis gradu metallum ortum est ex Mercurio, quod aurum vocamus, corpus solidissimum, quid fiet, si aurum resolvatur in Mercurium & coquatur decoctione ut philosophi vocant, plusquam perfectâ, nonne metallum prodiet auro multò solidius, multò compactius, id est, multò crassius, & proinde minus potestatem penetrandi, & transmutandi vel tingendi habens, adeò quod appareat, hanc methodum, aurum in Mercurium reducendi & denuò coagulandi è diametro tincturificationi contrariari, quæ in penetratione non in incrassatione consistit. ℞. Mercurium auri non posse in metallum coagulari, etsi

83. *Mercurius præcipitatus metallicus.*

etsi enim ulterius,& ad plus quam perfectio- 84.
rem arte decoquatur, non tamen sequitur
illum ideò tot gradibus incrassari & solidari,
operatio enim Philosophorum circa Mer-
curium solis, non consistit in solâ coagula-
tione & decoct one, sed potius in frequenti
solutione, subtiliatione, attenuatione, pe-
netratione, elevatione ac purificatione 85.
ejusdem, unde omnes philosophi *solutio-*
nem suam, tanquam clavem artis sic com 86.
mendant, atque de ea, quæ nihil aliud est,
nisi auri subtiliatio, toties monent; *cave* 87.
coagulationem ante solutionem facere, si er-
gò aliqui circa solam coagulationem auri
occupati sint, sine prævia solutione, his
concesserim suam objectionem, quod nem-
pe nihil nisi durius metallum acquisituri,
imò aurum perdituri, ac ad tingendum mi-
nus aptum redditurі sint, & è contra, quò
plus aurum subtiliatur & coagulatur, hoc 88.
plus etiam penetrat, & hoc plus tingit, non
ergò impedit coagulatio, sed finit nego-
tium, si reiteratam solutionem debitam se-
quatur, & tum talis Mercurius in corpus
auri solidum recongelari nequit, ob indu
striam nempe longè subtiliorem formam
juxta cujus nobilitatem etiam materia re-
stringi debet, *forma enim dat esse rei*, at
forma subtiliata debet etiam dare subtilius
esse rei, *sed subtilius esse opponitur crassiori*

Argentum vivum auri in decoctione non fit solidius sed tenuius.

Inceratio,

Imbibitio, cohobatio.

Coagulatio ante solutionem perniciosa.

Materia restringitur juxta nobilitatem formæ; accidentia vero immutantur juxta perfectionem materiæ.

 & soli-

& solidiori esse, ergò necessariò crassum &
89. *Acciden-* *solidum esse argenti vivi auri, mediante sub-*
tia Tinctu- *tiliationis formâ, mutabitur in subtilius esse;*
rae quae & subtilius autem esse; metallis dari nequit,
qualia. citra accidentium immutationem, ergò si
90. *Forma* argentum vivum, tanquam materia auri
Tincturae subtilietur & instruatur perfectiori formâ,
absoluta necessariò etiam omnia auri accidentia sub-
qualis. tiliora fieri debent, illa nempe, quae à forma procedunt, ut soliditas, opacitas, color, fusio, quae in tenuitatem semidiaphaneitatem, colorem intensum, fusionem cerae instar mutari debent, & haec erunt vera accidentia formae tincturae, seu auri subtiliati, realgari vel sublimato auripigmento (si volatilitatem excipias vel combustibilitatem) non absimilis: Quod verò dicas Mercurium communem additum aurum in subtiliatione & subsequente coagulatione in talem statum & formam, ob suam volatilitatem & stipticam fixitatem reducere non posse, facilè concessero, si de communi Mercurio intelligas: Verùm, si quae philosophi de suo singulari & Mercurio corporum ad hunc effectum destinato, requisita desiderant, in sequenti thesi percipies, objicere circa hoc punctum, utique desistes Mercurius enim communis est frigidissimus & humidissimus, interno igne pauperrimus, hinc seculo vix in perfectum metallum coagulabilis,

bilis, insuper livido, fusco, leproso, & arsenicali sulphure infectus, hinc in pulverulentam stipticam fictam & virulentam formam seipsum, præcipitans, Mercurius ècontra philosophorum vel auri & argenti proprium habet agens perfectum calidum in definito humido, sulphur absolutum & fixum, coloris permanentis, substantiæ fusilis non virulentæ & salivatoriæ, sed diaphoreticæ qualitatis medicæ.

THESIS V.

De objecti transmutantis, nempe auri penetrantię & subtilitatis acquisitione seu de forma tincturæ inchoata, id est, auri Mercurio, agitur in hac thesi specialiter de objecto aurum mercurificante, nempe de Mercurio Philosophorum ejusque præparatione.

Objectum, aurum Mercurificans, seu subtilians & penetrativum reddens, nempe tincturificans, est argentum vivum currens, non vulgare quidem, sed Philosophicum, actu & motu, igne & archæo minerali vegetatum & animatum, calido innato & humido radicali, seu sulphure & sale metallico purissimo aureo exaltato, ex chalybe & antimonio arte extracto, constans,

ſtans, corpora metallica revificans, ſympathicè attrahens, in illa agens, ex reacti ne incaleſcens, per corium & retortam ſ cum arripiens, in minimis ſibi uniens, a in illorum primam materiam nempe i argentum vivum ea reſolvens & regene rans.

Defenſio hujus Theſis.

UT theſis probè intelligatur, & elucide
91. *Diviſio hujus Theſis* tur, duo explicanda veniunt, primùm quæ Mercuriorum, deinde quæ metallorum ſit natura ſpecifica, id eſt, quomodo ſe materia metallorum in ſtatu libero & currente
92. *Cauſa Mercurificans.* ſecundò, quomodo ſe in ſtatu à forma ſua coagulato vel fixato habeat, ſeu ut clarius loquar, quæ ſit cauſa materiam metallorum
93. *Cauſa Mercurificatum coagulans.* Mercurificans & fluidificans, & quæ ſit cauſa materiam Mercurificatam coagulans & figens. Prius hac, poſterius ſequenti theſi exponam.

Primum ergò quod attinet, nempe ſtatum argenti vivi, ſciendum eſt, duo circa illud conſideranda eſſe, primò ejus definitionem & differentiam, ſecundò ejus effectum. Definitionem ſic expono: *Ar-*
94. *Definitio Argenti vivi.* *gentum vivum eſt ſpecies liquida ſulphuris ſeu arſenici incombuſtibilis: vel Mercurius eſt vapor mineralis, unctuoſus viſcidus, craſ-*

ſus, in

ſus, in terra poris congelatus in liquorem homogeneum. Quæ definitiones probantur ab experientia, eſt enim Mercurius liquor, nam fluit, eſt unctuoſus, hinc ſulphureus, nam manus non madefacit, eſt incombuſtibilis. non enim aduritur, etſi ignem fugiat, unde apparet eſſe vaporem & quidem mineralem, eſt namque graviſſimus, craſſiſſimus & viſcidus, quia globoſâ rotunditate guttarum inſtar homogeneè ſibi cohæret, vocatur aliàs humidum unctuoſum, terreſtre, ſubtile, æquâ cum terra ſui generis perfectè mixtâ. Argentum vivum itaque quomodocunque ſumatur, eſt materia mixta, conſtans ex quatuor elementis, prout omnia ſublunaria, hæc tamen eſt cæteris longè fortius mixta, eſt enim neq; igne reliquis elementis exterminabilis & diſſolubilis, licet aliqui ſint, qui ejus anatomiam in partes diverſas ſe inveniſſe jactitent, ſed hi præcipuè errant, quod vel non cognôſcant eſſentiam argenti vivi, quæ per *accidens* naturale in mineris 95.
ſulphure arſenicali humido acido vel *doloſe* *Ejus faces.*
per artē variis rebus adulteratur, & miſcetur, hinc metallum quoddam minerale vel ſpeciale compoſitum & mixtum vocari poteſt. vel non cognoſcunt ſubjecta illa, quæ pro Mercurio diſcerpendo ei addiderunt, Mercurium ſub variis larvis rurſus rejicere atque ejusmodi incautis anatomicis, imponere

ſolere,

solere, sciendum ergò est, quædam corpu-
96. *Heterogenea.* scula heterogenea essentiam ejus ingre-
quæ non sunt de naturâ ejus, ab his ergò ab-
strahendum & heic loci tantum de argent
vivo in seipso purè considerato, abstract
omnibus hetereogeneis agendum, præter-
eundi etiam sunt nugatores illi, qui ex san-
guine, herbis, aquâ & aere Mercurium eli-
97. *Error illorum qui Mercuriũ ex omnibus rebus præparare supponunt.* cere promittunt, quod nunquam efficient
nisi casu; & per errorem illuc devenerit
Mercurius enim à natura pro humido ra-
dicali metallorum, destinatus est; quorum
natura humidum incombustibile expetit, i-
gnem enim ferre debet, è contra animanti-
& vegetabilia pro suo esse, combustibili gau-
98. *Distinguendum inter rerũ humidum radicale.* dent humido, non ergò naturæ seriem con-
fundere oportet, quæ sanctissimo ordine
levia levibus, gravia gravibus associat, Mer-
curius ergò cum sit corpus crassissimum,
meritò mineralibus debetur. Concludo
ergo argentum vivum constare ex terra &
aqua, hujus mundi gravissima. & crassissima,
optimè invicem mixta, et subacta *pro humi-
do radicali metallorum à natura designata,*
seu si mavis chymicè, argentum vivum est
sal acetosum naturæ mineralis, sic definiente
Basilio & Sendivogio, aut juxta meam men-
tem, ex physica mea subterranea & ejus sup-
plemento, *argentum vivum constat ex terra
tertii generis, nempe ex terra salis acidi*, unde
imbibit

imbibit sal urinosum, omneq; sulphur pestilens arripit, ut in lue venerea, peste, sublimatione cum sulphure & sale videmus, cũ quibus quandã habet analogiã, prout postea demonstrabitur. Nunc ad argẽti vivi differentias progrediemur, ubi primo distinguendum est inter argentum vivum in actu & extra actum, in actu voco, cum in Mineris argentum vivum, spiritu quodam sulphureo, archæo minerali, igne interno, seu ut Basilius loquitur, primo mobili metallorum, imprægnatum agitatur, atque in coagulationem metalli tendit, & tunc propriè vocatur *vivum*, quoniam movetur motu physico ad finem sui termini, qui est metallum, sed argentum vivum extra motum, id est, extra mineras, est mortuum nempè quasi sanguis extravasatus, statim vita, motu, & calore privatur, ac proinde, nisi naturalis suus ignis vel motor accedat, neque se movens, neque ad finem metalleitatis ulterius tendens, cujus manifestum exemplum habemus in Mercurio communi, qui nullam cum auro notabilem reactionem incipit, quoniam igne interno caret, at quamprimùm sulphureis subjectis ex. gr. vitriolo aut metallis sulphureis, destillatur, & tum auro jungitur, tunc statim motu sensibili & mechanico illud attrahit, resolvit, ac resolvendo reagit, istaque reactione notabiliter calcis vivæ instar excalescit, verum si Mercurius taliter animatus, ante

99. *Argenti vivi differentia.*

100. *Argentum vivum in actu.*

101. *Argentum vivum extra actum.*

102. *Argenti vivi motus & reactio in metalla,*

103. *Ejus incalescentia.*

ante reactionem cum auro, tantum per aliquot dies in aere ſtet, tunc amittit ſuum calorem, ignem, ac potentiam reagendi, & tam parum operatur, quàm communis Mercurius, ex quo clarè patet, communem Mercurium, extra actum eſſe, ergo aliquem in actu dari neceſſe eſt, ergò duplicis generis erunt Mercurii, unus in actu, alter extra actum. Cæterum Mercurius

104. *Argenti vivi triplex forma externa. Currens. Cinabriū. Arſenicum.*

ſive in ſive extra actum, triplici facie comparere ſolet, vel in formâ currente, in qua reperitur in mineris, & tum vocatur Mercurius virgineus, fortè quia non adulteratus, vel in forma cinabrii, junctus nempe ſulphuri naturaliter, unde tale cinabrium nativum vocatur, vel in formâ arſenici aut realgaris, quæ decompoſita etiam ars imitatur, cum ex Mercurio & ſulphure cinabrium artificiale, & ex Mercurio & ſalibus arſenicum artificiale, quod ſublimatum vocant, præparat, amat ergò Mercurius tam ſulphur quam ſal, nec mirum, etſi enim hæc tria coram oculis noſtris diverſa appareant, levi tamen negotio ex ſale communi ſulphur commune, & ex hoc Mercurius currens præparari poteſt, inprimis ex arſenico, ita ut ſulphur arſenicale ſalis, & ſulphur commune & Mercurius currens, ex uno fonte fluant, ejusdemque quaſi naturæ, arſenicum enim eſt argentum vivum decoctum aliqualiter,

105. *Mercurius, cinabrium, arſenicum in ſe convertibilia.*

argentum

argentum vivum eſt arſenicum fluidum; ſulphur commune participat de utroque, eſt arſenicale & Mercuriale, non ſecus ut ſupra dixi ſperma, ſemen fœmineum, ſanguis menſtruus, omnia ex uno fonte ſanguinis derivantur, neque aliter quàm decoctione ſpecificantur; licet, ut poſtea audiemus non negem in mutatione Mercurij, in cinabrium vel arſenicum, aliquod ſulphur intermiſceatur, ſeparabile rurſus à decompoſito, interim tamen hoc certò ſtatuendum, omne ſulphur ſive φλογιστὸν ſive arſenicale, eſſe Mercurialis naturæ, & procedere ex fonte Mercurii ac tendere ad eundem, ut
poſtea de Mercuriorum coagulatione ulte- 106. *Argenti vivi effectus.*
rius audiemus. Nunc de differentia Mercurii ad effectum ejus properabimus, qui duplex eſt, primum in ſeipſo exercet, alterum in metalla intendit, hinc de Mercurio Philoſo- 107. *Argentum vivum in ſeipſum agit.*
phorum Sendivogius ait, *quod & ſibi & aliis ſufficiat,* additque ſigna & effectus Mercurii Philoſophici, diſcrepantia cum com-
muni, Philoſophicus enim ille Mercurius 108. *Mercurius Philoſophicus qualis? quâ ſigna? ejus quinque effectus.*
vocatur, qui *in actu* eſt, nominatur etiam *animatus*, quaſi viveret, cum motum habeat, nempe animam mineralem, talis ergò Mercurius 1. ſeipſum coquit & perficit, atque juxta gradus decoctionis in omnia metalla, tandem in argentum & aurum, ultimò volente artifice etiam in tincturam con-

vertitur. 2. Mercurium autem philosophi cum aureum esse, & tamen non ex aur communi productum non miraberis, si an timonium fusum in Mercurium communen effuderis, atque scintillulam hujus veritati & magnetismi inveneris & videas, disparita tem cum communi de philosophico erg non mirum, cum nihil aliud sit, quam *verum aurum liquidum*, hinc argento illinitum & ab eo evaporatum, illud optimè deaurat cum aliàs tamen totum in igne evaporet atque omnis corporalis auri expers sit. Hin in rosario legitur, *argentum vivum per s nil valet, cum verò mortificatur cum corpor suo occulto, tunc valet & vivit vitâ incor ruptibili, & hoc corpus est de naturâ Solis ideò necesse est, quod totum argentum vivum convertatur in substantiam solis, sicut fermentum totam pastam convertit in naturam fermenti.* Et hoc est quod Philosophi dicunt, *ignis & Azoth sufficiunt, vel si scis ignem, Mercurius tibi sufficit*, quod Mercurius communis nunquam præstat, etsi enim plurimos annos digeratur, non tamen vel metallum vel tinctura fiet, teste experientiâ, tum Mercurius Philosophorum non solùm prædictum effectum in se exhibet, sed & in metalla potenter agit, nempe 3. resolvendo illa præsertim aurum reactione manifestâ in amalgamatione ad fervorem & excalescen-

excalescentiam usque, attenuando illa 4. ut per corium transeant & arripiendo illa 5. per retortam secum, ita ut indivisibiliter cum illo permaneant, qui sanè posteriores tres effectus perfectam metallorum attenuationem & subtiliationem per Mercurium demonstrant, quod unicè in desideriis & quæstione est. *Objicies*, esse impossibile talem Mercurium, qui hos effectus præstet, dari. ℞. autem, posse hos effectus probari experientia & ratione; nam 1. ut tantum de communi Mercurio loquar, qui licet seculum digestus per se non nisi in virulentum præcipitatum & non fixum mutaretur, nihilominus suo vero agente igne & archæo minerali penetratus paucissimo tempore in metallum primò imperfectum, deinde etiam in perfectum mutatur, adeò quòd etiam extra mineras natura adjuta arte, adhibitis tamen requisitis naturalibus vera metalla producere, atque imperfecta maturare possit, prout id singulari experimento singulis diebus demonstrare possum; ergò clarum est posse etiam communi Mercurio agens & vitam inprimi, ut animetur & moveatur motu physico, qui tendit de liquido ad solidum 2. Porrò manifestum est, aurum cum communi Mercurio amalgamari; atqui nulla datur amalgamatio sine solutione, & nulla solutio sine reactione,

109. *Argentum vivum commune, agente interno potest animari, ut etiam extra mineras fiat metallum.*

110. *Amalgamatio solutionē hæc reactionē, illa effervescentiā supponit.*

ctione, nulla vero reactio sine effervescentia, & nulla effervescentia sine calore, ergò clarum est Mercurium quemcunque etiam communem in amalgamatione auri excalescere, licet ad tactum insensibiliter, quo fortior autem est Mercurius saleque metallico imprægnatior, hoc fortius etiam aurum resolvet, & hoc fortior erit reactio ejusque effervescentia & calor, prout de Mercurio superius per vitriolum acuato demonstravi, tum clarum est, arsenicum commune metalla solvere, atqui Mercurium communem arsenicum fluidum esse superius demonstravi, ergò etiam metalla resolvet, quod manifestè in stanno & plumbo videmus, præsertim si commixta sint, quę etiam in frigido à Mercurio resolvuntur, & exeduntur ac perforantur, ergò clarum est Mercurium metalla solvere, quid autem implicat, si ea solvat, cur non in virtute sua solutoria exaltari possit, ut posse jam demonstravi, sunt enim corpora quædam mineralia & decomposita ut Regulus antimonii, quę in amalgamatione Mercurium minimè assumunt, eum respuunt, neque cum eo sociari, aut resolvi patiuntur, attamen si spiritu salis & vitrioli irrorentur ac dextra trituratione in amalgamatione tractentur, Mercurius sic fortificatur, ut subjecta hæc quasi heterogenea vincat, eaque resolvat,

III. Mercurius metalla solvit & in virtute suâ solutoriâ augeri potest.

resolvat, ac cum illis amalgametur, quod evidens signum est, Mercurium in virtute amalgamatoria exaltari & juvari posse, ergò & in qualitate resolutoria. 3. Quod verò Mercurius Philosophorum aurum sic attenuare possit, ut cum illo corium transeat, etiam non impossibile est, si fortiùs & intimiùs aurum solvat, quam communis Mercurius, cujus amalgamatione non modò aurum per corium non transit, sed & magnam partem Mercurii in corio secum detinet, quod signum est, *aurum plus in Mercurium eum incrassando, quàm Mercurium in aurum agere id resolvendo*, sed maneamus pro exemp[l]o in Mercurio communi, qui, si æquali [po]ndere cum marcasita & plumbo fuso misceatur, & donec frigescat, baculo misceatur, ita per marcasitam in virtute solutoria augebitur, ut plumbum sic resolvat, ut non modo in frigido non consistat, sed & per linteum & corium communis Mercurii instar, totâ suâ substantia transeat, quid dies ad hoc? certum enim est plumbum esse corpus valde grave, tenax & crassum, neque facilè corium transire, certum etiam est, Mercurium odore plumbi plus coagulari quàm resolvi, ergò certum est, virtutem resolutoriam magna ex parte à marcasita procedere, sine hac enim negotium non succedit, quinimò marcasita antimo-

112. *Metalla cum Mercurio coriū transeunt.*

113. *Experimentum.*

antimonio ac aliis metallis colliquefacta omnia illa, etiam aliàs Mercurii consortium abborrentia, cum ipso unit, mollissimũ amalgama producit. Dixi paulò ante, vim resolutoriã ex parte ex marcasita prodire, quoniã ipsum plumbum multum ad hanc solutionem facit, sola enim marcasita sine plumbo non transit cum Mercurio per corium, sicut plumbum non sine marcasita, & quod magis mirum, ubi corium omnia tria (Mercurius, marcasita & plumbum) transierint, aliquot dierum spatio, potior marcasitæ pars ad superficiem ejicitur, manente plumbo perpetuum fluido, haud aliter ac fermentum cerevisiam fermentat, & finita fermentatione ad superficiem ejicitur, porrò si cum plumbo particulam cujuscunq; metalli vel Reguli antimonij liquefeceris & postmodum cum marcasita & Mercurio prędicto modo tractaveris, plumbum quidem in Mercurium resolvetur, & per corium transibit, sed admixtum metallum ad granum usque separabitur, & in corio manebit, ergò clarum est, *quædam metalla esse magis solubilia, quædam minus*, prout postea demonstrabimus, cum de metallis eorumque causis mercurificationem impedientibus agemus; sed & hoc evincitur, *esse quoddam aliud minerale fortioris salis & purioris quàm marcasita, cujus ope additoque loco plumbi argento, Mercurium taliter acui posse, ut ipsum aurum sic resolvat, & attenuet,*

nuet, ut cum Mercurio ſicut plumbum corium tranſeat, dico non implicare, cum talis implicantiæ non poſſit dari ratio vel contraria experientia, tam enim difficile eſt, ut plumbum corium transeat, quàm aurum, & ſi detur modus attenuandi plumbum, certè etiam auro non negabitur, quod multò purius ac extenſibilius plumbo eſt, prout in utriusque foliatione apparet. 4. Quod Mercurius Philoſophorum aurum ſecum per retortam ferat, atque ſic indiviſibiliter cum illo miſceatur, id eſt, quod aurum eſſentialiter emolliat, atque verè mercurificet, tam parum mirum quàm quod aqua fervens glaciem diſſolvat, cum Mercurius communis tanquam aqua frigida reſpectu Mercurii Philoſophici, ſi vel modice juvetur atq; acuetur, ſimile quiddã pręſtet, ſed majorem ſui quantitatẽ, tempus majus, & operationẽ operoſam deſiderat, clarum enim eſt, levi negotio, mediante Mercurio & ſulphure communi, ex omnibus metallis, ex ipſo etiam auro cinabrium pręparari poſſe, ita enim Mercurius per ſulphur in poteſtate ſua volatilificatoria, exaltatur & augetur, ut graviſſima quęque corpora in ſublimatione ſecum elevet, præſertim ſi corpora taliter cinabriſanda & elevanda aquis vel ſalibus corroſivis & penetrantibus prius diſponantur, ut citius eleventur, ſic enim maximam partem cum Mercurio ſublimabuntur, ac in cinabrium converten-

114. *Mercurius aurum per retortam elevat.*

tur, cinabrium verò levi negotio revificari posse experientia docet, neque opus est multum protestari super volatilisatione auri per Mercurium, plus quam vellent, sæpè experiuntur pauperes Alchymistæ, Mercurium furem esse, at nesciunt illum, si capiatur, furtum hoc cum lucro rependere. Si ergò, ut ex ante dictis hactenus claruit, communis Mercurius in eum statum produci potest, ut præfatos essentiales effectus Mercurij Philosophorum particulariter tamen præstet, ergò de ipso Mercurio Philosophorum planè non dubitandum erit, quod vel non dari, vel tales effectus non edere possit. *Objicies*, Mercurium Philosophorum non dari à natura, ergò etiam non per artem, non autem dari per naturam, experientia docet, nam nunquam talis Mercurius in mineris repertus

115. *A natura ad artem non valet consequentia.*

est, qui hæc suapte præstet: Ad quod ℞. negando primò consequentiam, multa enim artefacta dantur, ut sapo, vitrum, orichalcum &c. quæ à natura non dantur, deinde nego subsumptum, non dari à natura Mercurium

116. *Datur Mercurius Philosophorum à naturâ.*

in actu, nam si talis non daretur, etiam nulla producerentur metalla, sed posterius repugnat experientiæ & rationi, ergò, & prius etiam autopsia constat, agens metallorum in mineris esse calidum, æstuant enim antra fodinarum non raró præ calore sicut balnea, docent enim lapides etiam opacissimi & solidissimi ac durissimi se esse Mercurio

pene-

penetratos, multò ſubtilius quàm per corium, in medio enim illorum aurum finiſſimum reperiri, ut dixi, autopſia docet, tum agens illud minerale Mercuriale, metalla, ipſum etiam aurum reſolvere ac volatiliſare in mineris experientia docet, adeò ut ubi ante centū annos metallū fuit, jam nullum, & ubi nullum metallum, jam metallù reperies, ſicut omnes deſideratas qualitates Mercurii in mineris invenies, at quod actu Mercurius currens ibi reperiatur, qui has qualitates habeat, fateor rariſſimè contingere, natura enim cum Mercurium eò perduxit, atque anima minerali inſtruxit, non ſinit ipſum diu otiari, ſed quaſi in momento ipſum conſtringit in *maſſam metallorum proximam, quam Philoſophi materiam ſecundam, & chaos vel rudimentum metallorum, electrum ſeu primum metallum vocant*, unde poſtmodum varias metallorum ſpecies induit, donec ad auri decoctionem veniat, de hoc metallo primo Helmont ait, *Metallus primus ſeu maſculus, ab indole metallica neceſſariò veſtitur Mercurio & ſulphure metallicis*, ſed de hoc poſteà plus, ubi de metallis agam, hoc loco id tantum inferre volo, non ſequi, quod *in quibuscunque mineris metallum aliquod reperitur, in his etiam debere Mercurium currentem reperiri, neque etiam metallum primum*; ſed ſufficit quiddam

117. *Sed actu rarò invenitur cur?*

 ſimile

ſimile ſeu analogum, nempe in omnibus mineris aliquid Mercuriale, arſenicale, antimoniale, vel ſulphureum reperiri, ex quibus omnibus vel ſingulis, arte nimirum, metallorum agens, nempe Mercurium animatum

118. elici poſſe, experientia docet. *Objicies*, ſi in his immaturis mineralibus eſſet vis quædam agens mineralis, tum illa tenderent ſuapte natura & proprio motu ad finem ſuæ perfectionis, nempe ad ſtatum aureitatis, ſed compertum eſt, illa etiam arte adjuta, neque longiſſimâ etiam digeſtione vel granum meliorari, ad quæ Rc. hæc nihil inferre, quemadmodum enim immatura uva, abſcerpta à vite, etſi quocunque calore digeratur, non maturatur, quia præſciſſa eſt à vite & trunco, unde influit agens ſeu ignis naturæ, nempe humor quidam alimentitius, qui uvam perficit & maturat, adjutus ſolis calore, nam *ſolus calor niſi agat in debito humido, non ſufficit ad maturationem*, ita minera excerpta ex monte, præſciſſa & privata eſt, omni ulterius influvio Mercuriali, requiſito ad ulteriorem maturationem, hinc non mirum, quod *ſolus calor inſtrumentalis, non ſufficiat ad talis mineræ maturationem extra mineras*, ſed requiratur etiam humiditas Mercurialis, id eſt, Mercurius activus, proprio calore inſtructus, neq; tamen omnimodè arti via præcluſa eſt, ejusmodi

Ignis naturæ ſeu mineralis præſentia immatura metalla perficit, abſentia in ſtatu imperfecto relinquit.

modi mineras, etiam extra fodinas maturandi, modo ignem adhibeant naturæ, certè solo communi sulphure, & Mercurio, scio omnes mineras & metalla, etiam fusionem jam passa, sic maturare, ac ulterius coquere, ut valde notabilem copiam argenti & auri relinquant, idque exiguo tempore, sulphure & Mercurio nec purificato neque bene juncto, sed ut sic loquar, crasso modo applicato, quid ergò faciet Mercurius Philosophorum? tanto sale, tanto sulphure, seu tanto humido, & tanto igne abundans? sed properemus ad finem hujus thesis nempè ad objectum Mercurificans, seu Mercurium Philosophorum, quem dixi constare ex *purissimo sale metallico, & sulphure aureo embryonali*, non moveantur hic Alchymistæ, qui sub vocabulo salis, sibi communem formã salis imaginantur, non attendendo, quod sal metallorum, sub specie metalli veri compareat, certè antimonium & marcasita sunt corpora prorsus sale metallico constantia, quod patet ex illorum vi resolutiva, atque effectu salino, & tamen non apparent sub forma salis, quod etiam de sulphure intelligendum metallico, nam sicut *omnis Mercurius metallorum est verum metallum, ita omne sal metallicum est verum metallum*, nam Mercurius, sal, & sulphur sunt *idem substantiâ, sed diversa ratione coctionis*, intensionis & con-

119. *Experimentum maturandi metalla.*

120. *Unde Mercurius Philosophorum constet?*

121. *Sal metallorum est metallicum.*

& conjunctionis, ſulphur eſt metallorum

122\. *Metallorũ ſal & ſulphur humidum radicale & calidum innatum. Anima, ſpiritus, corpus.*

calidum innatum, ſal eſt metallorum humidum radicale, Mercurius eſt calidum innatum & humidum radicale conjunctum, ſeu ſulphur eſt anima, ſal eſt ſpiritus, Mercurius eſt corpus & vinculum, in quo anima & ſpiritus habitant & ligantur, vides ergò compoſitionem Mercurii ſophici, & in quo differat à Mercurio communi, nempe quod is ſe habeat ut corpus mortuum exanime, exſpirans, vel ad minimum agonizans,

123\. *Differentia inter Mercuriũ communem & Philoſophorum.*

in quod defectu ſpiritus vitalis & animæ, quodlibet malignum ſulphur irrumpit, non ſecus ac in corpus humanum, quamprimum id vitâ carere incipit, putrefactio corruptiva intrat, prout autem ſi quis in poteſtate ſua animam ponendi haberet, nulli corpori convenientius communicare, & reſuſcitare poſſet, quàm illud, ex quo pauco

124\. *Agens, anima ſeu vita mineralis, cui corpori reſuſcitando plus competat.*

antè, exſpiravit, & quod jam animæ diſpoſitiones & operationes expertum eſt, ita ſane anima metallorum nulli ſubjecto convenientius communicari poteſt, quàm argento vivo communi, vel argento vivo in metallis, quod jam virtutem hujus animæ mineralis in digeſtione, coctione & coagulatione ſui expertum eſt, hinç argentum vivum metallorum ſemper communi coctius eſt & digeſtius, taceo quod per animam ſeu ignẽ mineralẽ in metallis quieſcens

vita

vita & spiritus, quasi coagulata & sigillata denuò resuscitentur, atque in motum deducantur: Sed *objicies* hunc ignem mineralem non dari, aut ab arte applicari posse, vel enim quærendus erit in mineris, vel extra mineras in mineralibus, at nullibi horum locorum reperiri potest, ergò arte tractari nequit, putas te minorem probare, cùm dicis, ignem hunc in mineris reperiri non posse, multò minùs extra mineras in metallis, si enim solum in mineris reperiretur, tum omnes Philosophi ex fodinis suam materiam eruere, imò in ipsis mineris & fodinis laborare debuissent, cum extra mineras ignis hic mineralis cesset, nam si non cessaret, mineralia etiam hoc igne referta extra mineras perficerentur, sed prius est absurdum & posterius experientiâ refutatur, ergò, neque in mineris, neque extra mineras hic ignis reperiri potest, ita ut ad designatum finem, nempe metalla revificandi, atque in actum maturationis deducendi prosit. ℞. distinguendum esse inter animam inhabitantem & animam operantem, potest enim inhabitare anima corpus quoddam sine operatione suarum facultatum ex. gr. in infante, anima nec loquitur, nec intelligit, nec ratiocinatur, in surdo non audit, in cœco non videt, in paralytico non sentit, idque ob instrumenta & materias 125. *Distinguendum inter animam inhabitantẽ & inter animam operantem.*

oppoſi-

oppositas, quibus impeditur in operatione sua; interim tamen negandum non est, in infante, cœco, surdo, paralytico, æque perfectam animam, ac in aliis corporibus, in quibus plenè anima suas facultates exercet, habitare: sic in argento vivo communi in marcasita, antimonio, plumbo, stanno, cupro, ferro &c. æque est ignis mineralis, ac in ipsis mineris; sed partim debilis, partim impeditus, partim vitiatus à subjecti corporis materia, sulphure puta vel arsenico impuro immaturo, imperfectè cocto, quod vitium quidem in mineris superaret longo tempore & accedentibus continuis influviis novi ignis, ante tempus verò ex mineris excerpto metallo, isto gradu decoctionis hęret, quo metallicolæ manus ipsum eruit. Non aliter ac granum tritici in granario ignem suum continet, sed quiescentem & ulterius non operantem, quippe sigillatum, donec ab igne naturæ, qui in humido terrę latet, si ei granum tritici committatur, resuscitetur, & revificetur, tum enim ignis internus occultus tritici actum incipit, excalescit, atque in cymas excrescit, quod sine resuscitatione sui ignis nunquam faceret, sic metallorum & mineralium ignis manifestatur, si impedimenta ei demantur, quę illum impediunt, constringunt, atque sopiunt, hinc scitè

126. *Anima seu ignis mineralis in multis subjectis mineralibus latet & est, sed non agit & impeditur in actione suâ.*

127. *Proinde liberandus & resuscitandus.*

ſcitè periti metallicolæ, omnia mineralia & metalla in duas claſſes diſtinguunt, vocantque unam **ein wachend Metall** / quod nempe in actu decoctionis eſt, alteram nominant **ein ſchlaffend Metall** / quod nempe extra actum eſt, & impeditur. *Interrogabis* porrò, dato quòd ignis mineralis ex mineralibus vel metallis elici, atque in actum deduci poſſit, in quibus metallis is potiſſimùm lateret, aut eruendus eſſet. Dico, quod ſicut perfectio alicujus animæ appareat nobis ex facultatibus ejus, in corpore cætera præcellentibus, ita etiam intenſio ignis ſeu ſulphuris & ſubtilitas aquæ ſeu ſalis mineralis, ex corporibus mineralibus eorumque effectibus cognoſci poteſt, quibus reliquis excellentior ineſt, at inter omnia metalla & mineralia nullum reperitur, quod calidius ſit, aureoque ſulphuri vicinius & univerſalius quàm ferrum, quod patet *ex* calcinatione tartari cum Regulo Antimonii Martialis in occluſo, ubi ſic incaleſcit, ut maſſa hæc pulveriſata ſic ſicciſſima, omne combuſtibile ſine ullo igne incendat & conſumat. Item *ex* reactione ferri in aqua forti, *ex* combuſtione in igne, & ſi cum auro liqueſcat, abſumptione, *ex* attritu ejectis igneis ſcintillis, *ex* vicinitate cum auro, ejusque exaltatione, eſt enim Solis & Martis domus communis *aries*, *ex* univerſali

128. *Metalla in duas claſſes diſtinguuntur.*

129. *Agens igneum in ferro.*

versali diffusione & magnetismo Martiali per universum orbem, à polo arctico ad antarcticum, omnis enim limus lapis & glarea potentiale sulphur ferri, teste experimento in supplemento ad physicam meam subterraneam habet, sulphur verò ferri & auri unum esse in potentia, experimentum probat; quo sulphur Martis omnes auri probas sustinet, illud nempe, quod præmissa calcinatione & extractione facili negotio in perfectum aurum transit quæ & similes plures communes affectiones ferri cum auro, cum sulphure, cum magnete, cum calore, indicant *in chalybe latere verum ignem mineralem, primum mobile metallorum, seu embryonale sulphur aureum, quod Mercurium communem animat & in actum deducit.* Quod verò sal resolutivum metallorum; seu humidum

130. *Sal resolsolvens in antimonio.*

radicale metallorum attinet, dico illud in *antimonio excellere*, nullum enim est minerale, quod omnem limum, glaream, lapidem & metalla, ipsum etiam aurum sic resolvat, quàm antimonium, *nullum* omnium metallorum & mineralium tam tenuiter, imò tenuius, quàm spiritus vini fluit, ac antimonium, unde à Typothetis in fusione literarum adhibetur, *nullum* denique est minerale sulphuris Martialis sic appetens quàm antimonium, unde illud aquæ instar resolvit,

resolvit, mixtumque facit, quod *Regulum* vocant, & denique *nihil* est quod ferrum attrahit, præterquam magnes, at, magnetem, magnesiam, arsenicum, antimonium ejusdem generis esse vel similis effectus demonstrat, in dealbatione & clarificatione vitrorum, prout vitriarii norunt, attrahit enim ad se semen & sulphur ferri, quod in silicibus vel arena latet ac universaliter disseminatum est; unde vitra tinguntur colore ingrato, quæ proinde subjectis his arsenicalibus clarificantur; *nihil* tandem est quod aurum sic purificet & exaltet quàm antimonium; concludo ergò finaliter hunc articulum de ingredientibus Mercurii sophici, nempe in *Marte latere metallorum ignem, sulphur, calidum innatum, illorum verò humidum radicale; & sal resolvens in antimonio esse*, hæc duo conjungi vinculo & incorporari in communi argento vivo, *esseque illa duo in Mercurio unum*, talem verò Mercurium fieri vivum, animatum, resuscitantem, emollientem, aurum deniq; subtiliantem, penetrativum reddentem, intimè solventem, atque in Mercurium, nempe in formam inchoatam lapidis deducentem.

131. *Mixtura salis & sulphuris metallici in regulo antimonii.*

132. *Mixtura Mercurii Philosophici.*

THESIS VI.

De subjecto Mercurificabili, nempe de auro & reliquis metallis, eorumque prævia præparatione in ordine ad mercurificationem.

Subjectum Mercurificabile seu subtiliandum, est aurum & argentum, & hac occasione omne metallum, in Mercurium reducibile, cujus vis coagulans resolvi debet, quæ vel à sulphure combustibili vel arsenicali vel fixo constat, hinc tres viæ sunt ad Mercurificationem, seu liquidificationem juxta præfatos tres gradus metallicæ soliditatis, primi duo sine Mercurio, tertius verò gradus absq; Mercurio difficulter emolliri potest, primus gradus nempe CONSISTENTIÆ per separationem sulphuris adustibilis, secundus gradus COAGULATIONIS per sulphuris arsenicalis resolutionem; tertius gradus FIXATIONIS per sulphuris decocti emollitionē revificandus est. 1. *Separatio sulphuris adustibilis fit per subjecta sive metalla sive salia sive terras à sulphure communi reactionem suscipientes.* 2. *Resolutio sulphuris arsenicalis fit per sal quoddam inter fixum & volatile medium,*

dium, quod sulphur arsenicale nec figit, nec volatilizat, sed illud resolvendo Mercurium metalli liberat, tale sal oritur ex reactione alcali & salis urinosi; ex qua reactione terra fixa alcali præcipitatur, & urinosum separatur coeunte sale quodam tertio inter alcali & urinosum medio, quod tamen utriusque est naturæ, salinæ & sulphureæ, nempe saponatæ, quod quidam alcali volatile vocant, seu pinguedinem fixam volatilisatam; cui sali medio seu alcali volatili metalla conjungenda, atque sic Mercurificanda sunt, qua ratione etiam Mercurius desideratus ex Marte & Antimonio præparatur. 3. Sulphuris fixi emollitio fit per Mercurium Martis & Antimonii successivè, aurum tamen ex hoc Mercurio factum faciliùs emollitur, quàm commune, quod quidem etiam habilitatione levioris amalgamationis, sublimationis, & fusibilitatis ad emollitionem Mercurialem pro lucrando tempore facilitari & disponi potest.

Defensio hujus Thesis.

HActenus de Mercurio Philosophorum, nempe de objecto, aurum aliaque metalla mercurificante, ejusq; conditionibus egimus, nunc restat, ut de subjecto mercurificabili

rificabili nempe de auro reliquisque metallis agamus, idque rursus duplici consideratione, primò quæ sit vis coagulans metallorum, deinde quomodo ista vis coagulans, in quantum possibile, infringatur, ne objecto mercurificanti resistat, id est, ut *subjectum* vel *passivum* dirigatur, ad *objectum* nempe *activum*, cum igitur hactenus de *objecti activi* natura, nempe Mercurii Philosophorum, & effectu, nec non ejus qualitatis mercurificantis intensione & fortificatione egerim, necessariò etiam nonnulla de subjecti passivi nempè metallorum natura & effectu, nec non illorum qualitatis coagulantis relaxatione & debilitatione proferam, sicut enim non sufficit, [illegible] magnetem robores, seu, ut vocant, armes, quo pronus ad attrahendum reddatur, inque facultate sua tractoria augeatur, nisi interim etiam fer-

133. *Requiritur dispositio passivi ad activum nempe mercurificandi metalli ad mercurificationem.*

reum vel chalybeum clavum muro infixum taliter liberes & resolvas, ut attrahentem magnetem sequi possit, ita non sufficit ut Mercurium animes, atque in facultate sua Mercurificante augeas, nisi etiam metalla ut subjecta Mercurificabilia, sic à causa sua coagulante & figente liberes, ut objecto Mercurificanti obedire, in ejusque naturam liberè transire queant, scio te statim sub initium hujus disceptationis interlocuturum & *objecturum*, metalla in Mercurium

curium reduci posse sine Mercurio, ergò non opus esse Mercurio ad Mercurificationem. ℞. autem ad hanc objectionem, ubi prius nonnulla de metallorum coagulatione præmisero, scias itaque omnia metalla ex argento vivo constare, ut præcedente thesi secundâ demonstravi, si quid plus contineant, illud est heterogeneum, puta lapides, glareas, aliaque, illud verò argentum vivum metallorum propriam suam causam coagulantem, nempe ignem seu sulphur in se continet, qui movetur & excitatur motu externo elementorum, atque ita quod in se continet argentum vivum perficit & coagulat sine alia substantia vel re, quod clarè docet Bernardus Comes Trevisanus Philosophus excellentissimus, cum scribit, *Videamus, quomodo naturaliter fiant metalla, composita ex quatuor elementis, ut Mercurius, quæ elementa si moveantur, calefaciunt Mercurium, & Mercurius per hunc motum, naturalem calorem accipit, & ita ignis, qui inest Mercurio, cum aere movetur, & paulatim excitatur, quia sunt aqua vel terra digniora elementa, sed tamen humiditas dominatur in Mercurio, & capit motum ignis & caloris.* Cui adstipulatur Geber Philosophorum princeps, cum ait, *In profundo Mercurii est sulphur, quod coquit & perficit illum longâ morâ in venis minera-*

134. *Causa coagulationis metallorum provenit ex sulphure argenti vivi.*

minerarum terræ, & de Mercurio activo vel Philosophorũ confirmat Marienes sequentia, *in nostro Mercurio est sulphur fixum, & incombustibile, quod nostrum opus perficit sine alia substantia vel re, nostrum enim argentum vivum in profundo habet suum sulphur fixum & incombustibile Mercuriale, & per illud sulphur fiunt diversi colores metallici (sc.* juxta gradus decoctionis) *& quando illud sulphur excitatur, tunc coquit & temperat qualitates humidas & frigidas, & dominatur perpetua constantia illis.*

135. *Argentum vivum tendit de liquiditate in soliditatem.*

Ergò ut ad propositum veniamus, dico, motum naturæ physicum in omni generatione tendere de *liquido ad solidum*, sic in mari generantur pisces, omne semen animalium de liquido tendit ad solidum, omnis aqua pluvialis terræ commissa, ex liquida fit in fructibus solida, sic etiam Mercurius tendit *de liquiditate in coagulationem* & fixationem, cujus coagulationis & fixitatis causam & radicem in se ipso continet, tendit nempè omnis Mercurius ad statum sulphureitatis, quod ex sola digestione Mercurii communis videmus, qui sine ulla alia materia vel re, se in pulverem precipitat siccissimum,

136. *Tres gradus soliditatis. Tres gradus sulphuris.*

verum sicut tres sunt gradus soliditatis, nempe *consistentia*, *coagulatio & fixatio*, sic etiam tres sunt materiales gradus sulphuris, *primus* est sulphureus, volatilis, & combu-

combuſtibilis, *alter* arſenicalis mediocriter *Tres gra-*
ignem ferens & tardè combuſtibilis, *tertius* *dus coagu-*
eſt metallicus, fixus & incombuſtibilis, *lationis*
hinc etiam tres gradus coagulationis ar- *argenti*
genti vivi in mineris, primo gradu Mer *vivi in*
curius ſulphur combuſtibile ex ſe dejicit, *mineris.*
137.
mediante quo *forma ſolida* conſiſtit, ſed vo- *Conſiſten-*
latilis, combuſtibilis, nec ignem ferens, ut *tia argenti*
videmus in cinabrio, altero gradu Mercu- *vivi in ci-*
rius ſulphur arſenicale ex ſe digerit, median- *nabrio.*
138.
te quo coagulatur *coagulatione fuſili*, fert- *Coagulatio*
que aliquantum taliter ignem, repræſentat- *argenti*
que metallum varium, juxta diverſos gradus *vivi in*
depurationis & coagulationis, iſtius ſul- *metallis*
phuris arſenicalis, tertio gradu Mercurius *imperfe-*
ſat depuratus ſuâ ſubſtantia decoquitur & *ctis.*
alteratur in ſulphur purum, grave album 139.
vel citrinum, *fixum*, quod argentum & au- *Fixatio ar-*
rum vocant, ſunt ergò tres ſpecies minera- *genti vivi*
lium, *prima*, ubi illorum argentum vivum *in metallũ*
tantum conſiſtit mediante ſulphure aduſti- *fixum.*
140.
bili, ut in cinabrio, *alterâ*, ubi cum ſulphure *Tres ſpe-*
aduſtibili convenit ſulphur arſenicale magis *cies mine-*
digeſtũ, quod argentum vivum coagulat, ſed *ralium.*
ignem fugit, ut in antimonio, marcaſita,
zinckio, vel ubi ſine ſulphure aduſtibili, ſo-
lum eſt ſulphur arſenicale, quod argentum
vivum ſat tenaciter coagulatum & fuſile in
igne tenet, ut ſunt quatuor metalla, plum-
bum, ſtannum, cuprum, ferrum; *tertia*, ubi

totum argentum vivum perfectâ decoctione decoquitur in purum ſulphur fixum, album, vel rubeum, nempe argentum vel aurum, quæ duo metalla proinde ſunt homogenea, neque ex diverſis partibus, prout reliqua metalla & mineralia conſtant. Ex

141. *Methodus metalla mercurificandi non eſt una ſed triplex.*

his prædictis facilè patet, quod methodus metalla & mineralia mercurificandi non ſit una eademque ſed triplex, juxta triplicem gradum ſoliditatis, nempe conſiſtentiæ, coagulationis & fixitatis, *aliter* enim argentum vivum in cinabrio, ſulphure aduſtibili conſtrictum, *aliter* argentum vivum in metallis ſulphure arſenicali coagulatum, *aliter* argentum vivum in argento & auro perfectâ decoctione in ſubſtantiam ſulphuris reductum & alteratum revificatur, nunc ut ad diluitionem objectionis præmemoratæ veniam, dico quod primæ duæ claſſes vel ſpecies, nempe quæ ſulphure aduſtibili & arſenicali conſtricta & coagulata ſunt, ſine Mercurio poſſint revificari, verùm quod ultimam claſſem concernit, nempe argentum & aurum, in quibus argentum vivum perfectâ decoctione in ſulphur figitur, & purum totâ ſuâ ſubſtantiâ alteratum & converſum eſt, dico vix poſſe fieri mercurificationem ſine Mercurio, ſic dictante methodo ſpagyrica, quæ clarè docet, *quæ per juxtapoſitionem ſulphuris conſtricta ſunt, illa per*

142. *Axioma methodi mercurificatoriæ.*

per separationem simplicem, quæ per sulphur arsenicale coagulata, illa per sulphuris istius resolutionem & separationem, quæ verò decoctione fixata sunt, illa per istius fixationis & decoctionis emollitionem & reduncrudationem liberanda & revificanda esse, indurationi enim emollitio, decoctioni reduncrudatio, coagulationi resolutio, juxtapositioni separatio opponitur, hinc etiam videmus juxta hanc methodum mercurificationem optimè in praxi succedere, & quidem primo in revificatione cinabrii sive nativi sive artificialis, statim Mercurius revificatur, quam primùm sulphur adustibile ab eo separatur, quod contingit per omnia illa subjecta, quæ sulphur retinent & Mercurium dimittunt, ut sunt calx viva, sal tartari vel lixivium, acetum, plumbum, argentum, regulus antimonii, his enim permixtum cinabrium, sulphur ad hæc subjecta deponit, Mercuriumque in forma liquida dimittit; Secundò videmus Salia Mercurio fortius adhærere in sublimato quam sulphura in cinabrio, hinc difficilius separantur, fit tamen separatio per talia subjecta, in quæ Salia agunt, istaque reactione Mercurium vivum dimittunt, ut sunt oleum tartari, rasura plumbi ferri, argenti, reguli antimonii, quibus sublimati mixtum dividi, parsque Mercurialis liberari

143. *Revificatio cinabrii.*

144. *Revificatio sublimati.*

poteſt, ſalia autem omnia, præſertim
145. *Revificatio arſenici.* commune & vitrioli arſenicalia eſſe, alibi demonſtravi, & poſtea demonſtrabo in preparatione arſenici, argenti, & plumbi, quo fixiora & metallica ergò hæc ſulphura ſunt, hoc tenacius argento vivo communi & metallorum etiam adhærent, ita ut ignem fuſionis planè ſuſtineant, ſicut in im-
146. *Sulphur arſenicale tenaciter metallis adhæret.* perfectis metallis, plumbo, cupro &c. in marcaſita, & antimonio videmus, quæ plurima, ex parte ex Arſenica cōſtant, ut forma illorum in ſublimatione florum, arſenicum repræſentet album & naturale, interim tamen fuſionem ſuſtinent, metallumq; liquatū referunt, difficillimè ab igne fugiunt, & non niſi ſucceſſive evaporante illorum arſenico cum Mercurio, atque ad cameras vel orificia fornacum in forma ſalini & criſtallini arſenici, concreſcente, in quò argentum vivum eſſe experientia docet, clarè ergò liquet ſulphur arſenicale pro diſpoſitione ſua Mercurium coagulare, figere, & volatiliſare, atque ægerrimè
147. *Arſenicum Lunæ.* à ſubſtantia Mercuriali divelli, exemplum hujus habemus in argento communi fixo, quod ſolutum in aqua forti & ſale communi præcipitatum, ſulphur ſalis arſenicale tam tenaciter arripit, ac mixtum exinde format (lunam cornuam vocant) quod nulla ablutione vel edulcoratione ab hoc ſulphure arſenicali liberari poteſt, quin non in igne potior argenti pars cum

illo

illo avolet, & si in sublimatione capiatur, perfectum arsenicum repræsentat, quod utcunque coquas, extrahas, præcipites, sanè argentum tuum ægrè, & non nisi cum magno dispendio ad pristinum statum reduces, ex quibus hoc infero, quod *coagulatio Mercurii per sulphur arsenicale sit multò fortior, quam in cinabrio, per sulphur adustibile*, ideòque fortiorem resolutionem requirat, cum duplici separatione, ejusmodi enim metalla imperfecta, ut antimonium plumbum, cuprum, ferrum, stannum primò sulphur aliquod adustibile, ut in cinabrio habent, quod separari debet, via in cinabrii revificatione usurpata, nempe vel coctione in forti lixivio vel sublimatione super ista corpora, quæ sulphur adustibile retinent, deinde etsi hoc sulphur adustibile, imò etiam ipsum sulphur arsenicale resolutum sit, nihilominus Mercurii liberati separatio & revificatio instituenda est, ut postea docebo, imaginare ergò tibi, quod metalla imperfecta & mineralia omnia, tria sulphura contineant, unum adustibile commune (ut in antimonio videmus, ex quo extrahitur sulphur ardens copiosum, sic ex ferro, sic ex stanno imò sulphur commune cum ipso argento liquefit, sub specie metallica, & tamen nobis extra apparet sub forma gummi) alterum

148. *Duplex sulphur coagulans, adustibile & arsenicale, utrique resolutio.*

149. *Et Mercurii resoluti liberatio.*

rum arſenicale (ut rurſus videmus in antimonio, quod etſi ſulphure communi φλογιςὸ

150. *Sulphur φλογιςὸν.*

ſit liberatum, tamen adhuc coagulatum eſt, albosque arſenicales flores in ſublimatione dat, ſic ex ſtanno, cupro, plumbo, imò

151. *Sulphur arſenicale.*

arſenicum commune cum metallis liquefit ſub ſpecie metallica & tamen foris nobis apparet ſub forma ſalina) tertium eſt aureum potentia fixum latens in Mercurio liberato, Mercurius enim coagulatus per

152. *Sulphur aureum.*

ſulphur arſenicale contrahit majorem calorem & coctionem ob ignis affinitatem, ſicut ferrum per ſe frigidum caleſcit propè

153. *Argentum vivum per hæc ſulphura coagulatum, contrahit diſpoſitionem fixam majoremq́; acquirit coctionem.*

ignem poſitum, hoc rurſus videmus in Mercuriis antimonii, ferri, cupri, plumbi, ſtanni, qui omnes intus aureâ eſſentiâ & ſulphure pleni ſunt, atque illo non ſpoliandi, ſed potius in illa qualitate augendi, ſi enim hoc igne vel ſulphure interno privarentur, æque parùm valerent, ac communis Mercurius, quod *benè notandum*, nec mirandum, ſi non omnes Mercurii metallici effectui deſiderato reſpondeant, cum error ex hoc, quod dixi, proveniat, qua itaque

154. *Sulphure embryonali aureo, argentum vivum metallorũ, non ſpoliandum eſt.*

ratione ſulphur primum nempe aduſtibile à corporibus ſeparandum ſit, clarè demonſtravi; nunc ſulphur arſenicale reſtat, quod quia tenacius adhæret, etiam ejus reſolutioni tenacioribus remediis obſiſtendum, ſi enim tale metallum vel minerale, cujus

Mercu-

Mercurius, ſulphure arſenicali coagulatur cum ſubjectis fixis, ut calce viva, alcalibus, corroſivis ſpiritibus tractes, plus figetur ſulphur arſenicale quàm reſolvetur, *omnia enim ejusmodi ſubjecta fixa, teſte experientiâ arſenicum figunt*; at quò plus hoc figitur, hoc fortius etiam figit ſuum argentum vivum, ergò metallum plus coagulat quàm figit, ſin verò *volatilibus* & volatiliſantibus ſubjectis uti velis, elevabis quidem Mercurium metallorum, ſed ſimul cum illo arſenicum. Sed quid prodeſt captivo, ſi illum ex imo turris ad ſummum tectum ducas non relaxatis compedibus, requiritur ergò *objectum in arſenicum metallorum reagens, quod ſit arſenicale, liquidum reſolvens & Mercurium in libero ſtatu relinquens.* Arſenicale eſſe debet, nam nulla natura tam facile aliam ingreditur quàm propriam; *liquidum*, liquida enim faciliùs operantur in ſolida; *reſolvens*, coagulationi enim ſulphuris arſenicalis opponitur ejusdem reſolutio, Mercurium in libero ſtatu relinquens, nempe ne figatur, hinc certum eſt ſulphur arſenicale quoque nec figi, nec volatiliſari, ſed in proprio ſtatu relinqui debere, nam ſi *figeretur*, tunc figeret etiam Mercurium ſuum, *ſi volatiliſaretur*, tum ſimul etiam Mercurius aſcenderet, quod manifeſtè videmus in antimonio, ſi enim id per ſal alcali

155. *Sulphur arſenicale reſolvatur, non coaguletur, hinc vitanda fixa. Et volatilia.*

156. *Cujus qualitatis objectum eſſe debeat quod ſulphur arſenicale reſolvit.*

157. *Sulphur arſenicale in libero ſtatu relinquendū.*

alcali solvatur vel fundatur, tunc figitur simul arsenicum & Mercurius antimonii cum isto alcali, & permanent fixa; sin verò per sublimationem, vel sal aut vitriolum imò per se sublimetur, tunc ascendit simul & arsenicum & Mercurius antimonii, adeoque utcunque instituatur analysis antimonii, semper arsenicum & Mercurium antimonii simul invenies, nam quod *sulphur auratum* antimonii vocant, hoc si fundas & reducas, idem erit antimonium, nempe arsenicum & Mercurius antimonii, & quod *Mercurium vitæ vocant*, nihil aliud est, nisi sublimatum arsenicum & Mercurius antimonii, separato sulphure adustibili, quale autem sit *subjectum arsenicale liquidum, in arsenicum agens, & Mercurium non alterans, imò illum ab arsenico liberans & volatilisans, quoque considerandum venit*, claret autem ex natura arsenici, illud esse naturæ saponatæ, nempe salinæ & sulphureæ, *salina*, quia solvitur in aqua communi, metallaque non aliter in fluxu ac nitrum solvit, unde non immeritò à quibusdam coagulata aqua fortis naturæ vocatur; *sulphurea* verò naturæ est, nam & sulphur olet, & ut auripigmentum vel realgar accenditur, & flammam concipit, solvitur etiam oleo, quod non nisi sulphur facit, ex quo concluditur, *proprium solvens arsenici debere*

158. *Experimentum circa antimonium.*

159. *Sulphur auratum quid?*

160. *Mercurius vitæ, quid?*

161. *Natura arsenici duplex.*

debere utriusque naturæ nempe ſalinæ &
ſulphureæ eſſe, nam ſicut ſapo ſuaviſſimè per 162.
aquam ſaponis ſolvitur ita arſenicum per *Objectum*
liquidum arſenicum congruenter ſolvitur; *arſenicum*
demonſtravi autem arſenicum eſſe ſub- *reſolvens,*
ſtantiæ ſalinæ & ſulphureæ, itaque ſolvens *debet eſſe*
eſſe debebit ejusdem duplicatæ naturæ, *naturæ ſalinæ &*
ſed quoniam arſenicum in metallis valde *ſaponatæ.*
coagulatum, & quaſi fixum eſt, cum ignem 163.
ferat, neceſſariò ſolvens arſenicale debebit *Sed liqui-*
eſſe naturæ contrariæ, liquidum, reſolu- *dæ & re-*
tum & penetrans, jam verò antea probavi *ſolventis.* 164.
omnia alcalia eſſe fixa & figere, & omnia *Alcalium*
urinoſa & ſalia reliqua volatiliſare, qui duo *& urino-*
effectus non competunt reſolutioni ar- *ſorum na-*
ſenici ex cauſis ante dictis, ergò concludo *tura con-*
neque alcalia ſeu ſalia fixa, neque ſalia *traria re-*
volatilia ad hanc operationem conducere: *ſolutioni arſenicali.*
objicies non dari agens, quod ſolvat citra 165.
ſoluti immutationem: ℞. contrarium pro- *Datur a-*
bando, nam *aqua fortis* utcunque vehe- *gens citra*
mens ſit, & argentum ab auro ſolvat, ſolu- *ſoluti immutationē.*
tum tamen non immutat, cum in priſti-
num corpus immutatis viribus tranſmutari
queat, idem dicendum eſt de *ſpiritu There-*
bintinæ vel quocunque oleo, quod cina-
brium ſolvit immutatis viribus & ſulphuris
& Mercurii, & ſi ſulphur taliter extractum
non contemnendarum ſit virium, abeatque
in oleum rubicundiſſimum, de quo in ſe-
quentibus

quentibus forte plura, ubi de sulphure arsenicali egero, specifica enim metallorum vis & facultas medica in ejusmodi sulphuribus arsenicalibus extractis & correctis versatur, quorum correctionem Helmontius indigitare videtur; cum scribit, *Hortor itaque Tyrones; addiscant sulphura spoliare vi peregrinâ ac virulentâ, sub ejus nimirum custodia abditur ignis vitalis. Sunt sulphura quædam; quibus correctis atque perfectis tota morborum cohors auscultat, hoc pacto, amentiæ, apoplexiæ, caduci, paralyses, vertigines, astmata; hydropes, atrophiæ, immanesque defectus annihilari vidimus stupente sc. ipsâ naturâ.* Porro *objicies* non dari inter *sal fixum & volatile medium*, & Helmontium claris verbis ad Mercurificationem commendare sal fixum & volatile, cum ait: *sensi cruditatem* (sulphur arsenicale) *Saturni pinguedine fixorum salium solubilem, sicque dividi partes compositi, ut argentum vivum currere permittat*, & alibi, *calcinata acerrima sale armeniaco resoluto, & tartaro putrefacto dulcorantur.* R.1. dari salia media, quæ nec volatilia nec fixa sint, experientia testatur, nemo enim negabit tartarum vini sal esse, interim hoc sal nec volatile nec fixum est, etsi utrumque fieri possit, quòd verò Helmontius sal fixum commendet in Mercurificatione plumbi

166. *Metallorũ vis medica in sulphuribus arsenicalibus correctis.*

plumbi, hoc malè imputatur Helmontio, qui non salia fixa, sed *pinguedinem salium fixorum* commendat, id est, liquorem quendam pinguem ex salibus fixis resultantem separata salium fixorum calce viva figente, quæ omnem Mercurificationem impedit, seu ut clarius loquar, Helmontius per salia, *alcalia volatilisata* intelligit, prout in alio loco innuit, cum scribit in potestate Medicaminum §. 65. *fixa alcalia si volatilisentur, magnorum pharmacorum potestates æquant, quippe vi incisionis, resolutionis & abstersionis delata usque ad limen quartæ digestionis, tenacitatem coagulatorum in vasis fundamentaliter tollunt*; & alibi in passiva deceptione scholarum humoristarum cap. I. §. 89. *si verò penitiori recessu aliquid pertinacius & occultius restiterit, assumenda sunt alcalia volatilia, quæ instar saponis cuncta abstergunt, mirum sanè quantum sal tartari unici volatile factum non præstiterit, nam omnem è venis amurcam detergit, & obstruentium contumaciam, dispergitque apostematum suscepta conciliabula; de hoc sale volatili verum est illud Paracelsi, quod quocunque non attigerit; vix aliquid potentius perveniet.* Quantam ergo Helmontius alcali volatili potestatem resolutivam ad contumaciores obstructiones in corpore humano attribuit, hanc certè coagulationi

167. *Helmontii opinio de sale medio, seu alcalibus volatilibus.*

F metallicæ

metallicæ non denegabit, utpote quæ eâ plus indiget quàm aliæ obstructiones, ob tenaci-
168. *Sal tartari volatile.* tatem adhærentis sulphuris, præsertim cum alio loco Helmontius dicat, *se salis circulati seu salis volatilis tartari medio, aurum*
169. *Circulatũ Paracelsi.* *in forma punicei olei per retortam destillâsse,* & alibi ex Paracelso, *spiritus vini non solvit aurum, nisi insit sal circulatum,* & hæc ratio, quod tota Chymicorum turba tam anxiè sudet in præparatione salis alcali volatilis,
170. *Salium fixorum volatilisatio, difficilis.* quæ certè æque difficilis, ac ipse Mercurius Philosophorum, ad cujus præparationem hæc planissima via est, sine qua vix ad illam perveniretur, ut ergò volatilisationem salium fixorum vel alcali paucis verbis explicem, compositio seu textura alcali prius probè explicanda est, quæ se sic habet: *In nulla*
171. *Historia productionis salis fixi incombustione rerum ex cineribus resultantis.* *herba est actuale sal vel volatile vel fixum, sed fit primùm per ignem,* nam in omni herba (sumam autem in exemplum tartarum) est *terra* quædam, ego calcem voco, libeat tibi nominare ut velis, tum est *pinguedo* quædam, Chymici terram, salem, & pinguedinem sulphur vocant, adeò quod *ex sale & sulphure* constent omnia, cum itaque herba quędam, exempli gratia tartarus comburitur, aut destillatur, tum subtilior pinguedo & terra seu sulphur & sal exhalant, & si capiantur in aquam aut oleum vel salis subtilis consistentiam, resolvuntur & concrescunt, in hac

in hac combustione verò, dum texturæ horum corpusculorum violenta separatio fit, sicut sulphur volatile se jungit sali volatili, 172. *Fuligo, sal* unde urinosus & fuliginosus odor & sapor, *volatile* ita pars pinguedinis hac combustione & *urinosum* quasi affaturâ figitur cum terra, seu sulphur *est sal al-* cum sale, induuntque naturam salis, quod *cali vola-* alcali vocant seu sal fixum, videsergò, *quod-* *tile.* *cunque est superius esse simile ei, quod est in-* 173. *Sal alcali* *ferius,* nempe sal volatile urinosum æque *fixum.* constat ex sale & sulphure, seu pinguedine & terrâ, ac sal fixum, quod est in fundo vel 174. cineribus, quod constat ex sale & sulphure, *Affinitas* seu terra & pinguedine, neque ulla est dif *salis uri-* ferentia, nisi quod unum sit fixum, alterum *nosi &* *fixi.* volatile, hinc unum lixiviale alterum urinosum, unius autem radicis, ortus & effectus, 175. *Differen-* lixivium enim omnia prestat, quę sal urinosum, & hoc omnia, quod lixivium, nempe *tia illorum* in solutione & præcipitatione rerum: ergò *objicies* non opus esse volatilisatione salis 176. *Sal alcali* fixi, si sal urinosum sit verum alcali volatile. *fixum in* ℞. hoc non obstare, interim tamen vola- *combustio-* tilisationem alcali seu salis fixi desiderari, *ne igneum* quod pinguedo seu sulphur in combustio- *factum, si* ne per terram, magis digestum fixum, *per artem* igneum ac resolvens sit redditum, hinc plus *volatilise-* penetrans, si subtilietur volatilisando, *tur, magis* quàm illud quod est in sale volatili urinoso, *penetrans* quod incipiente combustione statim avola- *est, quam* *commune* *sal vola-*

 vit, *tile.*

vit,neq; ignis penetrationem ſuſtinuit. ſicut enim dixi theſi quarta quod ſubtiliatum, ſi figatur, neceſſariò ſubtiliorem fixitatem acquirat, juxta formam & gradum ſubtiliationis,ita heic loci dico: *omne igneum fixum, ſi ſubtilietur & volatiliſetur, majorem vim & penetrantiam acquirere, quàm ſi nunquam fixum fuiſſet*, aut nullæ qualitates calidæ in id introductæ fuiſſent; qualis verò concentratio igneitatis ſit in combuſtione, vel ex ſolis carbonibus videmus, qui tali concentratione ſicciſſimi & calidiſſimi evadunt, qualem excedentem qualitatem ſine combuſtione nunquam accepiſſent,tum videmus inſignem vim cauſticam lixivialium, potentemq; facultatem reſolutoriam, præſertim illius lixivii quod ex tartaro per regulum Martis præparatur, ita ut etiam ipſa metalla in fluxu reſolvat, nullum ergò dubium, combuſtione ſulphur ſeu pinguedinem vegetabilium alterari, figi, ac igneas qualitates, cauſticas & ſolutorias acquirere, haſque, ſi volatiliſatione ſubtilientur, penetrantiores reddi, quàm ſi nunquam fuiſſent fixatæ & concentratæ; prout in ſalibus volatilibus & urinoſis ſub principium combuſtionis exhalantibus vel exſtillantibus, neque vim ignis perpeſſis videmus, quod reſpectu alcalium parùm vel nihil agant. Hæc ergò eſt ratio, cur Philoſophi

losophi & Helmontius *sal alcali volatilisatum* desiderent, quę verò hujus volatilisa- 177. *Methodus*
tionis sit methodus, quoque scire præstat. *alcalia*
Ex præcedentibus audivistis, quę sit stru- *volatili*
ctura, textura vel compositio alcali, nempe *sandi.*
quod constet ex terra fixa, calcis vivæ instar, quæ pinguedinem seu oleum herbæ vegetabilis in combustione pro suâ conservatione ad se attraxit, ita quod illam ad cineres usque conservaverit, qui elixati tantùm præbent salis lixivialis, quantùm terræ potuit se vestire & defendere pinguedine, nam reliquum redigitur in terram insipi- 178.
dam, seu ut vocant, mortuam, hoc sal fixum *Caput*
necdum sufficientem pinguedinem habet, *mortuum*
unde ex omnibus corporibus attrahit, quod *quid?*
de proprio perdiderat, hinc modicum salis 179.
alcali in magna quantitate vini acidi vel au- *Experimentum.*
steri resolutum attrahit ejusdem tartarum acidum, cum vehementi reactione, fitque denuò tartarus, atque ita vinum austerum fit gratum, lene, & dulcificatur, & hæc est fundamentalis ratio artis saponariæ, utuntur enim lixivio, quod additam pinguedinem attrahit, unde decompositum oritur, quod *smegma* vocant, si itaque velis alcali (id est, pinguedinem quæ in alcali est: & quam Helmont *pinguedinem salium fixorum* vocat, quæ cruditatem Saturni solvit, ut argentum vivum currere permittat) volatilisare,

 necessa-

necessarium est, ut terram fixam ei demas, at hoc vinculum inter terram fixam & pinguedinem in textura alcali tam forte est, sustinuit enim inviolabiliter ignis torturam, ut nulla vi, citra totius compositi & qualitatum immutationem (transit enim tandem in vitrum) dissolvi queat, ergò à vio-

180. *à Violentiâ abstinendum.* lentiâ abstrahendum & contrariâ texturâ ac decompositione negotium aggrediendum, quod, antequam exponam, in contra-

181. *Textura salis armeniaci.* rium alicujus alcali volatilis, ex. g. Textura salis communis, salis armeniaci textura explicanda est, illud, ut notum est, constat ex sale urinoso volatili & sale communi, quid sit sal alcali, quid urinosum, paulò anteà percepistis, quid verò sit sal commune, necdum exposui, unde hoc loco, quo congruit, dico, esse sal medium, nec alcali, nec urinosum, nec fixum, nec volatile, nec salsum, nec sulphureum, sed utrumque & ad utrumque statum dispositum, hinc ope solius salis communis & metalla mercurificari, & in tincturam converti possunt, licet non tam leviter & citò id contingat, quàm si alcali fixum in talem statum deducatur, sal etiam commune ab alcali valdè expetitur, & quasi magne-

182. *Analysis smegmatis* tismo attrahitur, ut videmus in smegmatis analysi, ubi cum smegma in aqua solvitur, & modicum salis communis inspergitur, illicò alcali attrahitur, quod pinguedinem seu

seu axungiam, quam aliàs tantopère amavit, & cum qua in mixtum smegmatis coiit, illicò deserit, ac ad superficiem ejicit, nactum meliorem & acceptiorem hospitem, eadem ratione sal urinosum, quam primum sal commune attingit, cum illo se miscet, ac 183. in mixtum sublimatur, quod sal armenia- *Sal commune ad* cum nominamus, ex aqua duplici decom- *salium vo-* positione liquet, sal commune tam ad fixo- *latilium* rum quàm ad volatilium salium statum ten- *& fixorum* dere, ac proinde inter ista duo naturæ me- *statum* diç esse, potentiorique obedire. Nunc ut ad *tendit.* analysin salis alcali veniam, sumatur, quod 184. *Analysis* placet, alcali fixum, solvatur vel per se vel *alcali.* aqua communi in lixivium, ex altera parte solvatur quoque sal armeniacum in aqua, 185. utramque bene filtratam, & ab omni fæce *Reactio* purgatam, successivè confunde, & observa- *alcali.* bis miram reactionem, unionem, ac utrius- 186. que compositi (alcali & salis armeniaci) dis- *Novum* solutionem, alcali enim seu potiùs pin- *decompositum alcali* guedo, quæ est in alcali, attrahet, sibique associabit salem communem, qui est in sale armeniaco, ex qua associatione, duæ sequentur separationes, una in alcali, quod terram suam fixam ad fundum dejiciet, altera in sale armeniaco, quod sale communi spoliatum, spiritum urinosum exulare jubet, quique statim naribus obvius erit, filtretur ergò omnis liquor, & in filtro

remanebit terra fixa, mortua, quę alcali pinguedinem adſtringebat, filtratus liquor deſtilletur, & habebis ſpiritum urinoſum, qui in ſale armeniaco erat, reliquus liquor abſtrahatur ad conſiſtentiam ſalis, vel ad
187. *Mundo hactenus incognitũ.* tertias, & exhibebit jucundos cryſtallos, nec lixivioſæ nec urinoſæ, ſed naturæ alicujus tertiæ, mundo hactenus incognitæ, vel ſaltem, quoad effectum, parùm notę, quod
188. *Poteſtatem reſolvendi habens* ſal, mirabilem poteſtatem reſolvendi habet, præſertim ſi loco ſalis communis in pręparatione, ſalis armeniaci, vitriolum, aut ſpiritum vel oleum vitrioli adhibueris,
189. *Brevior Proceſſus.* præparatur etiam breviori modo hujus generis ſal, ſi oleum tartari fixi cum alumine in aqua reſoluto miſcueris, tum enim &
190. *Modus faciendi ſal volatile ex oleo vitrioli.* calx viva aluminis & ſalis tartari calx decidunt, reliquum filtratur, & ad ſalis conſiſtentiam inſpiſſatur, deſtillando & ſervando ſpiritum, qui ex reactione & evaporatione procedit, ubi etiam continuato igne, ipſum ſal volatile acquires, quod eâdem methodo cum vitriolo ſeu ſpiritu aut oleo vitrioli & oleo tartari vel borrace ſuccedit, porrò ſi in oleum tartari vel lixivium commune, tartarum pulveriſatum ſucceſſivè projeceris & modicam digeſtionem in occluſo adhibueris, finitaque reactione vel fermentatione bullularum, liquoroſam materiam deſtillaveris, ſimili ratione ſpiritum urinoſum

nofum & potentem acquires, reperiesque omne fal fixum alcali, naturam mediam cum tartaro induisse, ejusdemque qualitatis, quâ ex antecedentibus reactionibus præmemorata falia orta funt, esse. His præmissis nollem, ut credas, per præfatam operationem fal alcali ex ftatu fixitatis tantùm in ftatum medium deductum, aut in natura fuæ alcalitatis immutatum esse, neutiquam, nam deprehendes experientiâ, fal fixum alcali in hac operatione non modò in ftatum medium, fed totum in fal volatile, imò fpiritum penetrantiffimum abire, qui folus poteftatem habet, *cruditatem*, ut Helmontius vocat, nempe fulphur metallorum refolvendi, feparandi liberatamque fubftantiam Mercurialem elevandi & ob oculos ponendi, quod taliter experieris: Solve certam quantitatem falis tartari (notato tamen ejus pondere) in aqua communi, ut fiat forte lixivium, in quod medietatē pulverifati tartari crudi, vel cremoris tartari fucceffive injice, ftatim claude vas, & incipiet quafi fermentare, ubi in ifta fermentatione poft digeftionem per aliquot feptimanas ceffaverit ebullitio, totum lento igne deftilla, & videbis tam tartarum crudum, quàm ipfum fal tartari vel totum vel tamen majori ex parte in igneum penetrantiffimum fpiritum transmutatum esse, quod etiam de vino intelli-

191. *Sal tartari induit naturam mediam.*

192. *Et tandem volatilem.*

193. *Experimentum volatilifationis alcali & Mercurificationis metallorum.*

gendum

gendum eſt, in quo ſi ſal tartari ſolvas & ſpiritum inde deſtilles, invenies magnam partem ſalis volatiliſati, ſin verò durante fermentatione vel ebullitione in digeſtione metallum quoddam accomodare huic mixto ſciveris, comperies in hac ipſa reactione ſalis tartari, & tartari crudi, metallum diſſolvi, ſulphur ejus arſenicale diſcerpi & ſubſtantiam Mercurialem cum ſpiritu igneo in deſtillatione ſeparari & elevari, unde facilè præcipitari & revificari poteſt, ſive per ſalia contraria, ſive per metalla attrahatur, ut eſt aurum &c. & hoc eſt, propter quod totam hanc hiſtoriam expoſui, tria

194. *Tria circa mercurificationem obſervanda.*

ergò circa hanc Mercurificationem obſervanda ſunt, primò ſal alcali, ſecundò ſal armeniacum, tertio metalli connexio, ſal alcali quod attinet, ſive id ſit lixivium commune, ſive ex cineribus clavellatis, calce

195. *Quale alcali & ſal armeniacum eſſe debeat.*

vivâ adhibitâ, aut cineribus ex vite, aut ex tartaro vel nitro fixo & Regulo Martiali, unum idemque eſt, modo ſit pingue & ſubſtantioſum, ſal armeniacum verò ex ſale communi & ſpiritu urinæ, fuliginis, cornuum cervi, vel ex oleo vitrioli cum ſpiritu urinæ, vel tartaro crudo ſolo, vel cum ſale armeniaco junɛto conſtare poteſt. Metalla quæ huic mixturæ duplicatæ anneɛti debent, vel poſſunt cum ſale alcali vel cum ſale armeniaco, aut ejus vicem ſupplente

196. *Metallorum mercurificandorum, connexio cum alcali & ſalibus.*

tartaro

tartaro crudo aut ſale communi jungi, cum alcali junguntur, vel decoctione in lixivio, & tum præſtat ut metalla tum in ſulphure aduſtibili, tum in ſulphure arſenicali augeantur, ſic enim facilius ab alcali ſolventur, ſi illorum ſulphur aliqualiter emollitum fuerit, poſſunt autem metalla ſolvi in ſpiritu therebinthini vel oleo lini & ſimilibus, præſertim illorum flores, ut flores antimonii, ſaccharum Saturni, lithargyrium &c. vel cum arſenico aut terrâ ſalis communis in præcipitatione cornua poſſunt reduci in arſenicum in fluxu, ex. gr. antimonium ſulphur, & arſenicum confuſa exhibent realgar, hæc ergo mineralia & metalla juncta & aliqualiter ſoluta ejusmodi pinguedine, facilius deinde ſolvuntur in lixivio, non ſecus argentum auro mixtum ab aqua forti facilius ſolvitur, ſi plures partes argenti addantur, unum enim ſolvit alterum, ut in quartatione videmus, poſſunt etiam metalla ſolvi in alcalibus in via ſicca in fluxu, ut regulus Martis per nitrum, Tartarum &c. vel metalla poſſunt uniri ſali, quod cum urinoſis in ſal armeniacum concreſcit, ut ſi in aqua forti ſolvantur, & ſale communi vel ipſo etiam ſale armeniaco præcipitentur, vel ſi cum ſale communi calcinentur, extrahanturatque in ſalem concreſcant, quo in præparatione ſalis armeniaci uti poſſumus, ut in plum-

197. *Metalla in ſulphure combuſtibili augeri poſſunt & debent ut facilius in lixivio ſolvantur.*

198. *Exemplum in quartatione.*

199. *Metalla ſalibus jungenda ſunt, modus.*

200. *Metalla in vitriola reduci atque ex his Mercurius elici potest.* in plumbo, vel si in vitriola redigantur. hæcque in sua substantia vel oleum inde destillatum præparationi salis sarmeniaci adhibeatur, vel si in aceto, in spiritu nitri, in spiritu salis solvantur, quæ omnes solutiones cum spiritu urinæ transeunt in sal armeniacum, quod cum alcali reactionem committit, metallum taliter connexum Mercurificat,

201. *Metalla, sive salibus fixis sive volatilibus uniantur, reactionem pati debent.* possunt etiam metalla cum sale armeniaco sublimari & tum reactioni adhiberi, vel coquantur in tartaro crudo in aqua soluto, sive in rasuræ sive cristallorum solubilium forma, hic tartarus postea fermentet cum alcali, vel denique solvantur metalla in spiritu urinæ, vel spiritu igneo tartari & tum hic spiritus metallo imprægnatus, jungatur sali & fiat sal armeniacus, qui cum alcali patiatur reactionem,

202. *Proportio reactionis.* hoc tamen notandum, quod, quò magis metallum est subtiliatum & annexum ac solutum sive in alcali, sive in sale armeniaco, & quod, quò magis alcali agit in sal armeniacum, hoc melius etiam negotium succedere, quoniam *quo fortiora sunt subjecta reagentia, hoc fortior etiam est reactio, & reactionis effectus,*

203. *Effectus reactionis.* qui consistit in pinguedinis fixorum salium subtiliatione, & mediante hac sulphuris arsenicalis resolutione, ac Mercurii liberati elevatione. Ex prædictis ergò observationibus non obscurum erit dictum Helmontii explicare, calcina-

calcinata acerrima (nempe sale alcali vel arsenico aut salibus sulphureis resoluta me- 204.
talla) *sale armeniaco resoluto* (id est, passo sale armeniaco reactionem & dissolutionem sui spiritus) *& tartaro putrefacto* (sc. sale tartari reagente in salem armeniacum , vel etiam juxta literam intelligendo, nempe tartarum putrefaciendo , nam si tartarum crudum in aqua solvas, & in occluso per aliquot tempus digeras , situm contrahet & putrescet , postea destillatus spiritum dat igneum, qui omnia metalla , ipsum etiam aurum mirabiliter solvet, si ergò in tartaro crudo metallum aliquod solvas, atque prædicta ratione putrefacias, putrescet & resolvetur simul metallum, postea liquore destillato , in igneo spiritu Mercurium invenies) *dulcorantur* (id est mercurificantur, Mercurius enim talis non amplius corrosivus est, sicut in corrosivis seu calcinatis acerrimis fuit, cum ipsum etiam oleum tartari & sal armeniacum invicem digesta,& reactionem passa , dulcorentur , vimque corrosivam amittant.) Paucis ergò verbis & veris, Helmontius totam mercurificandi methodum 205.
præscripsit, sed sine commentario , intellectu difficillimis , ut ergò ad finem hujus mercurificationis properem , dico desiderari pro compositione Mercurii Philosophorum ex Marte sulphur aureum, & ex antimonio

Explicatio dicti Helmontii de mercurificatione.

Pro Mercurio Philosophorum sulphur Martis & sal antimonii desiderantur

timonio

timonio ſal metallorum reſolutivum, atqui
ſulphur Martis ex Marte non poteſt ſepara-
206. *Methodus præparandi ſulphur Martis.* ri, ſine reſolutione terreſtreitatis, per addi-
tionem ſulphuris communis augetur, per
ſalia verò reſolvitur ſimul cum aureo ſulphu-
re, atque ſic nulla ſeparatio datur, ergò
requirit ſal metallorum reſolvens, quod in-
genti ſua vi reſolutoria quidquid eſt impuri
207. *Modus præparandi ſal antimonii.* in Marte, abſorbeat, conſumatque, quod
aureæ vero naturæ eſt, conſervet in proprio
humido, quod eſt metallorum Mercurius,
tale verò ſubjectum non datur niſi in Anti-
monio, quod experientia videmus Martem
ſolvere, depurare ac in ſubſtantiam Mercu-
rialem redigere, quam regulum vocant, in
qua & ſulphur aureũ, Martis & ſal reſoluti-
vum antimonii conjunctim moratur, paſſum
208. *Regulus antimonii ſubſtantia duplicata.* in igne reactionem, & exinde producto
novo ſubjecto reguli, in quo omnia ſunt,
quæ in Mercurio Philoſophorum deſideran-
tur, nempe poteſtas reſolvendi & emollien-
209. *Sulphur arſenicale reguli, impedimento.* di aurum & argentum, eaque in actionem
novæ generationis deducendi; at obſtat in
antimonio adhuc ſulphur arſenicale, quod
Mercurium hunc duplicatum Martis & an-
timonii conſtrictum & coagulatum tenet,
in forma autem hac ſolida non poteſt agere
in aurum, multò minus illud emollire &
reddere Mercuriale liquidum, niſi ipſum
prius fiat liquidum & Mercurius, ergò ne-
ceſſariò

cessariò regulus hic debebit fieri Mercurius, atqui non potest fieri Mercurius sine ejus sulphuris arsenicalis separatione & Mercurii elevatione, sulphur autē arsenicale non potest separari, atque sic Mercurius liberari, nisi per pinguedinem penetrantem, sulphur arsenicale absorbentem, & Mercurium volatilisantem, talis verò pinguedo penetrans non datur symbolicè nisi in alcalibus seu salibus fixis. sed pinguedo nō potest inde liberari ac subtiliari nisi amotione terræ fixæ, quæ in alcali pinguedinem hanc ligat & arctam tenet; hęc verò terra non potest amoveri nisi reactione per simile contrarium, at non datur simile contrarium, nisi per sal volatile urinosum, tale autem est sal armeniacum, ergo concludo *sale armeniaco resolvi pinguedinem in alcali, hanc resolutam dissolvere sulphur arsenicale reguli, hoc dissoluto liberari ejus Mercurium, nempè objectum Mercurificans aurum & argentum*, quod nobis in quæstione fuit, prætereo notas usum & effectum Mercuriorum reliquorum metallorum, hac methodo produci possibilium, sicut & taceo de usu medico suprà citati sulphuris arsenicalis, in Mercurificatione hâc, è metallis extracto, quoniam ad propositum nostrum, nempè Mercurificationem auri nihil faciunt, etsi possibilitatem transmutationis metallicæ ad oculum demonstrent,

210. *Ejus separatio, cum Methodo resolutoria*

211. *Philosophica, & realis Conclusio pro præparatione Mercurii ex Regulo antimonii.*

monſtrent, cum quodlibet ſulphur arſeni-
212. *Vis transmutans ſulphuris arſenicalis metallorum* cale, ſpecificam quandam formam habea
communem Mercurium in verum tale me-
lum coagulandi, unde extractum fuit, Mercu-
riorũ etiam metallicorũ ſemper unus coctior
altero ſit, atq; ita etiam extra projectionẽ tin-
cturæ, ſolâ decoctione, invicem tranſmutar
queant metallici Mercurii, producende
alia metalla, hæc & ſimilia prout curioſa, ita
213. *Tertia claſſis Mercurificandorum corporum, nempe fixorum, auri & argenti.* cum immediatè nihil ad tincturam faciant
meritò ulterioribus obſervationibus ſuper-
ſedebo, & ad ultimam nempè tertiam claſ-
ſem Mercurificandorum corporum, ſcilicet
auri & argenti progrediar. Corpora hæc
decoctione indurata eſſe, ac prorſus homo-
genea experientia docet, hinc emollitio
opponitur, emollitio autem debet fieri per
liquidum, calidum, penetrans, ſic glacies
facilè diſſolvitur in aqua calida, qua pori
ejus penetrantur, ſimili planè ratione diſ-
ſolvitur aurum in argento vivo philoſopho-
rum, quod *calidum, liquidum, tenue eſt*, unde
Democritus Græcus jubet, *pharmaco i-
gnito ſpoliandam eſſe denſi corporis* (auri)
umbram (ſoliditatem) & in Roſario de
Mercurio Philoſophorum legitur, *Aqua
noſtra ſeu Mercurius noſter fortior eſt igne,
quoniam facit de corpore auri merum ſpiri-
tum, quod ignis communis facere nequit*, &
Paracelſus de hoc ſpiritu inquit, *Spiritus
meus*

mens calidus est spiritus, potestatem enim habet calefaciendi omnia congelata membra suorum fratrum (nempè metallorum), & in libro vexationis Alchymistarum, cum particulare philosophicum describit, sic loquitur; addam tamen in parenthesi commentarium juxta meam mentem et experientiam *Si Sphæram seu cœlum saturni* (antimonii) *cum vita terræ* (Mercurio) *in cursum* (Mercuriale) *deduxeris* (i. e. si ex antimonio Mercurium feceris) *tum debito pondere ei adde imperfecta metalla, Iovem, Martem, Venerem; & modicum Lunæ* (ad majorem acuitionem Mercurii) *permitte tam diu cum cœlo currere* (amalgama & distilla amalgama cum Mercurio Antimonii) *donec cœlum Saturni totaliter evanuerit* (nempè donec Mercurius antimonii omnem Mercurium ex metallis additis extraxerit, secumque per retortam sumpserit) *tum metalla sola remanent consistentia suntque mortua cum suis veteribus corruptibilibus corporibus* (sc. remanente illorum terrâ mortuâ & sulphure arsenicali in retorta) *assumpseruntque novum perfectum incorruptibile corpus* (videlicet illa substantia, quæ cum Mercurio antimonii per retortam transit) *quod corpus est spiritus cœli* (sc. aurum spirituale in tali Mercurio latitans) *unde planetæ revificantur, & recorporantur* (nempe in digestione & fixatione

214. *Explicatio processus Paracelsi de Mercurificatione per Mercurium antimonii.*

fixatione

fixatione talis Mercurii animali vel per se vel cum corpore perfecto) *hoc novum corpus separa à vita & à terra* (nempe separa Mercuriũ superfluum, reliquum præcipita & fige, & ex hoc fixo terreo præcipitato, extrahe aurum per solvens aliquod, reliquum verò quod extractionem non patitur, est terrea fæculentia rejicienda, utpote ingressum puriori substantiæ prohibens) *& retine reliquum, nam est aurum & argentum.* Hactenus locus Paracelsi, ad quem non pauci præsertim Glauberus commentati sunt, existimantes totam hanc operationem de refixatione per nitrum vel sub cupella in cineritio intelligi, sed falluntur, neque enim ista refixatione quicquam pluris auri vel lunæ ex metallis excernitur, quam in illis extitit corporaliter, cujus separatio, opus tritum, non Philosophorum esset, verum Paracelsum, *mercurificationem imperfectorum metallorum per Mercurium antimonii* intelligere ipsa verba, sensus & operatio clarissimè docent, prout in parenthesibus ad notavi, seipsum quoque clarè circa hunc passum explicat Paracelsus lib. 1. de nat. rer. *Regeneratio inquit & renovatio metallorum fit ita, quemadmodum homo redit in terram, ex qua primò fuit desumptus, & ita rursus in die novissimo regenerabitur, sic & metalla iterum possunt in Mercurium ex quo primò nata sunt, abire, & cum*

illo

illo solvi, & Mercurius fieri, & iterũ per ignẽ, qui etiam judicabit mundum, renasci & clarificari, hac viâ, inquit, *generantur tinctura speciales argenti & auri, legantur,* quæ *Suchtenius* de vi resolutiva Mercurii antimonii scribit, & qualiter ex Marte aurum per eum excernatur, & quomodo hoc aurum per spiritum Veneris in corpus coaguletur, item in processu *Barnaudi* sub finem supplementi mei in Physicam meam subterraneam allegato, ubi aurum per Mercurium Philosophorum in atrum pulverem, qui in aurum non amplius possit reduci jubet, & omnia clarissimè convenient, Mercurium philosophorum maximam potestatem non modo omnia metalla, sed etiam ipsum argentum & aurum resolvendi habere, ut latiùs thesi antecedente probavi. Nunc verò in hac thesi pro conclusione nonnulla attingenda sunt, quæ ad habilitationem auri vel argenti faciunt, ut nempe ad mercurificationem magis prona fiant, Mercurioque Philosophorum libentiùs pateant, *Philatetha* hujus præparationis memor esse videtur, cum in introitu suo cap. 18. sic ait, *Repagula auri vulgaris solve, quæ dicitur præparatio prima, qua incantamentum corporis ejus solvitur, sine quo opus mariti nequit perficere, torridi tum Vulcani operam implorare debes,* alibi, *cum Sole vulgi si operatus fueris,*

215. *Potestas Mercurii antimonii resolutoria.*

216. *Habilitatio auri ad faciliorem mercurificationem.*

217. *Philatethæ doctrina circa hæc.*

ſublimando ac bulliendo ſunt materialia, ut poſtea illa cum Virginis lacte unire valeas; & alibi, *cape ſolis vulgi partem unam benè purificatam, & Mercurii noſtri ſume clari partes tres, junge & impone igni dando calorem, in quo bulliat, ſudetque, ſudor eius circuletur, & hoc de die ac nocte per dies noctesque 90. & videbis Mercurium hunc omnia elementa ſolis vulgi diſgregâſſe, iterumque conjunxiſſe, bulli poſtea per dies alios 50. & videbis ſolem vulgi per Mercurium noſtrum converſum in ſolem noſtrum, qui eſt medicina primi ordinis.* Et alibi, *jam verò ſi decoctioni ſolis vulgi utut puriſſimi cũ Mercurio noſtro regimẽ lapidis adhibueris, in erroris via es pro certo. Quare ſi cum ſole vulgi fueris operatus forti indiges decoctione, igneq; proportionato, poſtea vero benigniſſimo igne progredere.* Et alibi, *ſi in opere ſolis vulgi proceſſum inceperis, actio tum paſſioque fit in rebina.* Et alibi, *in Mercurio quem deſcripſi, ac ſole puriſſimo vulgi, ſi laboraveris debito igne, ſolem noſtrum invenies intra menſes ſeptem aut novem ad ſummum; lunamque noſtram intra menſes quinque.* Ex quibus dictis tria ſunt conſideranda, 1. poſſe dari aliam mercurificationem, quàm in auro & argento vulgi. 2. Aurum vulgi cum Mercurio Philoſophorum junctum non illicò reſolvi, ſed certum tempus requiri. 3. Aliud eſſe regimen ignis in mer-

218. *Annotata ad Philatetha opinionem.*

in mercurificatione auri vulgi cum Mercurio Philosophorum, quàm in auri philosophici, seu auri resoluti decoctione. *Primum* confirmat Philatetha clarissimis verbis cap. 18. scribendo sequentia. *Scias Mercurium nostrum de se dare aurum, quod si non noris, quod sit secretum nostrum subjectum, oportet, ut pro sole vulgi vendas, estq; in omni examine sol verus ac proinde venalis est, id est vendi potest cuivis sine scrupulo, sol proinde noster est vulgò venalis, sed non vulgò emendus, quia ut noster sit, nostra opus est arte, posses in sole, lunaque vulgaribus solem nostrum reperire, ego ipse in his quaesivi, & reperi, at haud opus est facilè, leviori cum negotio lapis ipse faciendus est, quam lapidis proximam materiam in auro vulgariter emendo invenies, quare aurum nostrum est lapidis nostri materia proxima, aurum vulgi propinqua, metalla remota, eaque, quae non sunt corpora metallica, remotissima, sive potius aliena, aurum vulgi est, cujus anima, ut ab ignea Vulcani tyrannide sit tuta, in arcem clausam se recepit, sed si aurum nostrum quaeris in re media, inter perfectum & imperfectum quaere, & invenies.* Et alibi: *Nacto hoc sulphure* (sc. auro) *ne credas te habere lapidem & ejus materiam, quam possis in re imperfecta intra septimanam quaerere & reperire.* Et alibi, *loquuntur quidam de auro argen-*

toque vulgi & verum dicunt, negantque alii idem & verum dicunt. Et alibi, *lapis noster est in omni metallo & minerali, quia sol vulgi ex ipsis extrahi possit, ex quo sol noster propinquus peti possit, in omnibus puta metallis vulgi sol noster, at in auro argentoque propinquius continetur, ergò inquit Flamellus, quidam in Iove, quidam in Saturno laboraverunt, ego verò in sole laboravi, & inveni, est tamen unum in regno metallico originis miræ, in quo sol noster propinquius est, quàm in sole & luna vulgi, si in hora suæ nativitatis eum quæras, qui in Mercurio nostro liquescit, sicut glacies in aqua tepida, & tamen auro quodammodo assimilatur, tamen hoc in sole vulgi immediatè non invenies, at ex illo per Mercurium nostrum digerendo per dies 150. invenies veram hanc, eandemque materiam, quæ est aurum nostrum, viâ longiori quæsitum nec adhuc tam pollens, ac illud, quod natura ad manus reliquit, & tamen tertiò rotando rotam, idem in utroque invenies, hac tamen cum differentia, in priori mensibus septem, in posteriori anni spatio cum dimidio.* Hæc & similia

219. *Mercurius Philosophorū sola digestione in aurum maturatur.*

Philatethæ facilè intelligi possunt, si consideretur, quæ de Mercurio Martis & antimonii thesi præcedente scripsi, quod nempe sit agens metallicum, & ignis mineralis in motu, ergò perficiet seipsum in aurum, & quod sola digestione in aurum maturetur,

tur, quodque ille Mercurius sit aureę substantiæ, & deauret, Regulus enim Martis cum cinabrio tritus, & mixtus, ac destillatus, Regulum de regulo dejicit, qui sufflatione vel cupellatione probatus, bonæ notę aurum exhibet, ergò erit aureæ naturæ, multò magis Mercurius ex illo, hoc verò sciendum, quòd Mercurius Martis & antimonii præcipitatus, aurum Horizontale & Philosophicum sulphur vocetur, qui pręcipitatus, cum fixus est, sub pulveris specie facillimè in novo sui generis Mercurio solvitur, atque ita fixitas in Mercurium semper plus introducitur, nam quando Mercurius transit in soliditatem pulveris præcipitati, tunc transit de natura Mercurii in naturam sulphuris, æque ac sanguis coquitur in naturam spermatis, at sulphur hoc proprium fixatum, resolutum in proprio Mercurio, necessariò introducit in suum Mercurium majorem formam fixitatis, Mercurius verò plus subtiliat resolvendo hoc proprium sulphur, unde necessariò tincturæ exaltatio, abbreviatio, & subtilis formę introductio sequitur, hinc optimè loquitur Lullius cap. 32. *Recordamur nos dixisse in nostro testamento, quod nullum argentum vivum promptiùs convertatur in substantiam sulphuris, quàm illud, in quod qualitates sulphuris per dissolutionem sufficienter sunt introductæ, nec ullum sulphur*

220. *Experimentum.*

221. *Aurum Horizontale quid sit?*

222. *Facilè per Mercuriũ resolubile.*

223. *Introducit magnam perfectionẽ & fixitatem.*

224. *Tinctura exaltatio.*

225. *Cohobatio Mercurii supra proprium sulphur Mercuriũ.*

sulphur promptius congelat argentum vivum, quàm illud, in cujus natura substantia, ipsum argentum vivum existit, per artis ingenium (fixatione) in id conversum, quia tunc natura naturam complectitur propriam,
226. *Reductio auri Philosophici in corpus metallicum, nocet arti.* *& amicabilius gaudet in ea, quàm extranea; hactenus Lullius.* Sciendum autem, si pulvis hic præcipitatus reducatur in corpus, quòd ejus resolubilitas in Mercurio suo, magna ex parte pereat ob adeptum crassius corpus, etsi tamen auro communi adhuc
227. *Differentia auri Philosophici cum auro communi.* resolubilius sit, testante *Alexandro à Suchten* in secundo libro Tractatus sui de Antimonio, ubi exemplum recenset argenti & auri ex Regulo facti, per Mercurium antimonii rursus in Mercurium reducti, quod aurum commune non facit, reprobante
228. *Fallacia Alexandri à Suchten.* proinde Authore illud aurum & argentum, sed ludente simul lectorem, quasi hoc aurum vel Luna ex antimonio factum non valeret, ut nempe deterreat lectorem ab illo, cum tamen in eo abbreviatio operis consistat. Cæterum quæ de argento Philosophorum Philatetha ait, non sic intelligenda sunt, ac si argentum esset forma argenti, sed ante-
229. *Tinctura ad album non requirit sulphur differens ab auro.* quam Mercurius antimonii ad decoctionem auri pervenit, necessariò gradum Lunę attingit, ita quod, licet tinctura ex auro corporali facta sit, tamen si vera facta fuerit ejus reductio, prius argentum tinget, quàm aurum

aurum, cum nempe in gradu albedinis eſt, quando ergò Philoſophi de argento Philoſophorum, vel de tinctura ad album loquuntur, tum intelligunt Mercurium auri, ad gradum argenti decoctum, atque hæc eſt ratio, quod Philatetha pro opere auri ponat 9. pro argento verò tantùm quinque menſes, *minus perfectum enim brevius tempus ad decoctionem requirit, quàm magis perfectum.*

230. *Aurum commune per Mercurium Philoſophorū non ſtatim mercurificatur.*

Secundò ex prædictis claret, aurum commune etiam per Mercurium Philoſophorum nón ſtatim, ſed ſucceſſivè ſolvi, præcedente nempe calcinatione in Mercurio, quam alii *impropriè putrefactionem* nominant, habetque ſe hæc calcinatio per modum præparationis bynes, ubi triticum, niſi humectetur & torreatur, incaleſcat & excreſcat, non reſolvitur, ut aquæ ſubſtantiam ſuam communicare poſſit, ſic niſi aurum cum Mercurio miſceatur, humectetur, incaleſcat excreſcat in arbuſculas, figatur, & precipitetur, non reſolvetur, ut ex illo ſubſtantia Mercurialis erui poſſit. Tum videmus, quod omnia corpora, quæ magnam fixitatem, ſoliditatem, duritiem & ſiccitatem habent, non niſi tractu temporis, & ſucceſſivâ humectatione, aut ut vocant, cohobatione reſolvi & liquidificari, ſic etiam aurum unâ vice à Mercurio, præſertim communi ob nimiam ejus humiditatem & craſ-

231. *Exemplum in præparatione cereviſiæ.*

sitiem non resolvitur , ob compagem auri nimis crassam , siccam, tenacem & strictam, sed frequenti humectatione & cohobatione , quod manifestâ experientiâ videmus ,
232. *Experimentum cohobationis.*
aurum enim vel argentũ cum Mercurio amalgamatum , si per destillationem Mercurium amittat , & cum eo denuò amalgametur , hæcque operatio aliquoties repetatur , aurum vel argentum sic fusile reddi , ut ceræ instar in vitro fluat , omniaque vitra tingendo penetret, at leniter fluere , vitra penetrare , primus gradus ad emollitionem Mercurialem, ad subtilitatem est. Tertiò re-
233. *Regimen ignis in solutione, fortiùs esse debet quam in coagulatione.*
gimen ignis in mercurificatione, fortius esse debere, quàm in Mercurificati fixatione, ratio & experientia docent, *quæ enim constrictos poros habent , hæc ignis non tantum penetrare potest, quàm laxos poros , at aurum compactos habet poros*, quod gravitas indicat , ergò calor fortior debet esse pro penetrandis &
234. *Duo regimina ignis.*
emolliendis illis , quàm si jam incipiant mollescere , præsertim Mercurificari , duo ergò regimina ignis sunt , nempè in Mercurificatione auri , & in auri Mercurificati
235. *Veræ operationes naturæ.*
fixatione , hæc posterior lentum , prior fortiorem , in posteriori veræ actiones ,
236. *Quid sit duplicatus Mercuri⁹ ? seu illorum Rebis.*
operationes & colores apparent inter activum & passivum unius naturæ , nempe Mercurii Philosophorum & auri , qui jam verus est ille duplicatus Mercurius (sicut sperma & semen

& semen fœmineum in utero, tum demùm vera & unica materia hominis vocari possunt, non quando sunt extra vas duo diversa. Philosophorum seu Rebis, aut *duo in una liquiditate Mercurii*, in priori qui apparent colores & operationes, ficta sunt, quia tantum promanant ex calcinatione & emollitione materiæ, nempe auri, *aliud ergò est præparare materiam, alind materiam præparatam formare*, quoniam verò de hoc posteriori actu, in thesi quarta de forma absoluta tincturæ sufficienter egi, ipse etiam Philatetha omnesque Philosophi de regimine ignis in opere ipso sufficienter clarè scripserint, heic loci huic negotio supersedebo, & ad Mercurificationem seu præparationem materię ulterius progrediar. Intentio ergò Alchymiæ est, *ut introducant perfectè & inseparabiliter formam auri vel argenti in argentum vivum, necessariò concludentes, quod per hanc introductionem aureæ formæ in Mercurium, is in aurum recongelari debeat, & si hoc subtilietur, secuturam etiam in recongelatione subtiliorem & nobiliorem auri formam, quam tincturam vocant, supponentes illam propter subtilem fixitatem & penetrantiam, formam suam auream multiplicativè & cum lucro in metalla introducturam, eaque in aurum transmutaturam*, quæ omnia hactenus sufficienter

237. *Duo in carne unâ.*

238. *Operationes fictæ.*

239. *Intentio philosophica Alchymiæ.*

cienter

cienter rationibus & experientiis probavi,
240. *Solus Mercurius Philosophorum in tincturam & aurum transit.* ac quoque demonstravi, ipsam formam auri etiam extra aurum corporale embryonaliter & potentialiter in Mercurio philosophorum latitare, qui sola digestione in aurum, & per repetitas solutiones & congelationes in tincturam mutari, & decoqui possit. Verùm tempore longiori, sicut enim aqua com-
241. *Exemplum* munis diu cocta tandem cocturâ longâ digeritur, cruditatemque deponit, at multo breviori spatio frusto carnis imposito, in salutare jusculum alteratur, ita Mercurius Philosophorum semen quidem activum aureum in se continet, quod solâ digestione de potentia in actum prodit, tempore tamen sat longo, & digestione ingeniosâ, ita idem Mercurius in qualitate sua augeri potest, si aurum corporale à natura productum, & jam actu existens in eo solvatur, ipsiq; communicetur, sic enim qualitates aureæ actuales, evocabunt Mercurii qualitates aureas potentiales, totumque negotium facilius & brevius absolvetur, licet tot mille, non tingat, cum aurum actuale ad tantam subti-
242. *Variatio operationis & temporis consistit in gradibus subtiliationis auri.* litatem reduci difficulter possit, quàm illud existit, quod est potentiale, si figatur, *coagulatio enim se dirigit juxta subtilitatem*, interim tamen negandum non est, opus multum accelerari posse, juxta nempè auri subtiliationem, quæ cum varia sit, varia etiam

erit

erit operatio, ejusque subtilitas, tempus & effectus, fateor, modum, quem Philatetha cum auro communi describit, solâ decoctione cum Mercurio, tædiosum & longum esse, quoniam aurum non præparatum est, verum si antequam Mercurio jungatur, ad Mercurificationem habilitetur, & subtilietur, multò brevius & facilius negotium succedet, dari autem talem subtiliationem & præparationem auri, ut facilius cum Mercurio Mercurificetur, ratio & experientia docent. *Objicies*, me repudiâsse in præcedenti thesi quarta omnem auri subtiliationem, quæ non fit per Mercurium, ad quod ℞. distinguendo, me repudiâsse subtiliationem auri per solventia sc. aquea, ignea, & terrea, & omnia, quæ non sunt de Mercurio, in ordine ad ipsam Mercurificationem auri, sed non in ordine ad faciliorem habilitationem seu preparationem ante & ad ipsam Mercurificationem, exemplum videmus in antimonio, quod crudum & pulverisatum minimè solvitur in spiritu therebintini, at per se sublimatum & subtiliatum in flores, statim in præfato spiritu solvitur, at sublimatio antimonii in flores non est solutio antimonii in spiritu therebintini, interim tamen deducit ad illam, & præparat antimonium ad illam, sic aurum crudum difficulter solvitur in Mercurio,

243. *Aurum subtiliatum facilius & brevius operatur ad tincturam.*

144. *Distinguendum est circa auri subtiliationem in ordine ad præviam præparationē & in ordine ad ipsam mercurificationem.*

145 *Exemplum*

curio, at ſubtiliatum per ſolventia, facillimè ſolvitur, non quod iſtæ ſubtiliationes vel ſolventia, ſint ſubjecta Mercurificantia, vel ipſe actus Mercurificationis; ſed quod præparent aurum, ut habilius reddatur ad Mercurificationem: videamus ergò quæ requirantur ad iſtam habilitationem, vel facilitationem Mercurificationis. Et erunt tria, nempè *amalgamatio, ſublimatio & revificatiò.* Amalgamationem quod attinet, dices mirum eſſe, me illam pro difficultate in medium producere, cùm nihil facilius ac auri calx cum Mercurio amalgametur: ℞. me loqui de amalgamatione auri ſubtiliati, ſeu calcis aureæ cum Mercurio, cujus calcis, utcunque ferè præparetur, naturæ eſt, quod Mercurium ac amalgamationem cum illo abhorreat, (ob interpoſitum ſulphur arſenicale ſolventium, quod Nympham vocant) quod in auro fulminante, multiſque aliis generibus calcium auri & argenti, ſicut in luna per ſalem communem præcipitata, vulgò Luna cornua dicta, manifeſtè videmus, adeò quod inter ſecreta numeretur ſolvens invenire, quod tales calces ſolvat, cum ne ipſa quidem aqua fortis, propriam calcem auri vel argenti (ſine præcedente candeſcentia) reſolvat, multò minus talis calx cum Mercurio amalgametur, quin imo Mercurius cum puro auro vel argento

246. *Requiſita tria prævia ad faciliorem habilitationem mercurificationis.*

247. *Amalgamatio.*

248. *Sulphur intercutaneum.*

gento aliquoties amalgamatus, & ab illo abstractus ac realgamatus, tandem metallum etsi solidum & purum, respuit, idque in ulteriori amalgamatione abhorret, nisi oleo fætido tartari vel aceto aut aliis imbibatur, quæ cum sint salium volatilium naturæ, nempè urinosæ (id est, multum participant de terra tertii generis Mercurificante seu fluidificante, ut in physica mea subterranea de principiis ostendi) ideò aurum & argentum reddunt fusile, dulce, ac molle, at fusile esse, est principium ad Mercurificationem, ergò hæc præparatio conducit, quod manifestè in spiritu salis armeniaci videmus cum spiritu vini mixto, aurum enim liquefactum, ac in hunc duplicatum liquorem effusum, valde dulcificatur, ut plumbi instar molle sit, quæ liquefactio & infusio, si aliquoties reiteretur, aurum levissimo igne etiam fluit, notusque mihi modus est, mediante quodam spiritu urinoso, & aurum & argentum, omneque metallum reddere fluidissimum, dulcissimum, ita ut ceræ instar fluat, atque cum Mercurio facilè amalgametur, in ejusque liquiditatem transeat, dico ergò quod talis amalgamatio sit vera quædam præparatio auri vel argenti, omnisque metalli ad suscipiendam amalgamationem & Mercurificationem; quò enim corpora faciliùs

249. *Experimentum.*

250. *Amalgamatio vera est primum principium mercurificationis.*

lius, & intimius coeunt, hoc libentius & fortius miſcentur, & penetrantur, omnis autem, ut ſupra demonſtravi, *penetratio naturæ paſſivæ eſt fundamentum intimæ transmutationis,* ergò ſi aurum vel argentum ſic præparetur ac fuſile reddatur, ut Mercurius id intimius, quàm in communi amalgamatione penetrare queat; neceſſariò id etiam fundamentalius ad ſe attrahet, fluidificabitque, fluiditas verò Mercurialis, etſi ſit ſaltem qualitas ſuperficialis, nempè ſolutio continui, nihilominus primus gradus eſt ad communicationem internarum qualitatum, quæ in Mercurio in volatilitate potiſſimum heic loci conſiſtunt, ut nempè

251. *Auri & argenti volatiliſatio.* *ſecundo* aurum cùm Mercurio taliter amalgamatum, & fuſile redditum, etiam cum illo in ſublimatione ſeu deſtillatione aſcendat, concomitetur, reddatur volatile, neque fixum in vaſe deſtillatorio, vel ſublimatorio remaneat *Objicies* eſſ. contra naturam auri, ignem fugere & volatile fieri, ad

252. *Diſtinguendum inter aurum ſolum & mixtū.* quod ℞. diſtinguendum eſſe inter aurum ſolum & per ſe; & inter aurum per addita præparatum, ſic enim experientia didicimus, aurum per quædam ſalia, exempli grat. nitri, aluminis, ſalis armeniaci, ſola trituratione & coctione, mediante aquâ communi, ſic reſolvi; ut facillimè per Mercurium in Mercurium abeat,

cum

cum eoque, accedente inprimis sulphure communi, in cinabrium elevetur, atque, omne corpus, quod cum Mercurio in cinabrium elevatur, transit in volatilitatem Mercurii, fitque currens Mercurius; si à sulphure liberetur, quòd autem metalla mediante Mercurio & sulphure in cinabrium elevari possint, jam pridem observavit Geber lib. 2. part. 1. cap. 6. de auro, cum ait, *quod verò sulphur sit tingens; patet per hoc, quod admistum argento vivo, ipsum per sublimationem in colorem transformet rubeum, quòd cinabrium vocant & quod cum amalgamatur cum corporibus* (metallis) *& sublimatur forti ignitione de corporibus, ita quòd illorum ascendat subtilitas* (pars Mercurialis) *cum illo, citrinissimum creet colorem* (ut videmus in præparatione auri musici ex amalgamate Jovis, porrò ipsum argentum vivum commune si acuetur, vel præcipitetur cum nitro, vel sale communi, addaturque argenti calci vel puræ, vel per spiritum nitri cristallisatæ, simulque sublimetur, potior pars argenti cum Mercurio ascendit, fitque leviter Mercurius currens, metalla etiam sale vel spiritu armeniaco sublimari, subtiliari, atque ad Mercurificationem taliter habilitari possunt, ut ipsis nihil, præterquam tertium requisitum, nempè revificatio desit; etsi verò

253. *Aurum fit cinabrium*

254. *Experimentum Mercurificationis argenti.*

255. *Revificatio necessaria.*

verò corpus quoddam metallicum ſic præparetur, ut ſublimetur, ut volatiliſetur, ut vel ſalis, vel præcipitati vel ſublimati, vel arſenici, vel ſulphuris aut cinabrii formam induat, proximeque Mercurificationi ſit, niſi tamen revificetur, non habebitur Mercurius currens. Ad revificationem
256. *Continuitas quid?* verò requiritur *continuitas*, ſicut ad ſubtiliationem vel ſublimationem *interpoſitio*, *& particularum disjunctio*, cum itaque me-
257. *Methodus revifica-tionis.* talla in ordine ad Mercurificationem, ſublimantur, corpuſcula illorum disjungi, terrâque tertii generis nempe Mercurificans, & fluidificans, ſeu ſulphur aut ſal Mercuriale interponi debet, quod, quoniam ſulphuri arſenicali ſemper conjunctum eſt, quo tanquam ſcabie vel aqua ſubcutanea vexatur, ne coëat, aut in continuam liquiditatem abeat, neceſſariò in revificatione talis corporis ſublimati, particulæ arſenicales ſeparari debent, ut reliquæ particulæ in liquiditatem Mercurii coire debeant, quas particulas arſenicales
258. *Nympha quid?* ſalium, quidam Nympham vocant, ſeu hymen, impediens coitum, quod manifeſtè videmus in Antimonio, hoc enim ſubli-
259. *Exemplû.* matum per ſalem armeniacum, & reſolutum ac præcipitatum in aqua communi, ut cera, nempè ut arſenicum fluit, eſtque proximè argentum vivum currens, modo nympha

nympha ſeu terra arſenicalis ab eo abſtrahatur, quod etiam de Luna cornua intelligendum, quæ facillimè in Mercurium currentem abit; modò terra arſenicalis (ſalis) ab illa ſeparetur, quæ quomodo ſeparari debeat, per ſpiritum volatilem ſalinoſum in antecedentibus ſatis ſuperque demonſtratum eſt, ſupervacaneum proinde hoc loco recenſere, & repetere; quoniam verò Philatetha, quod hactenus dixi & demonſtravi, ſatis apertè, & fideliter in introitu ſuo aperto ſcribit, placuit pro coronide quædam capita ex illo recapitare, atque commentario illuſtrare, ubi, quæ Lectori obſcura erant, ad oculum patebunt; ſciendum autem eſt, ut ſupra demonſtravi, corpora imperfecta duplici viâ mercurificari poſſe, nempe per ſalia ſola, vel pro leviori revificatione per Mercurium, quod Philoſophi omnes inculcant; dum ſcribunt, *fac Mercurium per Mercurium, per aquam Mercurialem,* ubi per aquam Mercurialem ſalia reſuſcitativa intelligunt, arſenicale ſulphur ſeparantia, hanc viam ingreſſus eſt Philatetha, utpote de Mercurio antimonii tractans, quod minerale imperfectum, non tam forti ſulphure arſenicali coagulatum, hinc facilioris reſolutionis eſt, quare primus gradus ut cum Mercurio amalgametur, ſublimetur, & revificetur. Sed percipiamus mentem

260. *Duplex via Mercurificationis.*

Philatethæ , mentionem facientis primò
261. *Tria de Mercurio Antimonii ejusq; præparatione notanda.* Reguli Antimonii, ejusque præparationis; Secundò de reductione Reguli in Mercurium currentem, ſeu mercurificatione Reguli. Tertiò de uſu Mercurii antimonii. *Primum* quod attinet, Reguli nempe antimonialis neceſſitatem & præparationem
262. *Tres Reguli antimonii dantur.* ſciendum eſt, tres Regulos dari, quorum unus per carbones, alter per ſalia, tertius cum Marte fit, qui ultimus ſolus eſt ſtellatus, nam utcunque antimonium tractetur, nunquam ejus Regulus verâ ſtella ſignabitur,
263. *Forma Reguli ſtriata ex ſulphure.* niſi Mars accedat, *ſal enim junctum ſulphuri formam ſtriatam exhibet*, ita ſal metallicum, quod eſt in Antimonio ſi jungatur ſulphuri Martis , ſtrias parit ſtellæ inſtar, *Antimo-*
264. *Definitio antimonii.* *nium* ergò Philatetha magnetem & puriorem Martis ſubſtantiam , chalybem Sophorum vocat ; nominat etiam Antimonium liquorem Saturniæ vegetabilis , ſerpentem qui Cadmi ſocios voravit, terram, centrum occultum ſale abundans , qui aurum calcinare poteſt , & Martem vocat Draconem igneum, cœlum, Cadmum, noſtri operis clavim ſine quo ignis lampadis nullâ arte poteſt accendi, auri mineram, ſpiritum præ cunctis valdè purum , ignem infernalem ſecretum , mundi miraculum , &c. *Regulum* verò ex Antimonio & Marte compoſitum vocat chaos ſeu medium

inter

inter mineram & metallum, quod nec corpus nec spiritus est, sed mixtum quoddam mirabile, quod se ad metalla habet, ut mater, Arsenicum nostrum, aerem nostrum, Lunam nostram, meretricis nostræ menstruum, Leonem viridem, Draconem Babylonienfem veneno suo cuncta interimentem, notatum ab Omnipotente signo notabili astri septentrionalis in horizonte hemisphærii, polo nempè centrali extra verso: chaos, intra quod est cœlum Philosophorum in centro suo, quod centrum est revera astrale. Chamæleon sive chaos nostrum, in quo latent omnia arcana virtute non actu, infantem hermaphroditum. Præparationem verò Reguli expressis verbis docet cap. 7. sequentibus. Sumantur draconis nostri ignei *nempè Martis*, qui in ventre suo chalybem occultat Magicum, partes quatuor, Magnetis nostri *nempe Antimonii* partes novem, misce simul per Vulcanum torridum in forma mineralis aquæ, cui supernatabit spuma rejicienda, testam repudia, nucleumque selige, purga tertia vice per ignem ac salem &c. Mercurificationem verò Reguli nullibi non indigitat, semperque fatetur & conqueritur esse in Regulo Antimonii sulphur quoddam arsenicale, seu aërem, quod ingressum aquæ mineralis extracentralis, nempè Mercurii

265. *Definitio Reguli.*

266. *Præparatio Reguli.*

267. *Mercurificatio Reguli.*

vivi communis in aquam centralem Reguli nempè Mercurii ejus prohibet, Mercurificationemq; impedit, hoc sulphur vaporosum externum comburens, vocat furem & nequam arsenicali malignitate armatum, quem juvenis alatus Mercurius horret, nominat etiam feram, Leoně, canem corascenum, qui non nisi per binas Dianæ columbas (salia) temperari & domari poteſt, nempè per salia alcalia & urinosa, quæ malignitatem hanc arsenicalem contemperant, Regulumque Mercurificant. Sciendum etiam eſt, tres

268. *Tres reguli ſtatus, uſus Mercurii antimonii.* eſſe chalybis & magnetis sophici ſtatus, *primò*, ut fiat mixtum quoddam, quod Regulum ſtellatum vocamus, *secundò*: cum pars quædam sulphuris arſenicalis à Regulo ſeparatur, non omnis tamen, ſed tanta, ut Regulus adhuc ſit metallum, ſed malleabile, quod *plumbum Antimonii* vocant: *tertiò*, cum etiam ex hoc plumbo reſiduum ſulphuris ſeparatur tum *Mercurium* currentem vocant. Uſum Mercurij reguli indicat Philatetha vocando hunc Mercurium Sophicum, aurum noſtrum, album, crudum, ſperma fœmineum, ſine quâ ſponſâ, aurum corporale commune mortuum eſt, laudando altiſſimum, quod Mercurium hunc creaverit, eique naturam cuncta ſuperantem dederit, ſine quo vanum eſſet opus Alchymicum. Deinde dicit, quod Mercurius hic

Reguli

Reguli omnibus corporibus metallicis prædominetur, illaque solvat in materiam proximam Mercurialem, sulphura eorum separando, & quod Mercurius hic sit homogeneus interno sulphure per artificium nostrum gravidus, solem emolliens, sulphure spirituali metallico prægnans, metallorum primum movens, rotam vertens, axemque revolvens, quod sit vita, quæ Mercurium communem animat, in actum ducit, atque fæces terreas ab illo separat, quique se habet ad Mercurium communem, ut activum ad passivum, vivum ad mortuum, spiritus ad corpus. Sciendum autem est Philaletham, sicut duas Mercurificationes proponit, ita
illum etiam duplicem usum Mercurii Reguli proponere, nempe applicando Mercurium Reguli cum auro communi, vel tractando, Mercurium Reguli per se ut in antecedentibus de auro Philos. dixi. 269. *Duplex usus Mercurii Reguli?*

Sed nunc ad hujus Thesis finem properandũ, atque quasi in pugnum unum, tota de Mercurificatione doctrina coronidis loco con trahenda est, quæ sextuplex est, *Primò* enim aliqui reperiuntur ut *Beguinus*, qui ex omnibus corporibus etiam animalibus & vegetabilibus argentum vivum elicere conantur, verùm quantùm hi errent, superius demonstravi, argentum enim vivum est decompositum, constans ex 270. *Summaria Doctrina de mercurificatione sextuplex,* 271. *Prima.*

 materia

materia metallica & terra Mercurificante, prout in physica mea subterranea demonstravi, materia metallica nullibi nisi in regno minerali invenitur, terra verò Mercurificans nempe sal alcali volatile, seu ut clarius loquar *sulphur aliquod arsenicale album*, in omni re reperitur hujus mundi, adeò latè ejus substantia diffusa est, quidquid etiam mihi neget *Morhofius* in Epistola de metallorum transmutatione ad Langelottum p. 82. ubi se capere non posse profitetur, quòd *oleum lini ad metallicam naturam conferre valeat*, sed facile capax fiet, si experimento observetur, in omni oleo, & pinguedine præsertim tartari, & urinæ, sulphur, ipsum etiam aurum dealbans, mercurificans, imò fixationem cum illo ferens, latere, cujus quædam experimenta *Glauber in lapide suo animali* recensct, sunt ergò quidam, qui non ineptè statuunt, causam Mercurificantem *universalem* esse, & in omni re, præsertim urinosa latere, tales autem sumunt causam efficientem pro effectu, quando dicunt, Mercurium in omnibus rebus latere, non secus, ac si dicerem, vitriolum Veneris in omni sulphure latet, eò quòd omne sulphur ex Venere vitriolum faciat.

272. *Secunda.* *Secundò* sicut priores in omni re argentum vivum saltem potentialiter supponunt, ita è contra quidam reperiuntur, qui omnimodè

modè, etiam ex metallis argentum vivum præparari posse negant, ut Author *non entium* & *Rolfincius*, sed hunc publicè convici, & refutavi, tum rationibus, tum experimentis in Physicæ meæ subterraneæ capite de liquefactione & supplemento primo, capite quinto, esto enim, quòd inter Chymicos non conveniat de causa & modo Mercurificationis, quodque Rolfincius ista assequi non possit, interim tamen contra manifestum experimentum clamandum non est, præparet enim ex Marte, vel Venere more communi vitriolum, solvat hoc in urina, digerat lentè per aliquot dies, filtret, terram albam in filtro servet, donec illam noscat, & mihi gratias agat, sed liquorem filtratum leniter destillet per Alembicum, sub finem dando ignem sublimationis, tum in primo liquore, qui extillat, Mercurium currentem inveniet, saltem tot grana, quæ ad demonstrandam veritatem sufficient, liquor verò rectificatus in Medicina, si non primum, saltem non postremum locum obtinebit. Ex qua operatione, ut dixi, tres insignes effectus oriuntur, aquæ nempe Medicinalis, argenti vivi currentis, & terræ albæ. Ecce experimentum sole meridiano clarius, contra quod nulla exceptio, causas harum operationum recensere jam non vacat, claret enim ex antecedentibus.

273. *Tertia.* *Tertiò* dantur inter *Mercurialistas*, quasi *neutrales*, qui mercurificationem ex metallis nec probant, nec negant, sed statuunt communem Mercurium animari posse, ut omne præstet, quod argentum vivum ex metallis extractum, idque per additionem salium & sulphurum, hac enim methodo Mercurius præparatur, aurum solvens & extrahens, cum eoque reactionem, & excalescentiam instituens: ubi notandum, nihil Mercurium communem acuere, quod non sit naturæ sulphureæ, sed sulphurum perfectionem consistere in subtilitate, & hanc acquiri per salia experientia docet, unde sulphur, quod nitro, sali communi, vel urinæ inest, magnarum est virium; at sulphur his salibus inesse, quod cum metallis, ipso etiã Mercurio analogiam habeat, & sympathiam experientia docet, uti latiùs in Physica mea subterranea demonstravi pag. 196. & 399. Legite & intelligite ista duo loca & studii vestri non pœnitebit.

274. *Quarta.* *Quartò*, sunt qui statuunt, metalla mercurificari posse, sed non *sine Mercurio*, quod *Theophrastus*, *Alexander à Suchten*, *Tackenius* pluresque alii confirmant, sicut enim, dicunt, ignis est principium calefaciendi, ita Mercurius est principium mercurificandi; *Paracelsus* methodum hanc aliàs præter consuetudinem suam, sat fideliter recenset

cenſet lib. ſexto de reſuſcitatione rerum naturalium mihi pag. 897. lit. marginali b. niſi quod ſub finem ſolvens (acidum Mercurii analogum) omittat, quod ex fluida calce, argentum vivum extrahit, mirabilis ſanè operatio, additus enim communis Mercurius, omnis rurſus juſto pondere ſeparatur, interim tamen, calcem ad mercurificationem habilitat, & diſponit, manentibus integris viribus argenti vivi, & hoc eſt, quod Helmontius de eo ait, *ſic nempe ſcholæ etiam invitæ addiſcant, quòd quædam agentia citra paſſionem aut reactionem patientium liberè ſemper, indefeſſisq́; viribus agant, & perſtante ſemper eodem ſui pondere.* Una enim libra argenti vivi communis, neſcio quot mille libras argenti vel auri in Mercurium convertere poſſet, illa nihilominus & quantitate & qualitate manente integrâ, non ſecùs ac lumen lumen, fermentum fermentum accendit, ſanè niſi hoc propriis oculis vidiſſem, & manibus feciſſem, tam parùm quàm fortè lector capere potuiſſem.

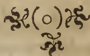
Quintò ſunt, qui ſtatuunt, poſſe metalla mercurificari *ſine Mercurio*, ſed tum *non eſſe verum argentum vivum*, ſed vel analogum vel ſophiſticum, talis opinionis eſt *Ludovicus de Comitibus* in ſua diſceptatione practica, ſed ex hoc collegi nec Authorem illum 275. *Quinta.*

verum

verum Philosophum esse, nec Alkaëst, de quo tanta scribit, habere, refutavi ipsum in Physicæ meæ subterraneæ capite de liquefactione pag. 462. & seqq.

276. Sexta. *Sextò* sunt qui statuunt posse metalla mercurificari, sine Mercurio, nempe revificari per salia resuscitativa, emollito illorũ sulphure arsenicali, & tum fieri verum argẽtum vivum, hanc opinionem utpote firmissimam hactenus defendi, demonstravi, & Lectori ob oculos posui, in qua demonstratione philosophica, si Lectori quid utile, gratum & acceptum præstiti, nihil aliud expecto, quàm ut mihi faveat, atque nomini meo benè velit, fateaturque me primum esse qui de *mercurificatione taliter scribat.*

Explicit demonstratio Philosophica de veritate transmutationis metallorum in aurum, scripta ad *Augustissimum Imperatorem Leopoldum.*

INDEX

INDEX RERUM.

Deus 1
Vita 2
Motus 3
Actio 4
Reactio 5
Alteratio 6
Transmutatio 7
Animalium 8
Vegetabilium 9
Metallorum 10
Ordo naturæ in transmutatione metallorum 11
Metalla habent naturalem motum ad perfectionem auri 12
Finis transmutationis metallicæ est aurum 13
Subjectum transmutationis est omne metallum 14
Metalla comprehenduntur sub uno genere 15
Metallorum principia remota 16
Media 17
Propinqua 18
Metallorum principia quot 19
Triplex argentum vivum 20
Argentum vivum masculum 21
Fœmineum 22
Menstruum 23

Sulphur

Sulphur arsenicale causa imperfectionis metallicæ 24
Argenti vivi diversitas 25
Causa diversæ speciei metallicæ 26
Est sola coctio argenti vivi 27
Argentum vivum est materia metallorum 28
Humidum, unctuosum, incombustibile 29
Unum metallum præ altero facilius in aurum transmutatur 30
Quâ ratione metalla vocentur metalla 31
Quantum nempè habent argenti vivi 32
Metallorum accidentia duplicia 33
Accidentia materiæ metallicæ sunt eadem 34
Accidentia formæ metallicæ sunt varia 35
Forma metallorum transmutatur non materia 36
Materia metallorum in transmutatione manet. 37
Accidentia formæ metallicæ possunt alterari 38
Metalla in accidentibus mutata, etiam in forma mutantur 39
Imperii Romani proba auri super ejusdem accidentibus tantùm fundatur 40
Transmutatio naturalis fit per simile dissimile 41
In transmutatione requiritur contactus physicus 42
Objectũ transmutans debet esse de natura argenti vivi 43
Sed qualitatum contrariarum, id est, simile quò ad substantiam, dissimile quò ad qualitates. 44
Cur aurum sit objectum transmutans 45
Quid sit aurum Philosophorum? 46
Anima auri quid sit? 47
Aurum prorsus homogeneum 48
Aurum in soliditate sua non agit in metalla 49

Distinguen-

Distingendũ inter juxtapositionem & penetrationem 50
Penetrationis Physica effectus 51
Penetratio mechanica 52
Physica in vitris 53
Distinguendum inter subtilem & volatilem fixitatem, datur enim subtile, quod non sit volatile 54
Auri & argenti subtiliati vis penetrans & alterans 55
Reconcentratio subtiliatorum metallorum impedimento est 56
Solutio continui quid? 57
Interpositio corpusculorum quid? 58
Restrictio 59
Liquefactio 60
Compressio 61
Metus loci vacui 62
Dissolutio in sublimatione florum 63
In solutione aquarum 64
Interpositio corpusculorum terreorum 65
Subtilium 66
Gravium 67
Fixabilium 68
Cur agentum vivum sit causa subtilians aurum 69
Conclusio pro auri subtiliatione per argentum vivum 70
Aurum assimiliari debet forma subtiliantis 71
Forma subtiliationis auri est Mercurialis 72
Aurum reducendum est in argentum vivum 73
Tres liquiditates, ignea, aquea, Mercurialis 74
Forma tinctura non est liquida currens 75
Distinguendum inter formam tinctura inchoatam, & absolutam 76

Inchoata

Inchoata est currens 77
Absoluta est pulvis gummosus 78
Distinguendum inter naturalem & artificialem metallorum productionem, naturalis solâ decoctione, Artificialis decocti attenuatione absolvitur 79
Vis multiplicativa tincturæ in qualitate & quãtitate 80
Exemplum in vino 81
Mercurius præcipitatus communis 82
Mercurius præcipitatus metallicus 83
Argentum vivum auri in decoctione non fit solidius, sed tenuius 84
Inceratio 85
Imbibitio, cohobatio 86
Coagulatio ante solutionem perniciosa 87
Materia restringitur juxta nobilitatem formæ, accidentia verò immutantur juxta perfectionem materiæ 88
Accidentia tincturæ, quæ & qualia 89
Forma tincturæ absoluta qualis? 90
Divisio hujus Thesis 91
Causa mercurificans 92
Causa Mercurificatum coagulans 93
Definitio argenti vivi 94
Ejus faces 95
Heterogeneæ 96
Error illorum, qui Mercurium ex omnibus rebus præparare supponunt 97
Distinguendum inter rerum humidum radicale 98
Argenti vivi differentia 99
Argentum vivum in actu 100
Argentum vivum extrà actum 101

Argenti vivi motus, & reactio in metalla 102
Ejus incalescentia 103
Argenti vivi triplex forma externa, currens, cinabrium, Arsenicum 104
Mercurius; cinabrium, arsenicum in se convertibilia 105
Argenti vivi effectus 106
Argentum vivum in se ipsum agit 107
Mercurius Philosophicus qualis? quæ signa? ejus quinque effectus 108
Argentum vivum commune, agente interno potest animari, ut etiam extra mineras fiat metallum 109
Amalgamatio solutionem, hæc reactionẽ, illa effervescentiam supponit 110
Mercurius metalla solvit ; & in virtute suâ solutoria augeri potest. 111
Metalla cum Mercurio corium transeunt 112
Experimentum 113
Mercurius aurum per retortam elevat 114
A natura ad artem non valet consequentia 115
Datur Mercurius Philosophorum à natura 116
Sed actu rarò invenitur, cur? 117
Ignis naturæ, seu mineralis præsentia immatura metalla perficit, absentia in statu imperfecto relinquit 118
Experimentum maturandi metalla 119
Unde Mercurius Philosophorum constet 120
Sal metallorum est metallicum 121
Metallorum sal & sulphur, humidum radicale, & calidum innatum, Anima, spiritus, corpus 122
Differentia inter Mercurium communem & philosophorum 123

Agens, anima seu vita mineralis, cui corpori resuscitando plus competat? 124
Distinguendum inter animam inhabitantem, & inter animam operantem 125
Anima seu ignis mineralis in multis subjectis mineralib⁹ latet, & est, sed non agit, & impeditur, in actione sua 126
Proinde liberandus & resuscitand9 127
Metalla in duas classes distinguuntur 128
Agens igneum in ferro 129
Sal resolvens in Antimonio 130
Mixtura salis & sulphuris metallici in regulo antimonii 131
Mixtura Mercurii Philosophici 132
Requiritur dispositio passivi ad activum, nempè Mercurifiandi metalli ad Mercurificationem 133
Causa coagulationis metallorum provenit ex sulphure argenti vivi 134
Argentum vivum tendit de liquiditate in soliditatem 135
Tres gradus soliditatis, tres gradus sulphuris, tres gradus coagulationis argenti vivi in mineris 136
Consistentia argenti vivi in cinabrio 137
Coagulatio argenti vivi in metallis imperfectis 138
Fixatio argenti vivi in metallum fixum 139
Tres species mineralium 140
Methodus metalla mercurificandi non est una sed triplex 141
Axiomata methodi mercurificatoriæ 142
Revificatio cinabrii 143
Revificatio sublimati 144
Revificatio Arsenici 145

Sulphur

Sulphur Arſenicale tenaciter metallis adhæret 146
Arſenicum Lunæ 147
Duplex ſulphur, coagulans aduſtibile & arſenicale, utriusque reſolutio 148
Et Mercurii reſoluti liberatio 149
Sulphur φλογιϛὸν 150
Sulphur arſenicale 151
Sulphur aureum 152
Argentum vivum per hæc ſulphura coagulatum, contrahit diſpoſitionem fixam, majorem acquirit coctionem 153
Sulphure embryonali aureo, argentum vivum metallorum non ſpoliandum eſt 154
Sulphur arſenicale reſolvatur non coaguletur, hinc vitanda fixa & volatilia 155
Cujus qualitatis objectum eſſe debeat, quod ſulphur arſenicale reſolvit 156
Sulphur arſenicale in libero ſtatu relinquendum 157
Experimentum circa antimonium 158
Sulphur auratum quid? 159
Mercurius vitæ quid? 160
Natura arſenici duplex 161
Objectum arſenicum reſolvens, debet eſſe naturæ ſalinæ, & ſaponatæ 162
Sed liquidæ & reſolventis 163
Alcalium, & urinoſorum natura contraria reſolutioni arſenicali 164
Datur agens citra ſoluti immutationem 165
Metallorum vis medica in ſulphuribus arſenicalibus correctis 166

Helmontii opinio de sale medio, seu alcalibus volatilibus 167
Sal Tartari volatile 168
Circulatum Paracelsi 169
Salium fixorum volatilisatio, difficilis 170
Historia productionis salis fixi in combustione rerum ex cineribus resultantis 171
Fuligo, sal volatile urinosum est, sal alcali volatile 172
Sal alcali fixum 173
Affinitas salis urinosi & fixi 174
Differentia illorum 175
Sal alcali fixum, in combustione igneum factum, si per artem volatilisetur, magis penetrans est, quàm fixum commune sal volatile 176
Methodus alcalia volatilisandi 177
Caput mortuum quid? 178
Experimentum 179
A violentia abstinendum 180
Textura salis armeniaci 181
Analysis smegmatis 182
Sal commune ad salium volatilium, & fixorum statum tendit 183
Analysis alcali 184
Reactio alcali 185
Novum decompositum alcali 186
Mundo hactenus incognitum 187
Potestatem resolvendi habens 188
Brevior Processus 189
Modus faciendi sal volatile ex oleo vitrioli 190
Sal Tartari induit naturam mediam 191

Et tan-

Et tandem volatilem 192
Experimentum volatilisationis alcali & Mercurificationis metallorum 193
Tria circa Mercurificationem observanda 194
Quale alcali & sal armeniacum esse debeat 195
Metallorum Mercurificandorum connnexio cum alcali & salibus 196
Metalla in sulphure combustibili augeri possunt & debent, ut faciliùs in lixivio solvantur 197
Exemplum in quartatione 198
Metalla salibus jungenda sunt, modus 199
Metalla in vitriola reduci, atque ex his Mercurius elici potest 200
Metalla sive salibus fixis, sive volatilibus uniantur, reactionem pati debent 201
Proportio reactionis 202
Effectus reactionis 203
Explicatio dicti Helmontii de Mercurificatione 204
Pro Mercurio philosophorum sulphur Martis & sal antimonii desiderantur 205
Methodus præparandi sulphur Martis 206
Modus præparandi sal antimonii 207
Regulus antimonii substantia duplicata 208
Sulphur arsenicale reguli, impedimento 209
Ejus separatio cum Methodo resolutoria 210
Philosophica & realis conclusio pro præparatione Mercurii ex Regulo antimonii 211
Vis transmutans sulphuris arsenicalis metallorum 212
Tertia classis Mercurificandorum corporum, nempè fixorum auri & argenti 213

Explicatio processus Paracelsi de mercurificatione per Mercurium antimonii 214
Potestas Mercurii Antimonii resolutoria 215
Habilitatio auri ad faciliorem mercurificationem 216
Philatethæ doctrina circa hæc 217
Annotata ad Philatethæ opinionem 218
Mercurius Philosophorum sola digestione in aurum mutatur 219
Experimentum 220
Aurum horizontale quid sit? 221
Facilè per Mercurium resolubile 222
Introducit magnam perfectionem & fixitatem 223
Tincturæ exaltatio 224
Cohobatio Mercurii supra proprium Mercurium 225
Reductio auri Philosophici in corpus metallorum, nocet arti 226
Differentia auri Philosophici cum auro communi 227
Fallacia Alexandri à Suchten 228
Tinctura ad album non requirit sulphur differens ab auro 229
Aurum commune per Mercurium Philosophorum non statim mercurificatur 230
Exemplum bynes in præparatione cerevisiæ 231
Experimentum cohobationis 232
Regimen ignis in solutione, fortius esse debet, quàm in coagulatione 233
Duo regimina ignis 234
Veræ operationes naturæ 235
Quid sit duplicatus Mercurius seu illorum Rebis 236
Duo in carne una 237

Operatio-

Operationes ficta 238
Intentio Philosophica Alchymia 239
Solus Mercurius Philosophorum in tincturam & aurum transit 240
Exemplum 241
Variatio operationis & temporis consistit in gradibus subtiliationis auri 242
Aurum subtiliatum facilius & brevius operatur ad tincturam 243
Distinguendum est circa auri subtiliationem in ordine ad praviam praparationem, & in ordine ad ipsam mercurificationem 244
Exemplum 245
Requisita tria brevia ad faciliorem habilitationem mercurificationis 246
Amalgamatio 247
Sulphur intercutaneum 248
Experimentum 249
Amalgamatio vera est primum principium mercurificationis 250
Auri & argenti volatilisatio 251
Distinguendum inter aurum solum & mixtum 252
Aurum fit cinabrium 253
Experimentum mercurificationis argenti 254
Revificatio necessaria 255
Continuitas quid? 256
Methodus revificationis 257
Nympha quid? 258
Exemplum 259
Duplex via mercurificationis 260

Tria

Tria de Mercurio Antimonii ejusque præparatione notanda 261
Tres Reguli Antimonii dantur 262
Forma Reguli ſtriata ex ſulphure 263
Definitio antimonii 264
Definitio Reguli 265
Præparatio Reguli 266
Mercurificatio Reguli 267
Tres Reguli ſtatus. Uſus Mercurii Antimonii 268
Duplex uſus Mercurii Reguli 269
Summaria doctrina de mercurificatione. Sextuplex 270
Prima 271
Secunda 272
Tertia 273
Quarta 274
Quinta 275
Sexta 276

FINIS.

